

รายงานฉบับสมบูรณ์

การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยด้าน
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

Monitoring, Evaluating and Furthering the Commercial Usage of
Tourism and Hospitality Industry Research Projects in 2017

โดย

ศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจและคณะ

มีนาคม 2563

สัญญาเลขที่ RDG60T0036

แผนงานวิจัย

การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัย
ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

คณะวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. ยุกต เบญจรงค์กิจ
อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์
อาจารย์ฉัตรฉวี คงดี

ผู้อำนวยการแผนงาน
หัวหน้าโครงการย่อยที่ 1
หัวหน้าโครงการย่อยที่ 2

สังกัด

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยเนชั่น

สนับสนุนโดย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช. สกสว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

คณะวิจัยขอขอบพระคุณ ดร.จันทร์วิภา ธนะโสภณ อดีตรองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ที่กรุณาชี้แนะ ให้ข้อมูล ให้คำปรึกษา และช่วยแก้ไขปัญหา กระทั่งแผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อย พร้อมกันนี้ คณะวิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช ผู้อำนวยการฝ่ายการวิจัยมุ่งเป้า คุณศรีวิการ์ เมฆวัชรชัยกุล คุณสุประภา โมฬีรัตนนท์ ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการจัดประชุม สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) คุณสุนันทา สมพงษ์ กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติและที่ปรึกษาวิจัย สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และรองศาสตราจารย์ ดร.หฤษฎ์ ภัทรติลก อดีตอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่กรุณาแนะนำให้งานวิจัยครบถ้วนสมบูรณ์ และมีคุณภาพ

ขอขอบคุณบุคลากรของ สปว.สกสว. ที่ให้การสนับสนุนข้อมูล รวมถึงการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งคณะวิจัยรู้สึกซาบซึ้งอย่างยิ่งในความกรุณาของทุกท่านที่กล่าวมาเบื้องต้น ทั้งนี้แผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์ฯ ไม่อาจสำเร็จได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากทุกท่าน คณะวิจัยจึงขอขอบพระคุณและขอบคุณอย่างมาก

ศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เปี่ยมจริงค์กิจ

อาจารย์ ดร.จุฑาทิพย์ พหลภาคย์

อาจารย์ ฉัตรฉวี คงดี

คณะวิจัยแผนงานการติดตามประเมินผลและ
การผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

บทสรุปผู้บริหาร

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม องค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ว่าในปีพ.ศ.2563 น่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นจำนวนถึง 1,600 ล้านคน จากการประมาณการอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา คาดว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 ต่อปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอุตสาหกรรมมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี นักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากเยอรมนี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศสส่วนประเทศใหม่ ๆ ที่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศในระดับสูง ได้แก่ ประเทศจีนและรัสเซีย และในปี 2563 นี้เองคาดว่าประเทศจีนจะมีความสามารถท่องเที่ยวได้มากที่สุด เป็นอันดับหนึ่งแทนประเทศฝรั่งเศสอีกด้วย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะไกลในสัดส่วนเพิ่มขึ้น คือ ประมาณร้อยละ 24 ซึ่งนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญและสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะด้านมากขึ้น (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการสนับสนุนงบประมาณการวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และแก้ปัญหา ตระหนักดีถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคตอันใกล้ทั้ง วช. ร่วมกับ สกสว. จึงจัดสรรงบประมาณให้นักวิจัยศึกษาค้นคว้าและหาคำตอบด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และสนับสนุนต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยศึกษาทั้งการบริหารจัดการการท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนการพัฒนาทุนมนุษย์ สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว วัฒนธรรม และฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความปลอดภัยในการท่องเที่ยวและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ควรประกอบด้วยกลไก 3 ประการ ได้แก่

- 1) การพัฒนาโจทย์วิจัยที่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้หรือผู้นำผลผลิตงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการประสบหรือสามารถนำผลผลิตงานวิจัยไปใช้พัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

- 2) การติดตามและประเมินผลการดำเนินการวิจัยเพื่อให้นักวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนสามารถ

ดำเนินการวิจัยได้บรรลุเป้าหมายตามกำหนดและได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง และ 3) การผลักดันผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการวิจัยของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในปี 2560 ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการติดตามประเมินผลและผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ส่วน **ส่วนที่ 1** แผนงานดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2555-2560 ในเชิงพื้นที่เชิงผลผลิตเชิงยุทธศาสตร์ และกรอบการวิจัย เพื่อการจัดสรรงบประมาณการวิจัยในปีต่อไป **ส่วนที่ 2** โครงการย่อยที่ 1 ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 เพื่อการติดตามและประเมินผล อีกทั้งให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานวิจัยให้สัมฤทธิ์ผลตลอดจนการพัฒนากระบวนการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักงานประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.สกสว.) รวมถึงสามารถช่วยผลักดันงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ได้รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ **ส่วนที่ 3** โครงการย่อยที่ 2 ผลักดันโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยที่ได้ เส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีศักยภาพสามารถนำสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ทั้งนี้มุ่งหวังให้ผลผลิตแผนงานและโครงการย่อยเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในอนาคต และมุ่งหวังให้ได้ผลผลิตงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการตามกำหนดทุกแผนงาน รวมทั้งผลผลิตวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สร้างรายได้เพื่อพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2555-2560

1.2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

1.2.3 เพื่อผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2560

1.3 ขอบเขตการวิจัย

แผนงานวิจัยฯ ครอบคลุม 2 โครงการย่อย ได้แก่ โครงการย่อย 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และโครงการย่อย 2 การผลักดันการใช้

ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ทั้งนี้ในส่วนขอ
ขอบเขตการวิจัยของแผนงานนั้น มีดังนี้

**1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมการวิเคราะห์ และสังเคราะห์โครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ** ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2555
– 2560 โดยจำแนกการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ และเชิงผลผลิตเท่านั้น

**1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วยโครงการวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการ** ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2555–2560 จำนวน
190 โครงการ

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลาระยะการทำวิจัย จำนวน 12 เดือน ระหว่าง 1 มิถุนายน
2560 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2561

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในส่วนของการดำเนินการวิจัยของแผนงานฯ จะแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ 1) การ
ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับ
งบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2555 – 2560 2) ศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยที่
เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ และ 3) สรุปภาพรวมขององค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบ
และข้อเสนอแนะของการวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

นอกจากนั้นแผนงานยังได้ร่วมกับโครงการย่อยที่ 1 ในการดำเนินการติดตามและ
ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ถือเป็นภารกิจหนึ่งของแผนงาน
อยู่ในโครงการย่อยที่ 1 ซึ่งได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการสังเคราะห์งานวิจัย โดยคณะผู้วิจัยซึ่ง
ประกอบด้วยหัวหน้าแผนงาน และนักวิจัย คือ หัวหน้าโครงการย่อยที่ 1 ได้ร่วมติดตามและประเมินผล
โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 รวมถึงการดำเนินการติดตามและ
ประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 - 2560 ผ่านการวิเคราะห์และ
สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นเพื่อหาข้อสรุป และร่วมกับโครงการย่อยที่ 2 คัดเลือก
โครงการวิจัยที่มีความโดดเด่นเพื่อเป็นต้นแบบของโครงการวิจัยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
รวมถึงผลักดันไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อไป อันจะเป็นการผลักดันต่อยอดผลผลิตจาก
การวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวสามารถนำไปใช้
ประโยชน์ได้จริงซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1.4.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยของแผนงานเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและเสริมด้วยเชิงคุณภาพ

1.4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมตามกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการกลุ่มประชากร คือ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากวช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2555 – 2560 จำนวน 190 โครงการประกอบด้วย แผนงานและโครงการเดี่ยว ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. โดยปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน ปี 2556 จำนวน 24 แผนงาน 5 โครงการเดี่ยว ปี 2557 จำนวน 30 แผนงาน 1 โครงการเดี่ยว ปี 2558 จำนวน 19 แผนงาน 3 โครงการเดี่ยว และปี 2559 จำนวน 28 แผนงาน 3 โครงการเดี่ยวและปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน

2) การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 กำหนดเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย

(1) ผู้อำนวยการแผนงานวิจัยและหัวหน้าโครงการย่อยในงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนปี 2560ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัย

(2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) แต่งตั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินแผนงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนปี 2560

3) การผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ

(1) งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2560

(2) การคัดเลือกผลการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยคัดเลือกจากแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

1.4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2560 ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้กระบวนการวิเคราะห์เอกสาร แล้วนำมาบันทึกลงบนแบบบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณที่มีลักษณะเป็นไฟล์คอมพิวเตอร์ของโปรแกรมสำเร็จรูปที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ร่วมกับคู่มือลงรหัสในการบันทึกข้อมูล และทำการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ เชิงผลผลิต และเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี 2560 - 2564) 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558 – 2560) 3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) 5) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

2) แบบวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะเชิงคุณภาพผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2560

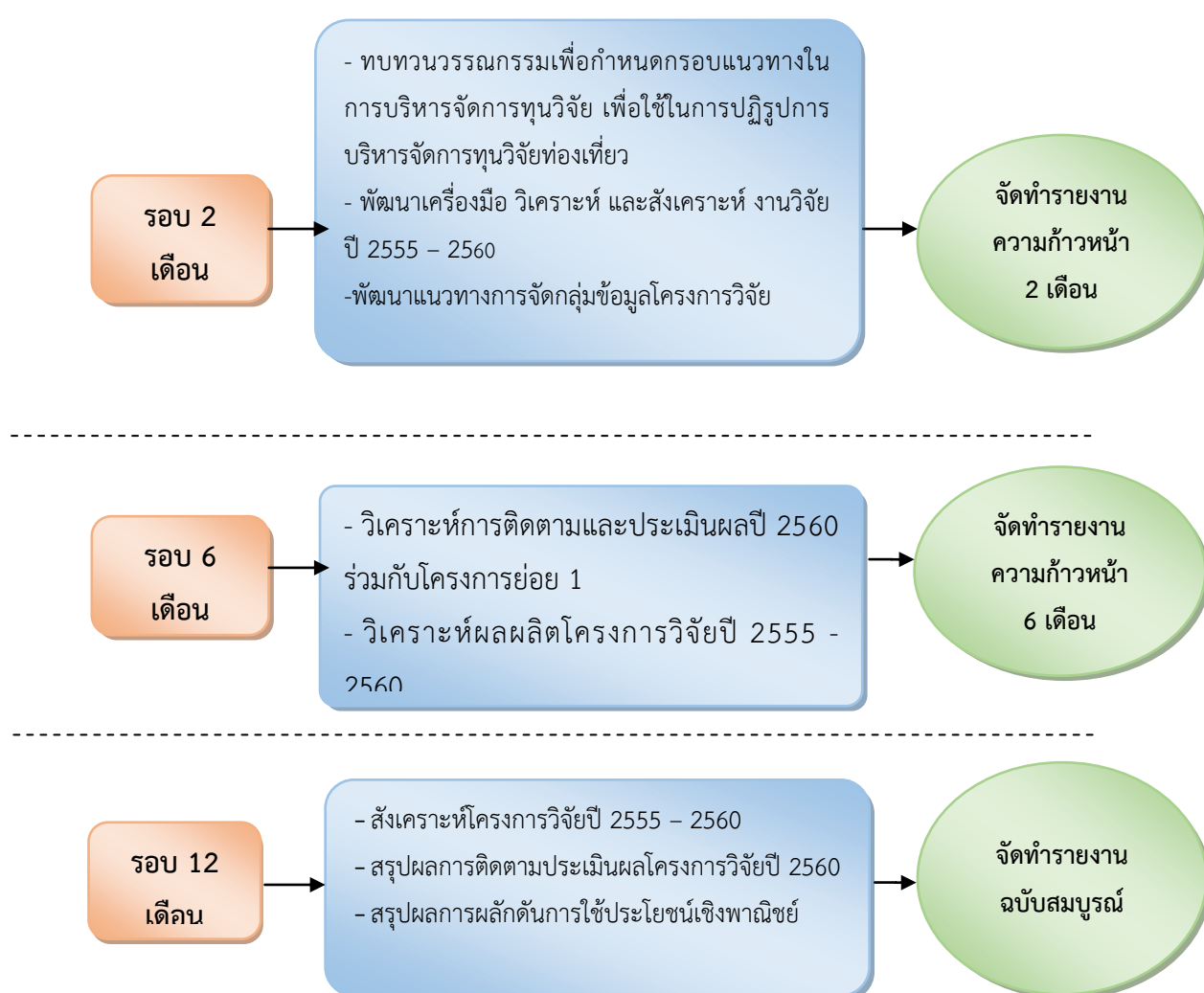
(1) เครื่องมือติดตามและประเมินผลปี 2560 ร่วมกับโครงการย่อย 1

(2) แบบบันทึกการการประชุมกลุ่มเพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาระบบการสนับสนุนทุนวิจัยของสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกสว. ร่วมกับโครงการย่อย 1

(3) เครื่องมือการผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ร่วมกับโครงการย่อย 2

1.4.4 การดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนของการวิจัยในส่วนของแผนงานนั้น แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การดำเนินการวิจัยจำแนกตามระยะเวลา

1.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ฯลฯ
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการวิจัยของแผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์ โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 จะสรุปผลแยกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ประการ ดังนี้

2.1 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 38 แผนงาน 96 โครงการย่อยโดยอยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา) ค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ดี พบว่า ยังมีโครงการวิจัยในจำนวนมากกว่าที่ไม่อยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเงินงบประมาณที่ วช. ร่วมกับ สกสว. ได้ สนับสนุนให้กับโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 พบว่ามีโครงการที่ได้รับทุนวิจัย มากกว่า สี่ล้านบาทจำนวน 3 โครงการ แต่โดยส่วนใหญ่จะได้รับงบประมาณ ประมาณ สองล้าน ถึง สองล้านห้าแสนบาท โดยแผนงานวิจัยส่วนใหญ่จะดำเนินการวิจัยภายใต้กรอบการวิจัยที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกรอบการวิจัยที่ 3

หากจำแนกตามพื้นที่วิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 105,169,000 บาท โดนในปี 2560 มีแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ส่วนใหญ่เป็นการทำการวิจัยในพื้นที่เชื่อมโยง ทั้งในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า แผนงานวิจัยที่ทำเฉพาะเจาะจงในแต่ละจังหวัด พบว่า พื้นที่วิจัยในจังหวัดเชียงราย และเชียงใหม่ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ นครศรีธรรมราช

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยพบว่า ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2560 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้พิจารณาอนุมัติ ทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นักวิจัยทั้งสิ้น 154 ราย โดยนักวิจัยที่รับผิดชอบแผนงานวิจัยมากที่สุด จำนวน 4 ราย ซึ่งรับผิดชอบแผนงานวิจัยจำนวน 3 แผนงาน และมีผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย จำนวน 28 ราย ซึ่งรับผิดชอบแผนงานวิจัย จำนวนรายละ 2 แผนงาน

ทั้งนี้หากจำแนกงานวิจัยตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยพบว่าแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ จำนวน 38 แผนงาน มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมล้านนา”

ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา (ร้อยละ 20.00) รองลงมา คือ มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อันดามัน” จำนวน 15 แผนงาน (ร้อยละ 7.89) โดยประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา และสตูล

จำแนกตามภูมิภาค (ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย) พบว่า ภูมิภาคที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ภาคเหนือ จำนวน 53 แผนงาน (ร้อยละ 22.75) รองลงมา คือ กลุ่มภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก จำนวน 47 แผนงาน (ร้อยละ 20.17) ภาคใต้ จำนวน 46 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 23 แผนงาน ตามลำดับ

จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยวพบว่า มีแผนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด จำนวน 45 แผนงาน (ร้อยละ 23.44) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 33 แผนงาน (ร้อยละ 17.19) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ จำนวน 26 แผนงาน (ร้อยละ 13.54) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 24 แผนงาน (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ

จำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2555 – 2560 แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 1,500,001 – 2,000,000 บาท จำนวน 37 แผนงาน (ร้อยละ 19.47) รองลงมา คือ ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,500,001 – 3,000,000 บาท จำนวน 36 แผนงาน และมีแผนงานวิจัย จำนวน 35 แผนงาน ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,000,001 – 2,500,000 บาท (ร้อยละ 18.42) และแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด คือ 8,000,001 – 8,500,000 บาท มีจำนวน 3 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของจำนวนแผนงานวิจัยทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2560 ส่วนแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยน้อยที่สุด มีจำนวน 1 แผนงานวิจัย ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย จำนวน 0 – 500,000 บาท

จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยที่ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในช่วงปี 2555 – 2560 ปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มากที่สุด จำนวน 16 ราย รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 11 ราย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 9 ราย

จำแนกตามผลผลิตที่ได้รับจากการวิจัย พบว่าผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา จำนวน 169 แผนงาน (ร้อยละ 46.94) รองลงมาคือ อัตลักษณ์การท่องเที่ยว/ฐานข้อมูล/กิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 60 แผนงาน (ร้อยละ 16.67) และได้รับผลผลิตในรูปของ คู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ และหลักสูตร/คู่มือแนวทางปฏิบัติ จำนวนเท่ากันคือ 25 แผนงาน

จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่า องค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นองค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จำนวน 134 แผนงาน รองลงมา คือ องค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์ และผู้ประกอบการ จำนวน 66 แผนงาน และ 63 แผนงาน ตามลำดับ สำหรับแผนงานวิจัยที่เกิดองค์ความรู้การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 3 แผนงาน

2.2 ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์ และนโยบายด้านการท่องเที่ยว

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่า ทั้ง 38 แผนงาน เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 1, 3 และ 6 ทั้งหมด นั่นคือ เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บริการสู่เป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ และเพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตามลำดับ

เมื่อทำการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 พบว่าเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 และยุทธศาสตร์ที่ 1 ซึ่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นการกำหนดนโยบายและการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนการส่งเสริมการตลาด และการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า การบริหารจัดการยังมีจุดอ่อน ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์บูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนทั้งระบบ กลยุทธ์พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และยกระดับผู้ประกอบการ กลยุทธ์การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center) และกลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำแนกตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด จำนวน 17 แผนงาน รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 5 และยุทธศาสตร์ที่ 2 โดยมีแผนงานเดียวที่ตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ซึ่งการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ในยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นพื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยว มีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวสินค้า และบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากล และมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความสมดุลทั้งในด้าน

พื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย เช่น การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการทุกรูปแบบอย่างมีมาตรฐาน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการอย่างยั่งยืน และการสร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบ ทั้งในแง่การกระจายรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยว

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564 พบว่าเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 5 ตามลำดับ

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าเป็นไป ยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิต และการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ การสร้างความมั่นคง และปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า และการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) พบว่าเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 10 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ช่องว่างและความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวกับการวิจัยท่องเที่ยวและบริการ พบว่า

1) (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มีความเชื่อมโยงระหว่างกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ

3) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564)มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้าง

ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

4) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและ ส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจ ชุมชน

5) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้าง ความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำใน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้าง ความ เข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีด ความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว:

2.3 ผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

2.3.1 การสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

วช. และสกว. ให้การสนับสนุนทุนวิจัย 38 แผนงาน งบประมาณรวม 105,169,000 บาท โดยศึกษาวิจัยตาม 6 กรอบวิจัย กระจายงบประมาณและพื้นที่วิจัยทั่วประเทศ โดยสำนัก ประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สกว. บริหารจัดการตั้งแต่รับข้อเสนอ โครงการ คัดกรองเบื้องต้น คัดกรองร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยและ ผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการวิจัย ศึกษากระจายศึกษาใน ภาคใต้มากที่สุด (ร้อยละ 31) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 24) และภาพรวมทั้งประเทศ (ร้อยละ 18) โดยภาคตะวันตกและภาคกลาง มี สัดส่วนน้อยที่สุด โดยมีการจัดสรรงบประมาณไปตามกรอบการวิจัยที่ 2 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐาน ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมาคือ กรอบวิจัยที่ 5 กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และ กรอบวิจัยที่ 3 กรอบการ วิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก โดยการอบ วิจัยที่ 4 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ได้รับ งบประมาณน้อยที่สุด เมื่อพิจารณางบประมาณการสนับสนุนการวิจัย แยกตามภูมิภาคพบว่า ภาคใต้ได้ มากที่สุด ร้อยละ 32 ของทุนวิจัยทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาพรวมของประเทศ (ร้อยละ 25) และ ภาคเหนือ (ร้อยละ 22) โดยภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตก ได้รับงบประมาณ รวมกัน เพียงร้อยละ 7 เท่านั้น

2.3.2 ผลสัมฤทธิ์จากการสนับสนุนทุนวิจัย

1) ผลการสนับสนุนทุนวิจัยโดยรวม ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2) ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น เนื่องจากการประเมินร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการได้ 24 แผนงาน พบ 1 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด คือ แผนงานการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑิเล็กทรอนิกส์ และระบบนำชมพิพิธภัณฑิ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน โดยมี อาจารย์ เทพชัย ทรัพย์นิธิ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน ส่วนคณะนักวิจัยที่โดดเด่นมี ดังนี้

ตารางที่ ก-1 ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่นมาก

ชื่อแผนงาน	ชื่อคณะนักวิจัย
การพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้	ผศ.ดร.จิตต์โสภณ มีระเกตุ
การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มพื้นที่อ่าวปัตตานี ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และอุทยานธรณีสตูล	อาจารย์นราวัต บัวขวัญ
กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถการบริการการท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพในจังหวัดภูเก็ต	ดร.พุทธพร อักษรไพโรจน์
การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจท้องถิ่นจากการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา	ผศ.ดร.ปัทพร สุคนธมาน
การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนตามเส้นทางปราสาทขอมรรคา (พิมาย - นครวัดนครธม)	อาจารย์จกกล จันทรเรือง
การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของจังหวัดเชียงใหม่บนพื้นฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน	ดร.รักษ พรหมपालิต
การจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางถนนในจังหวัดเชียงใหม่	ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ ตะกระโทก

3) คณะวิจัยดีเด่นมาก เป็นคณะวิจัยที่ได้รับการจัดกลุ่มเป็นนักวิจัยดีเด่นมากกว่า 1 ปี ผลการประมวล ปี 2555 - 2560 พบ 8 คณะ โดยรายชื่อแสดงในตารางที่ ก-2

ตารางที่ ก-2 คณะวิจัยที่ได้รับการจัดกลุ่มเป็นนักวิจัยดีเด่นมากกว่า 1 ปี

รายชื่อคณะนักวิจัย	ปี พ.ศ. ที่ดำเนินงานวิจัยได้ระดับดีเด่นมาก
1. ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน และคณะ	2555, 2557, 2559
2. ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ ตะเภากรโทกและคณะ	2555, 2557
3. ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ และคณะ	2557, 2558, 2560
4. ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน และคณะ	2556, 2558, 2560
5. ดร.นราวดี บัวขวัญ และคณะ	2556, 2558
6. คุณพจนา สวนศรี และคณะ	2555, 2557
7.ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ และคณะ	2556, 2559
8. ผศ.อรรณพ หอมจันทร์ และคณะ	2557, 2559

2.3.3 ข้อมูลนักวิจัยและการบริหารจัดการโครงการวิจัยปี 2560

จากการสำรวจข้อมูลนักวิจัย โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อยในแผนงานให้ข้อมูลตามแบบสำรวจ โดยมีผลการวิเคราะห์จำแนกรายประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) *ประสบการณ์การรับทุนจาก สกสว.และสถานะ* นักวิจัย ส่วนใหญ่ เคยได้รับทุนจาก สกสว. ด้านการท่องเที่ยว โดยนักวิจัยที่เคยได้รับทุนวิจัยจาก สกสว. ด้านการท่องเที่ยวนี้ เคยมีสถานะทั้ง ผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการย่อย และนักวิจัย ซึ่งแต่ส่วนใหญ่มีสถานะเป็นหัวหน้าโครงการย่อย

(2) *วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การวิจัยด้านท่องเที่ยว* นักวิจัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกโดยนักวิจัยที่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวมีไม่มากนักแต่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี

(3) *การดำเนินการวิจัย* พบว่าโครงการวิจัยส่วนใหญ่เลือกพื้นที่ทำวิจัยภาคเหนือตอนล่าง โดย เลือกประเภทงานวิจัยเชิงปริมาณและเลือกการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยในสัดส่วนเดียวกัน ซึ่งอาจจะอนุมานได้ว่าโครงการวิจัยส่วนใหญ่นั้นใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม โยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และประชากรร่วมกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้นั้นได้มาโดยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ แล้วทำการการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพ

ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาส่วนแผนงานที่ศึกษาเชิงปริมาณร่วมกับเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และบางแผนงานวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยสถิติอ้างอิง

(4) การบริหารจัดการโครงการวิจัย จากการสำรวจข้อมูลโครงการวิจัยพบว่า โครงการวิจัยส่วนใหญ่มีการวางแผนงานดี มีการแบ่งงานกันและ โดยส่วนใหญ่ นักวิจัยในโครงการจะให้ความร่วมมือในการทำงาน รวมถึง ร่วมมือในการทำงานกับแหล่งทุนเป็นอย่างดี และเมื่อดำเนินการวิจัยแล้ว โครงการวิจัยมีกระบวนการการติดตามและควบคุมในระดับมาก และที่สำคัญโครงการวิจัยเกือบทุกโครงการมีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ เฉลี่ย โครงการละ 2 คน

(5) ระบบการติดตามและประเมินผล พบว่า จากผลการประเมินการนำเสนอรายงานความก้าวหน้า รอบ 2 เดือน และ 6 เดือน และร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลการประเมินในระดับปานกลางถึงดี เป็นส่วนใหญ่ในทุก ๆ ประเด็น ทั้งในแง่การนำเสนอ การรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย รวมถึงความสำเร็จของการดำเนินการวิจัยตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

2.4 ผลการดำเนินการเพื่อผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2560

ผลการดำเนินการเพื่อผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2560 พบว่า แผนงานที่มีศักยภาพและได้รับคัดเลือกนำไปสู่การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ 1) แผนงานวิจัย เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอมะปาย จังหวัดเชียงใหม่ (ทุนวิจัยปี 2559) ผลจากการผลักดันผลผลิตการวิจัย การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอมะปาย จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยผู้ร่วมทดสอบเส้นทาง จาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยนักวิจัยเจ้าของผลงาน ผู้ประกอบการ และคณะนักวิจัยโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ 2) แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 (ทุนวิจัยปี 2556) ผลจากการผลักดันจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ โดยส่วนแรกจะเป็นการสำรวจเส้นทาง และส่วนที่ 2 จะเป็นการทดสอบเส้นทาง และแผนงานที่ 3 - 5 : เป็นการจัดกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากเป็นการเชื่อมโยงผลผลิตการวิจัยจาก 3 แผนงาน ได้แก่ แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา แผนงานวิจัย เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ และ แผนงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับสินค้าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) ของประเทศ

ไทย ภายใต้โครงการ The LINK ผลจากการผลักดันผลผลิตการวิจัย ใน 3 แผนงานข้างต้น เป็นกิจกรรมการสำรวจเส้นทางที่บูรณาการกันในพื้นที่เชื่อมโยงของ 3 พื้นที่วิจัย เพื่อจัดเตรียมโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ต้อนรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกรุงเทพฯ สาธารณรัฐเช็กตามกรอบความร่วมมือ สกสว. และ ททท. ทั้งนี้ตามเส้นทางดังกล่าว ได้มีการเชื่อมโยงในพื้นที่การวิจัยจำนวน 3 แผนงาน ดังที่กล่าวมา

การพัฒนาโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม เกิดเป็นโมเดลการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ที่พัฒนาจากการดำเนินงานผลักดัน ตั้งแต่ปี 2557-2560 เพื่อเป็นต้นแบบในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน

การติดตามผลกระทบภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ได้แก่ แผนงานการสร้าง ความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะที่ 1-2) พบว่า การรวมกลุ่มชมรมชีวิตวิถี : ในโครงการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบพอเพียงของนักเรียนและนักศึกษา ได้มุ่งเน้นกิจกรรมสำคัญๆ คือ การบริหารจัดการ “ชมรมชีวิตวิถี” โครงการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต ตามพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1.เป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย 2.เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพให้กับคนในชุมชน 3.อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 4.อนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณี และ 5.สร้างรายได้เสริม

การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เนื้อหาที่คัดเลือกมานำเสนอ จะเป็นเนื้อหาเด่นที่ผลผลิตการวิจัยได้มีการเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วในงาน WTM 2016 และเป็นแผนงานที่กำลังจะนำไปเสนอขายใน WTM 2017 นี้ และอีก 1 แผนงานจะเป็นการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ดังกล่าว โดยแผนงานวิจัยที่ได้ นำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ประกอบด้วย 4 แผนงาน ดังนี้ 1) แผนงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง 2) แผนงานวิจัย เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ปี 2559 3) แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 และ 4) แผนงานวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้เรือพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำในกรุงเทพมหานคร

องค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว กระบวนการสร้างคุณค่าผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานวิจัย: การสร้างความ

เข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (ระยะที่ 2) ปี 2557 และ 2) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2555

ในด้านของข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีการขยายผลโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ที่มีความพร้อม และมีศักยภาพ พร้อมมีการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว อย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะได้ที่จะได้ทราบถึงผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน หรือผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ตลอดจนควรมีการถอดบทเรียนกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมต่อไป

2.5 อภิปรายผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย

จากการสังเคราะห์ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยด้านการท่องเที่ยวปี 2560 ตามผลผลิตในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านวัฒนธรรม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยด้านเศรษฐกิจพบปริมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.37 รองลงมา คือ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 31.37, 18.63 และ 14.71

ด้านเศรษฐกิจผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการจัดการ/ดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ด้านอาหาร ทั้งในด้านกลยุทธ์ กลวิธี อาทิ ข้อเสนอในการจัดทำเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน พิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และช่องทางประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ต่อไป

นอกจากนั้น ผลผลิตของงานวิจัยได้นำเสนอภาพอนาคตของงานการท่องเที่ยวไทย เพื่อประยุกต์ใช้ในการคาดการณ์หรือการวางแผนในอนาคตได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผลผลิตดังกล่าวเกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยว โรงแรม ให้มีความสอดคล้องกับฐานทรัพยากร บริบทของพื้นที่ ความต้องการของผู้บริโภค และบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้

ด้านสังคมพบว่าผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการจัดทำเส้นทาง การท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวทางการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแนวทางการตลาดสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) แนวทางในการจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางถนน รวมไปถึงการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนั้นผลผลิตของงานวิจัยยังทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเป็นต้นแบบในการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิเช่น แนวทางในการจัดทำต้นแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์โดยได้นำกิจกรรมที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งนอกจากจะสร้างให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวแล้วยังทำให้เกิดความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของคนในแต่ละชุมชนในพื้นที่ และเกิดการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดงานในพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากบรรพบุรุษ การเข้าถึงเทคโนโลยี รวมถึงความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ยังทำให้คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น

ด้านวัฒนธรรม พบว่าผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิม แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสองฝั่งโขง แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวของภูมิภาคที่ยั่งยืน แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้สามารถทำให้ได้เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ โดยการนำเอาวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่มาสร้างเป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว เพราะยังมีอีกหลายพื้นที่ในประเทศไทยที่มีชนบทรอบล้อม ประเพณี การละเล่น อีกทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ รวมถึงวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันออกไป ที่ควรได้รับการสืบสานเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งนอกจากเพื่อคนในท้องถิ่นเองได้อนุรักษ์และหันมาเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมนั้นและนำไปสร้างเป็นจุดขายที่แข็งแกร่งในแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการพัฒนาศูนย์การพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว-ป่าภูเขาลอง แนวทางการพัฒนาประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งผลผลิตที่ได้นี้จะสามารถทำให้เกิดแนวทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเน้นไปที่การบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยจัดให้มีเส้นทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าและธรรมชาติ

2.6 ข้อเสนอแนะ

2.6.1 หากจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัยแล้วจะพบว่า ผลผลิตในด้าน ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทางนั้นจะเป็นผลผลิตที่ได้มากที่สุดในแต่ละปี ตั้งแต่ปี 2555-2560 แต่สำหรับผลผลิตทางด้านคู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผลผลิตทางด้าน เว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ ยังมีจำนวนอยู่น้อยมาก ดังนั้นควรเพิ่มเติมกรอบหรือประเด็น วิจัยที่สนับสนุนโครงการที่ได้รับผลผลิตดังกล่าวให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันนี้เป็นสังคมแห่ง เทคโนโลยี ผู้บริโภคมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์รวมทั้งการหาข้อมูลจากทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

2.5.2 องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยในด้านการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และ ผู้ประกอบการมีจำนวนมากที่สุด แต่สำหรับองค์ความรู้ทางด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว นั้น มีจำนวนงานวิจัยจำนวนน้อยมาก ซึ่งในบางปีนั้นไม่มีงานวิจัยทางด้านนี้เลย ทั้งนี้ความปลอดภัยใน การท่องเที่ยวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวต่างชาติ

2.5.3 สำหรับผลผลิตที่ส่งผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านนั้นคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมนั้น จะเห็นได้ว่าผลผลิตได้เน้นไปทางด้านเศรษฐกิจเกือบ ทั้งหมด ดังนั้นในอนาคต งานวิจัยนั้นควรเน้นเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน การอนุรักษ์ ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในปริมาณที่เท่า ๆ กันเพื่อรักษาความสมดุลของทุกด้าน

2.7 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.7.1 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการและแนวทางในการ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในพื้นที่ขาดแคลนนักวิจัยของ สกสว. อันได้แก่ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเน้นไปที่เขตการพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ และภาคกลาง บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

2.7.2 การสังเคราะห์โครงการวิจัยในครั้งต่อไป ควรเพิ่มเกณฑ์การจำแนกข้อมูลตาม กลุ่มพื้นที่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ รวมถึงการสังเคราะห์งานวิจัย จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่กำลังจะประกาศใช้

2.7.3 ในการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ บริการไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในปีต่อไป ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลผลผลิต การวิจัยในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ อื่น ๆ ที่สะดวกต่อการเข้าถึงตามประเภทของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่

บทคัดย่อ

: การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 ส่วนใหญ่ มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมล้านนา” ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ผลผลิตที่ได้รับจากการวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา รวมทั้งยังทำให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 มีการดำเนินการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 1, 3 และ 6 สอดคล้องกับตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 ยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด นอกจากนั้นยังดำเนินการสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) พบว่าเป็นไป ยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564 พบว่าเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด ยิ่งไปกว่านั้นผลการวิจัยยังเป็นไปเพื่อสนองตอบต่อยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าเป็นไป ยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 อีกด้วย

ในส่วนของผลการติดตามและประเมินผล พบว่า การสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 โดย วช. และสกสว. ก่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ในเชิงบวก ในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และได้ ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น และคณะนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพในการทำวิจัยมากขึ้น นอกจากนั้นคณะวิจัยได้ดำเนินการเพื่อผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการมีศักยภาพไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2560 จำนวน 2 เรื่อง โดยมีการนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วในงาน WTM 2016 และเป็นแผนงานที่กำลังจะนำไปเสนอขายใน WTM 2017 นี้ และอีก 1 แผนงานจะเป็นการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในประเทศ อีกทั้งได้มีการพัฒนาโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม

Abstract

: Evaluation and promotion of the Research follow up results on Tourism and Services Industry, 2017

Tourism and Hospitality Industry Research Projects funded by the National Research Council of Thailand in coordination with the Thailand Science Research and Innovation in the year 2017 mostly aim to tourism development in the northern region, especially in the tourism development zone "Lanna Civilization" by studying cultural and historical tourism. Most of the findings are beneficial as the suggestions to be used to formulate strategies, policy suggestions, development guidelines, leading to important body of knowledge to enhance the competitiveness of Thai tourism industry.

The analytic results also indicated that Tourism and Hospitality Industry Research Projects funded by the National Research Council of Thailand in coordination with the Thailand Science Research and Innovation in the year 2017 have been implemented in accordance with Strategies 1,3, and 6 of the 9th National Research Strategy (2017-2021), and Strategy 3 of Thai Tourism Strategy in 2015 – 2017. In addition, the said projects also have been implemented to be in line with the 2nd National Tourism Development Plan (2017 - 2021) and the most influential strategy was Strategy 1. Their implementations also have been consistent with the National Tourism Research Strategy Plan in 2017 – 2021 and the most influential strategy was Strategy 4.

Furthermore, the findings of these research projects were in response to the 20-Year National Strategy and the most influential strategy was Strategy 2. These projects also were consistent with Strategy 3 of the 12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021).

In terms of monitoring and evaluation, the fund support of Tourism and Hospitality Industry Research Projects by the National Research Council of Thailand in coordination with the Thailand Science Research and Innovation generated positive achievements in the economic, cultural and environmental dimensions, as well as outstanding research works and a group of young researchers with thither potential to do research.

Furthermore the researchers have driven to generate productivity as two tourism and hospitality industry research projects with higher potential towards commercial benefits in the year 2017. These research projects have been used commercially for the WTM 2016 event and as a plan to be presented in WTM 2017 and another one more plan will be commercially used in the national level. Besides, a model for the process of driving the research output in the tourism and hospitality industry has been developed to generate concretely commercial benefits.

Keyword: Monitoring, Evaluating, Furthering the Commercial Usage

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทสรุปผู้บริหาร	ง
บทคัดย่อ	ธ
Abstract	น
สารบัญ	บ
สารบัญตาราง	ผ
สารบัญภาพ	ภ
 บทที่ 1 บทนำ	 1
1.1 ความสำคัญ/ที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย	16
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	16
1.4 นิยามศัพท์	18
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ	18
1.6 กรอบแนวคิดและขั้นตอนการวิจัย	19
 บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	 20
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลโครงการและประเมินผล	20
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงอภิมาน (Meta-analysis)	31
2.3 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)	35
2.4 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560	42
2.5 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)	51
2.6 (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564	59
2.7 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	66
2.8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)	71
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76
2.10 แผนการพัฒนาบุคลากรวิจัย	91

สารบัญ

หน้า

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	92
3.1 ประเภทการวิจัย	92
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	92
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	94
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	94
3.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	94
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	99
4.1 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560	99
4.2 การวิเคราะห์ผลผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	128
4.3 ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560	132
4.4 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยและการเชื่อมโยง	141
4.5 ผลติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ บริการปี 2560	155
4.6 การผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและ บริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2560	173
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	177
5.2 อภิปรายผลกระทบของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยปี 2560	190
5.3 ข้อเสนอแนะ	191

สารบัญ

หน้า

บรรณานุกรม	192
ภาคผนวก 1	195
ภาคผนวก 2	197
ภาคผนวก 3	211

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2555 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย	11
ตารางที่ 1.2 แสดงผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2556 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย	12
ตารางที่ 1.3 แสดงผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2557 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย	13
ตารางที่ 1.4 แสดงผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2558 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย	14
ตารางที่ 1.5 แสดงผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ. 2559 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย	15
ตารางที่ 2.1 แสดงตัวอย่างกรอบการประเมินผล	24
ตารางที่ 2.2 แสดงตัวอย่างในการสร้างคำถามสำหรับการประเมินผล	25
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนของแผนงานวิจัย จำแนกตามผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย ปี 2555 - 2560	99
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยปี พ.ศ.2557 – 2560 (N = 190)	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค (N=190)	111
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว	113
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค	115
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	117
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย	121
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	123
ตารางที่ 4.9 ผลการสังเคราะห์แผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 รายประเด็น (N = 38 แผนงาน)	125
ตารางที่ 4.10 พื้นที่วิจัยของแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 (N = 38)	127
ตารางที่ 4.11 แสดงผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2560	129
ตารางที่ 4.12 แสดงผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555-2559	141
ตารางที่ 4.13 ผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2560	142
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์คณະนักวิจัยดีเด่น ปี 2555 – 2560	157
ตารางที่ 4.15 สรุปผลการติดตามและประเมินผลในการประชุมนำเสนอ 2 เดือน 6 เดือนและ 12 เดือน	160

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 5.1 ผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2560	180
---	-----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวทางการวิจัย	19
ภาพที่ 2.1 แสดงระดับของการประเมินผล	24
ภาพที่ 2.2 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ ตัวชี้วัด พันธกิจ และยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)	57
ภาพที่ 3.1 การดำเนินการวิจัยของแผนงานจำแนกตามระยะเวลา	96
ภาพที่ 4.1 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัย จำแนกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์)	110
ภาพที่ 4.2 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค	112
ภาพที่ 4.3 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว	114
ภาพที่ 4.4 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย	116
ภาพที่ 4.5 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย	122
ภาพที่ 4.6 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	124
ภาพที่ 4.7 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตาม นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560-2564)	133
ภาพที่ 4.8 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตาม ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560	134
ภาพที่ 4.9 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตาม แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564)	135
ภาพที่ 4.10 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตาม แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564	137
ภาพที่ 4.11 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตาม ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20	138
ภาพที่ 4.12 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	140

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ/ที่มาของปัญหา

การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม องค์การการท่องเที่ยวโลกได้พยากรณ์ว่า ในปี พ.ศ.2563 น่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็นจำนวนถึง 1,600 ล้านคน จากการประมาณการอัตราการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศกำลังพัฒนา คาดว่า มีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 4 ต่อปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศอุตสาหกรรมมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2.5 ต่อปี นักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศมากที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากเยอรมนี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ส่วนประเทศใหม่ ๆ ที่จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศในระดับสูง ได้แก่ ประเทศจีน และรัสเซีย และในปี 2563 นี้เองคาดว่าประเทศจีนจะมีความสามารถท่องเที่ยวได้มากที่สุด เป็นอันดับหนึ่งแทนประเทศฝรั่งเศสอีกด้วย ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวระยะไกลในสัดส่วนเพิ่มขึ้น คือ ประมาณร้อยละ 24 ซึ่งนักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญและสนใจแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วัฒนธรรม ชุมชน รวมทั้งการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะด้านมากขึ้น (เทิตชาย ช่วยบำรุง, 2552)

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีการพัฒนา และเติบโตอย่างต่อเนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น การขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยว ชีตความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวที่อยู่ในอันดับที่ดีขึ้น ประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวของ ไทยได้รับความนิยมติดอันดับต้น ๆ ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ.2560 นี้ หลังจากข้อตกลง ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ได้มีผลทำให้เกิดการขยาย และการบูรณาการทาง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และความมั่นคงของภูมิภาคอาเซียน ที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของไทย ประกอบกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาลไทยที่มุ่งส่งเสริมให้การ ท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชน และนำเงินตราเข้าสู่ประเทศได้อย่างมหาศาล ผล ของการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ และคุณภาพ ชีวิตของประชาชน โดยใช้กระบวนการเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อเร่งดึงดูดให้ นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาว ไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น และสนับสนุนการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว โดยความ

ร่วมมือแบบพหุภาคีอันนำไปสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแห่งภูมิภาคเอเชียที่ยั่งยืน ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีแผนการรองรับ และควรมุ่งเน้นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา และส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยวไปตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic corridor) รวมถึงเส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) เพื่อเปิดรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นภายหลังข้อตกลงประชาคมอาเซียนได้มีผลอย่างเป็นทางการ รวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

แม้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลดีต่อประเทศไทยนานัปการ โดยเฉพาะจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มมากขึ้น แต่ทว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ยังประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้ ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเมืองท่องเที่ยวหลัก ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในแง่ลบที่ต้องเร่งแก้ไขปรับปรุง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว รวมทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยว และขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนข้อจำกัดในการพัฒนา และยกระดับบุคลากร ด้านการท่องเที่ยว ความล้าสมัย และความขัดแย้งของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การขาดข้อมูลเชิงลึก เพื่อการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนขาดการบูรณาการทำงานของกลไกการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวทั้งระบบ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำมาสู่ประเด็นสำคัญที่ควรจะมีการพิจารณา นั่นคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยเดินมา ถูกทิศถูกทางแล้วหรือไม่ และจะสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้อย่างไร ซึ่งที่ผ่านมาถึงแม้ประเทศไทยจะประสบภาวะวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศ แต่เมื่อผ่านพ้นวิกฤตไปแล้ว นักท่องเที่ยวก็ยังกลับมาเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งนี้แสดงถึงความเชื่อมั่นที่นักท่องเที่ยวมีต่อเมืองไทย ดังนั้น หากประเทศไทยยังจำเป็นต้องอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจหลักให้กับประเทศ รวมถึง เป็นแหล่งกระจายรายได้และการจ้างงานเพื่อช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับชุมชน และสังคมไทยแล้ว ควรจะมีการทบทวนทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง ศักยภาพ และโอกาสที่จะเกิดขึ้น เพื่อเป้าหมายการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558; คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560; เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของประเทศไทย อันได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการสนับสนุนงบประมาณการวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ และแก้ปัญหา จึงตระหนักดีถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคตอัน

ใกล้ ทั้ง วช. ร่วมกับ สกสว. จึงได้จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงนักวิจัยในทุกภาคส่วน ทำการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 และสนับสนุนต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาตลอดจนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของประเทศไทย

ต่อมาในปี 2560 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) จึงได้สนับสนุนงบประมาณให้มีคณะทำงานเพื่อทำการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 ซึ่งจะมุ่งเน้นการดำเนินการติดตาม และประเมินผล เพื่อสนับสนุนนักวิจัยจากโครงการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนในปี 2560 ให้สามารถดำเนินการได้ตรงตามความต้องการ และเป็นไปตามเป้าหมายในการให้ทุนสนับสนุนของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) รวมถึงการดำเนินการเพื่อผลักดันโครงการการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนในปี 2560 ซึ่งมีศักยภาพ และโดดเด่น เพื่อเป็นต้นแบบของการผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1.1.2 รายงานการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 – 2559

1) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559 จำแนกตามผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย ตั้งแต่ปี 2555 – 2559

ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2559 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้พิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นักวิจัยทั้งสิ้น 123 ราย โดยนักวิจัยที่รับผิดชอบแผนงานวิจัยมากที่สุด คือ ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน ซึ่งรับผิดชอบแผนงานวิจัยจำนวน 3 แผนงาน ประกอบด้วย 1) แผนงานการสร้าง ความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ.2555) 2) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ (ระยะที่ 2) (พ.ศ. 2557) และ 3) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือในเขตบริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (พ.ศ.2559)

2) การสังเคราะห์โครงการวิจัยที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 ตามระเบียบวิธีการวิจัย

แผนงานวิจัย จำนวน 138 แผนงาน (ร้อยละ 91.40) ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย แบบผสม และมีแผนงานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 13 แผนงาน (ร้อยละ 8.60) ในส่วนของการ

วิจัยเชิงปริมาณ ไม่มีแผนงานวิจัยใดที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว นอกจากนั้นยังพบว่า แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 131 แผนงาน รองลงมา คือ แบบสอบถาม จำนวน 128 แผนงาน และใช้แบบบันทึกข้อมูลแบบสังเกต และแบบทดสอบ จำนวน 86, 19 และ 7 แผนงาน ตามลำดับ

นอกจากนี้ แผนงานวิจัยยังวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จำนวน 134 แผนงาน (ร้อยละ 22.30) รองลงมา คือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจายของข้อมูล ตามลำดับ อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการอื่น ๆ อันประกอบด้วย การทดสอบที (T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) การวิเคราะห์การถดถอย (Regression) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation) และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square)

3) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 ตามเขตพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ จำนวน 30 แผนงาน มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมล้านนา” ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา (ร้อยละ 19.70) รองลงมา คือ มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อันดามัน” จำนวน 11 แผนงาน (ร้อยละ 7.20) โดยประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา และสตูล และมีแผนงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “ฝั่งทะเลตะวันออก หรือ แอ่งทิว ปิซ คลัสเตอร์” จำนวน 7 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมอีสานใต้” จำนวน 6 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง” จำนวน 5 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง” จำนวน 4 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “ฝั่งทะเลตะวันตก หรือ รอยัล โคสต์ คลัสเตอร์” และ “มรดกโลกด้านวัฒนธรรม” จำนวน 3 แผนงาน นอกจากนี้ ยังพบว่า มีแผนงานวิจัย จำนวน 19 แผนงาน ซึ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในบางจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่า 1 เขต และพบว่ามีแผนงานวิจัย จำนวน 64 แผนงาน ไม่สอดคล้องตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทย

ส่วนภูมิภาคที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ภาคเหนือ จำนวน 43 แผนงาน (ร้อยละ 23.00) รองลงมา คือ กลุ่มภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก จำนวน 38 แผนงาน (ร้อยละ 20.30) ภาคใต้ จำนวน 34 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 17 แผนงาน ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า มีแผนงานวิจัย จำนวน 32 แผนงาน (ร้อยละ 17.10) ได้กำหนดขอบเขต ด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยในระดับภาพรวมทั้งประเทศ และมีแผนงานวิจัย จำนวน 23 แผนงาน (ร้อยละ 12.30) กำหนดขอบเขตในการศึกษาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในขณะที่แผนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด จำนวน 33 แผนงาน (ร้อยละ 23.10) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 24 แผนงาน (ร้อยละ 16.80) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ จำนวน 21 แผนงาน (ร้อยละ 14.70) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 21 แผนงาน (ร้อยละ 14.70) ตามลำดับ สำหรับการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกับการแต่งงานและอันานิยมมีการศึกษาน้อยที่สุด คือ จำนวน 3 แผนงาน (ร้อยละ 2.10) และจำนวน 1 แผนงาน (ร้อยละ 0.70) ตามลำดับ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2559 พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีจำนวนแผนงานวิจัยในแต่ละปีค่อนข้างจะสม่ำเสมอ ในขณะที่การศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กล่าวคือ ในปี พ.ศ.2555 มีแผนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ จำนวน 11 แผนงาน และลดลงในปี พ.ศ.2556 – 2557 เหลือเพียงจำนวน 1 แผนงาน หากแต่เพิ่มขึ้นเป็น 4 แผนงาน ในปี พ.ศ.2558 – 2559

4) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 ตามงบประมาณ

ในปี 2555 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้พิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยเป็นจำนวนมากที่สุด คือ 39 แผนงานวิจัย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.70 ของจำนวนแผนงานวิจัยทั้งหมด ที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2559 รองลงมา คือ ปี 2557 และปี 2559 ซึ่งมีแผนงานวิจัยที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 31 แผนงาน และสำหรับในปี 2556 และปี 2558 มีจำนวนแผนงานวิจัยที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 29 แผนงาน และ 22 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 19.10 และร้อยละ 14.50 ตามลำดับ

5) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 จำแนกตามผลผลิต

ผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา จำนวน 132 แผนงาน (ร้อยละ 48.90) รองลงมา คือ ได้ผลผลิตในรูปของเส้นทางการท่องเที่ยว จำนวน 46 แผนงาน (ร้อยละ 17.00) และได้รับผลผลิตในรูปของอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยว ฐานข้อมูล กิจกรรมการท่องเที่ยว และเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน ระบบสารสนเทศ จำนวน 36 แผนงาน และ 24 แผนงาน

6) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 จำแนกตามองค์ความรู้

องค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ เป็นองค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จำนวน 99 แผนงาน รองลงมา คือ องค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ จำนวน 48 แผนงาน และ 33 แผนงาน ตามลำดับ สำหรับแผนงานวิจัยที่เกิดองค์ความรู้ด้านการสร้างความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 3 แผนงาน (ร้อยละ 1.30) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแยกรายปี ในช่วงปี พ.ศ.2555 – 2559 พบว่า องค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในแต่ละปีมีจำนวนค่อนข้างสม่ำเสมอ ในขณะที่องค์ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ การอนุรักษ์ฟื้นฟูและการจัดการสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลง แต่สำหรับองค์ความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปี

7) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2555 - 2559)

แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ จำนวน 170 แผนงาน (ร้อยละ 77.30) มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว รองลงมา มีจำนวน 26 แผนงาน (ร้อยละ 11.90) เป็นแผนงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว และสำหรับในยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยงนั้น มีแผนงานวิจัยซึ่งสนับสนุนยุทธศาสตร์ดังกล่าว จำนวน 24 แผนงาน (ร้อยละ 10.90)

8) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555 - 2559) พบว่าแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ จำนวน 85 แผนงาน (ร้อยละ 36.10) มีความสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้า บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว รองลงมา คือ มีจำนวน 64 แผนงาน (ร้อยละ 27.20) เป็นแผนงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว และสำหรับในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว มีแผนงานวิจัยซึ่งสนับสนุนยุทธศาสตร์ดังกล่าว จำนวน 41, 34 และ 11 แผนงาน (ร้อยละ 17.40, ร้อยละ 14.50 และร้อยละ 4.70) ตามลำดับ

1.1.3 ช่องว่างของงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559

ในส่วนของการติดตามและประเมินผลนั้น ทาง สกสว. ได้สนับสนุนงบประมาณให้ คณะทำงานเพื่อทำการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 ซึ่งพบว่า 1) นักวิจัยบางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการศาสตร์ทางการท่องเที่ยว กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง 2) ผลผลิตงานวิจัยบางโครงการสามารถผลักดันสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ (ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์ และคณะ, 2556) ดังนั้นปี 2556 สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ สกสว. ร่วมกับ คณะติดตามและประเมินผล จึงปรับระบบการบริหารจัดการ ติดตามและประเมินผล 3 ประการ ดังนี้ 1) การเสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพนักวิจัย โดย สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ร่วมกับสถานวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการด้านการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดการฝึกอบรมนักวิจัยเพื่อ เสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ผลการ ฝึกอบรมพบว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะการวิจัยทางการ ท่องเที่ยวได้ในระดับมาก (อมรรัตน์ ภิญโญนต์พงษ์ และหฤษฎี ภัทรดิลก, 2557) 2) คณะติดตาม และประเมินผลปรับระบบการติดตามและประเมินผล แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน *ขั้นตอนที่ 1* ติดตามและ ประเมินผลจากการประชุมนำเสนอผลงาน เมื่อโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลจากรายงานความก้าวหน้า และจากการนำเสนอ พร้อมทั้งให้ ข้อเสนอแนะ และแก้ไขปัญหา *ขั้นตอนที่ 2* ติดตามงานวิจัยภาคสนาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประสานงาน สำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ คณะติดตาม และนักวิจัย สัมมนา แบบมีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่วิจัย พร้อมทั้งศึกษางานในพื้นที่วิจัย

ผลการติดตามพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถตรวจสอบการวิจัยให้คำแนะนำ และแก้ไขปัญหา ให้นักวิจัยได้ตรงประเด็น สอดคล้องกับสภาพพื้นที่วิจัย และการดำเนินงานวิจัย อีกทั้งได้ประเด็นวิจัย ที่ชัดเจนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในท้องถิ่น กล่าวได้ว่าเป็นระบบการติดตามและ ประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ นักวิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้สัมฤทธิ์ผล อย่างไรก็ตาม การติดตาม ภาคสนามต้องใช้บุคลากร เวลา และงบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ และ 3) การเผยแพร่ และผลักดันผลงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การกำหนดนโยบาย และการ ใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยได้ผลักดันโครงการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ 3 โครงการ โดยภาคเอกชนนำเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนมุสลิม พุทฺธิพิ้ง เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และเส้นทาง ท่องเที่ยวเมืองเก่าสงขลา สตูล ปัตตานี แสดงและจำหน่ายในงาน ITB Berlin 2014 ส่วนการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) นำเส้นทางท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชนชาวดอย 3 ชนเผ่า ใน 3 ตำบล ของอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ แสดงนิทรรศการ กล่าวได้ว่า ผลผลิตงานวิจัยปี 2555 และ

ปี 2556 สามารถผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ (อมรรัตน์ ภิณฺโญนัตพงษ์ และ หฤษฎี ภัทรดิลก, 2556)

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ในปี 2557 นั้น ได้แบ่งดำเนินงานเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 แผนงานดำเนินการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โครงการวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุน ปี 2555 ปี 2556 และปี 2557 ในเชิงงบประมาณ เชิงพื้นที่ เชิงผลผลิต และเชิงยุทธศาสตร์และกรอบการวิจัย เพื่อการจัดสรรงบประมาณการวิจัยในปีต่อไป ส่วนที่ 2 โครงการย่อย 1 ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2557 ส่วนที่ 3 โครงการย่อย 2 ผลักดันโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยที่ได้เส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรือผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ รวมถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีศักยภาพสามารถนำสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และนำเสนอหรือจำหน่าย ในงาน World Tourism Market, London : WTM หรือในงาน International Tourism Borse Berlin 2015 : ITB 2015 เป็นต้น

ทั้งนี้ จากการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2558 มุ่งเน้นที่การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ติดตามและประเมินผล รวมทั้งผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2558 พบว่า ผลผลิตจากงานวิจัย ได้ผลผลิต 8 ด้าน ได้แก่ 1) การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ 2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยว 3) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน 4) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน 5) การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม 6) การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว 7) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม 8) ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยว 4 เส้นทาง ในขณะที่ยังคงผลักดันผลการวิจัยเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พบว่า บริษัท นัตตี้ แอดเวนเจอร์ส จำกัด (Natty's Adventures) และบริษัท Village Way ประเทศไทย นำไปเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวอังกฤษ จำนวน 1 แผนงาน บริษัท รอยัลซิลล์ฮอติเดย์ จำกัด นำไปเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวในโปรแกรมท่องเที่ยวของบริษัท และในรูปแบบการนำกิจกรรม และเส้นทางท่องเที่ยวไปประชาสัมพันธ์ และขายในงานมหกรรมการท่องเที่ยวนานาชาติ ITB Berlin 2016 (International Tourism Borse) จำนวน 2 แผนงาน บริษัท นัตตี้ แอดเวนเจอร์ส จำกัด (Natty's Adventures) นำไปเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวอังกฤษ ในงาน WTM London 2016 (World Tourism Market) จำนวน 4 แผนงาน

สืบเนื่องจากผลจากการดำเนินการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการตั้งแต่ปี 2555 - 2558 ทำให้โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สกสว. เกิดความก้าวหน้า และทำให้นักประสานโครงการอุตสาหกรรม

การท่องเที่ยวและบริการ รับทราบปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับโครงการวิจัย รวมถึงรับทราบ ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับโครงการวิจัย โดยเฉพาะผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) รวมทั้งความพึงพอใจของสังคม ต่อการนำผลผลิตงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยนั้น สามารถนำไปสู่การกำหนดประเด็น หรือกรอบการวิจัยได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในปี 2559 คณะผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรทำการสังเคราะห์โครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ตั้งแต่ปี 2555 - 2558 เพื่อให้ได้ภาพรวมผลการดำเนินการของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนไปในช่วงที่ผ่านมา ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ยังเป็นช่องว่างของการวิจัย ควบคู่ไปกับการวางแผนติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สกสว. ในปี 2559

ในส่วนปี 2559 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้พิจารณาให้การสนับสนุนทุนวิจัย 31 แผนงานงบประมาณรวม 84,793,400 บาท โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกสว. บริหารจัดการตั้งแต่รับข้อเสนอโครงการ คัดกรองเบื้องต้น คัดกรองร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมระหว่างนักวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการสังเคราะห์ทั้ง 31 แผนงาน พบว่า แผนงาน/โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนในปี 2559 กระจายในกรอบวิจัยที่ 1, 2, 3, 5 และ 6 ซึ่งศึกษาในเรื่อง กรอบการวิจัยที่ 1 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่วางอยู่บนฐานอัตลักษณ์ และวัฒนธรรมของท้องถิ่น ที่นำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่ม กรอบการวิจัยที่ 2 เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อกำหนดกลยุทธ์การตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง ได้แก่ จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย อินโดนีเซีย และตะวันออกกลาง กรอบการวิจัยที่ 3 เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ การท่องเที่ยวเรือสำราญ (Cruise Tourism) การท่องเที่ยวเรือยอร์ช (Yacht Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Spa, Wellness, Medical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อใช้จ่ายสินค้า (Shopping Tourism) การท่องเที่ยวฮาลาล (Halal Tourism) และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Nature Tourism) กรอบการวิจัยที่ 5 เพื่อบูรณาการพื้นที่ท่องเที่ยวหลักเพื่อกระจายโอกาสทางการท่องเที่ยว และสร้างการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยเน้นการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ สินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ และการสนับสนุนเกื้อกูลกันเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยกรอบวิจัยที่ 6 กรอบการวิจัยเพื่อยกระดับการจัดการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการบริการให้ได้มาตรฐาน อาทิ การจัดการระบบความปลอดภัย แรงงาน และมัคคุเทศก์ มีการศึกษาวิจัยมากถึง 8 แผนงาน ส่วนกรอบวิจัยที่ 4 ซึ่งกำหนดให้ศึกษาเรื่อง กรอบการวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางการสร้างสังคมสร้างสรรค์ (Creative society) ผ่านการท่องเที่ยว และแนวทางการดำเนินกลยุทธ์การตลาดแบบจิตวิญญาณ (การตลาด 3.0) ในสินค้าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยบูรณาการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นการ

ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว และ กรอบวิจัยที่ 7 ซึ่งกำหนดให้ศึกษาเรื่องขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวหลัก เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต สมุย พัทยา เป็นต้น ไม่มีผู้เสนอศึกษาวิจัยในปี 2559 \ ดังนั้น ในการสนับสนุนทุนวิจัยปีต่อ ๆ ไป ควรพิจารณาให้การสนับสนุนทุนวิจัยในกรอบที่ 4 และ 7 ซึ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสกลยุทธ์การตลาดแนวใหม่ หรือลยุทธ์การตลาดแบบจิตวิญญาณ และการสร้างสังคมสร้างสรรค์ (Creative Society) ผ่านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมถึงเน้นศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวหลักเพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวในอนาคต อันเนื่องมาจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐบาล และการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน และกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่มีศักยภาพ เช่น จีน รัสเซีย และอินเดีย เป็นต้น (จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และ ฉัตรฉวี คงดี, 2559)

ในส่วนของแผนการวิจัยนั้น มุ่งเน้นที่การวิเคราะห์โครงการวิจัยที่ได้รับทุนในปี 2560 จำแนกตามยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และการท่องเที่ยวของประเทศที่ประกาศใช้อยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการสังเคราะห์เพื่อเชื่อมโยง และประสานช่องว่างของการวิจัยที่ได้ดำเนินการไปแล้วในระยะ 5 ที่ผ่านมา ภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2555-2559) และนำมาเปรียบเทียบกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564) เพื่อแสวงหาความเหมือน ความต่าง ช่องว่าง อันจะนำไปสู่การเชื่อมโยง และประสานกันทั้งสองยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโจทย์การวิจัยการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกมิติของแผนยุทธศาสตร์ทั้งสองฉบับ ตลอดจนจำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2564) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ.2558-2560) และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) และร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการสนับสนุนทุนวิจัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดความซ้ำซ้อนของแผนงานวิจัย โครงการวิจัย และงบประมาณการวิจัย เกิดการบริหารยุทธศาสตร์การวิจัย และบริหารจัดการแบบบูรณาการในทุกระดับ และทุกภาคส่วน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนผลงานวิจัย และการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยทั้งในเชิงพาณิชย์ และสาธารณะ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และต่อการพัฒนาประเทศ

1.1.4 รายงานผลผลิต และผลกระทบจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ระหว่างปี 2555 – 2559

ตารางที่ 1.1 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2555 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย

ภูมิภาค	ประเด็นพิจารณา		
	รูปแบบของการท่องเที่ยว	ผลผลิตของแผนงานวิจัย	ผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย
ภาคเหนือ	● การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์/การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	● การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	● การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ ● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ● การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ● การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
ภาคตะวันออก/ภาคตะวันตก/ภาคกลาง	● การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคใต้	● การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

ตารางที่ 1.2 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2556 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย

ภูมิภาค	ประเด็นพิจารณา		
	รูปแบบของการท่องเที่ยว	ผลผลิตของแผนงานวิจัย	ผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย
ภาคเหนือ	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย - การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ภาคตะวันตก/ภาคกลาง	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์ และผู้ประกอบการ/การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคใต้	การท่องเที่ยวโดยชุมชน	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

ตารางที่ 1.3 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2557 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย

ภูมิภาค	ประเด็นพิจารณา		
	รูปแบบของการท่องเที่ยว	ผลผลิตของแผนงานวิจัย	ผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย
ภาคเหนือ	● การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	● การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ● การท่องเที่ยวเชิงศาสนา	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ภาคตะวันตก/ภาคกลาง	● การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ / การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ/การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคใต้	● การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ● การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ● การท่องเที่ยวโดยชุมชน	● ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง ● เว็บไซต์ / แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ	● การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

ตารางที่ 1.4 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2558 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย

ภูมิภาค	ประเด็นพิจารณา		
	รูปแบบของการท่องเที่ยว	ผลผลิตของแผนงานวิจัย	ผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย
ภาคเหนือ	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	- ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง - เว็บไซต์ - แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ภาคตะวันตก/ภาคกลาง	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคใต้	- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ - การท่องเที่ยวโดยชุมชน	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

ตารางที่ 1.5 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี พ.ศ.2559 จำแนกตามภูมิภาค รูปแบบของการท่องเที่ยว ผลผลิตของแผนงานวิจัย และผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย

ภูมิภาค	ประเด็นพิจารณา		
	รูปแบบของการท่องเที่ยว	ผลผลิตของแผนงานวิจัย	ผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย
ภาคเหนือ	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ - การท่องเที่ยวโดยชุมชน	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	- การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน - การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย - การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/ภาคตะวันตก/ภาคกลาง	การท่องเที่ยวเชิงเกษตร / การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์/การท่องเที่ยวโดยชุมชน	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคใต้	การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

1) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 จำแนกตามผลผลิต

ผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา จำนวน 132 แผนงาน (ร้อยละ 48.90) รองลงมา คือ ได้ผลผลิตในรูปของเส้นทางการท่องเที่ยว จำนวน 46 แผนงาน (ร้อยละ 17.00) และได้รับผลผลิตในรูปของอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยว ฐานข้อมูล กิจกรรมการท่องเที่ยว และเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน ระบบสารสนเทศ จำนวน 36 แผนงาน และ 24 แผนงาน

2) การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 จำแนกตามผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้

ผลกระทบที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ เป็นองค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จำนวน 99 แผนงาน รองลงมา คือ องค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ จำนวน 48 แผนงาน และ 33 แผนงาน ตามลำดับ สำหรับแผนงานวิจัยที่เกิดองค์ความรู้ด้านการสร้างความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 3 แผนงาน (ร้อยละ 1.30) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแยกรายปี ในช่วงปี พ.ศ.2555 – 2559 พบว่า องค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในแต่ละปีมีจำนวนค่อนข้างสม่ำเสมอ ในขณะที่องค์ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ การอนุรักษ์ฟื้นฟูและการจัดการสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนับสนุนการท่องเที่ยวมีแนวโน้มลดลง แต่สำหรับองค์ความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในแต่ละปี

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2555 - 2560

1.2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

1.2.3 เพื่อผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2560

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

แผนงานวิจัยฯ ครอบคลุม 2 โครงการย่อย ได้แก่ โครงการย่อย 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และโครงการย่อย 2 การ

ผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ทั้งนี้ ในส่วนของขอบเขตการวิจัยของแผนงานนั้น มีดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาครอบคลุมการวิเคราะห์ และสังเคราะห์โครงการวิจัย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2555 – 2560 โดยจำแนกการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ เชิงพื้นที่ และเชิงผลผลิตเท่านั้น

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2555 – 2559 จำนวน 152 โครงการ ประกอบด้วย แผนงานและโครงการเดี่ยว ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. โดย ปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน ปี 2556 จำนวน 24 แผนงาน 5 โครงการเดี่ยว ปี 2557 จำนวน 30 แผนงาน 1 โครงการเดี่ยว ปี 2558 จำนวน 19 แผนงาน 3 โครงการเดี่ยว ปี 2559 จำนวน 28 แผนงาน 3 โครงการเดี่ยว และปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลาระยะการทำวิจัย จำนวน 12 เดือน ระหว่าง 1 มิถุนายน 2560 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม 2561

ในส่วนของขอบเขตของโครงการย่อยที่ 1 ขอบเขตการวิจัยจะเป็นลักษณะการวิจัยแบบ การบูรณาการ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) โดยประชากรในการวิจัยได้แก่ ผู้อำนวยการแผนงาน และหัวหน้าโครงการวิจัยให้ข้อมูลด้านโครงการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลด้านการประเมินผล ผู้ประสานงานและบุคลากรสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและบริการ

ในส่วนของขอบเขตของโครงการย่อยที่ 2 จะครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลผลิต การวิจัยของงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการปี 2560 เพื่อนำไปสู่การ ผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ แผนงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนในปี 2560 ที่ ได้รับการคัดเลือกในเบื้องต้น จากนั้นจะคัดเลือกงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและ บริการในปี พ.ศ.2560 ที่มีศักยภาพเพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ นอกจากนั้นคณะวิจัย จะได้ลงพื้นที่ติดตามประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ แล้ว รวมถึงดำเนินการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ อันได้แก่ เอกสารรายละเอียดองค์กร (Company Profile) รับผิดชอบด้านเนื้อหา รูปแบบ และการพิมพ์ โดยเป็นการร่วมงานกับสำนัก ประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

1.4 นิยามศัพท์

การสังเคราะห์โครงการวิจัย เป็นการนำโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2555 – 2560 วิเคราะห์เชิงพื้นที่ เชิงงบประมาณ เชิงผลผลิต และเชิงยุทธศาสตร์

การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย การติดตาม หมายถึง การติดตามโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. โดยติดตาม 3 ระยะ ดังนี้ 1) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 2 เดือน 2) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินแล้วเสร็จ 6 เดือน และ 3) เมื่อโครงการวิจัยดำเนินการแล้วเสร็จ 12 เดือน และทำการประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. โดยผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ สกสว. แต่งตั้ง

การผลักดันและคัดเลือกงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หมายถึง การนำผลผลิตที่เกิดจากการวิจัยของแผนงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในปี 2555 - 2560 ทั้งในรูปแบบของเส้นทางการท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรืออื่น ๆ นำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดรายได้หรือนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เป็นต้น รวมถึงการคัดเลือกงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการในปี พ.ศ.2560 ที่มีศักยภาพเพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

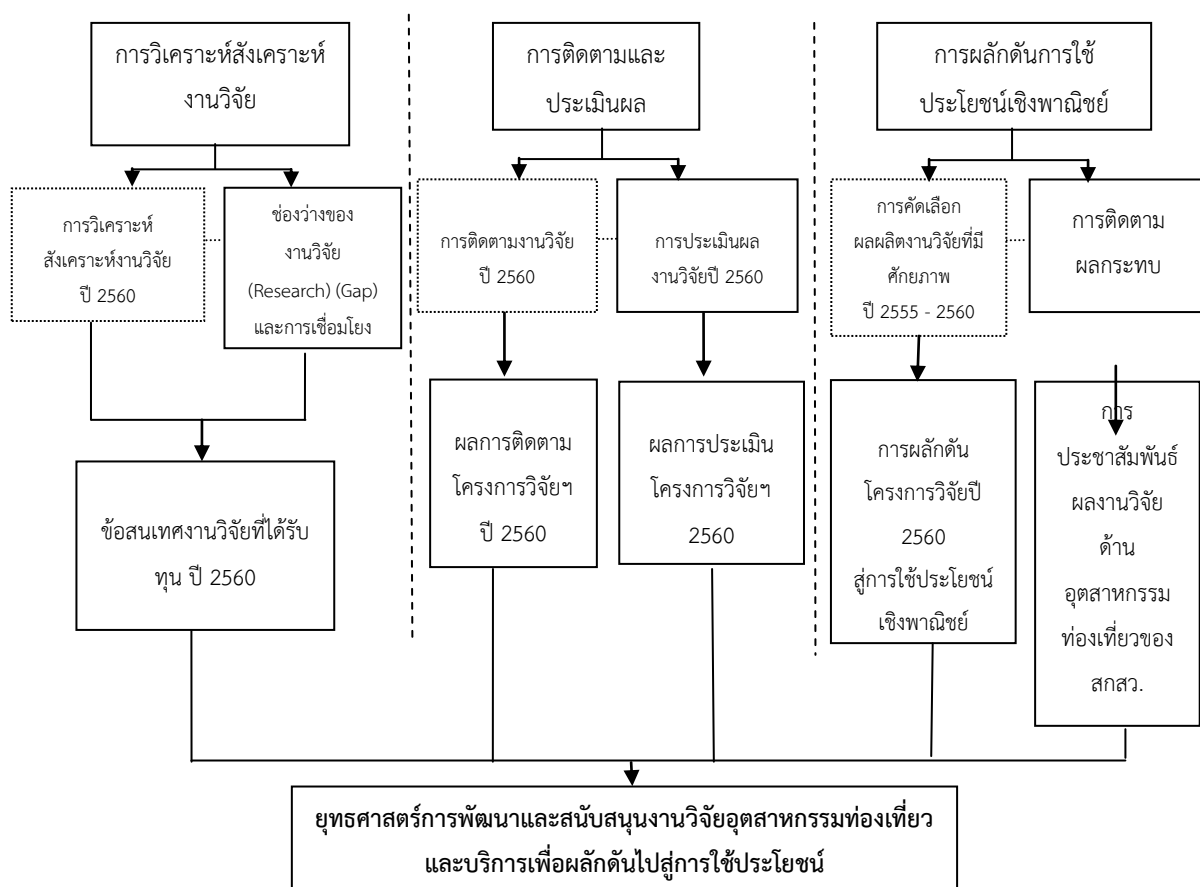
1.5.1 แนวทางสำหรับ สปว.สกสว. ในการพิจารณาสนับสนุนทุนวิจัย เพื่อเติมเต็มช่องว่างงานวิจัยตามยุทธศาสตร์ พื้นที่ และประเด็นอื่น ๆ อันจะทำให้ได้ผลผลิตงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของ วช. และ สกสว. ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการวิจัย

1.5.2 ผลผลิตงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ได้รับการเผยแพร่สู่สังคม

1.5.2 ผลการประเมินโครงการวิจัย และข้อเสนอแนะเป็นข้อมูลที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในการวิเคราะห์ และกำหนดทิศทางการพัฒนาโจทย์การวิจัย กรอบแนวทางการจัดสรรเงินงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการต่อไป

1.6. กรอบแนวคิดและขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยมุ่งผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นกรอบแนวคิดและขั้นตอนในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวทางการวิจัย

จากภาพที่ 1.1 แสดงกรอบแนวทางในการดำเนินงานของแผนงานวิจัย ซึ่งคณะวิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้ครอบคลุม และเชื่อมโยงถึง 2 โครงการย่อย ได้แก่ โครงการย่อย 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 และโครงการย่อย 2 การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมแนวคิด แผน ยุทธศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยมาสรุปไว้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลโครงการและประเมินผล
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงอภิมาน (Meta analysis)
- 2.3 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)
- 2.4 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560
- 2.5 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)
- 2.6 (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564
- 2.7 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี
- 2.8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลโครงการและประเมินผล

การติดตาม และการประเมินผล ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการบริหารงาน/โครงการ ซึ่งหลังจากได้ผ่านกระบวนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของผลการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 การติดตามผล (Monitoring) เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานการจัดสรรทรัพยากร (Input) เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในโครงการ (Input) กับผลผลิต (Output) ของโครงการร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานการติดตามผลเป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งมอบปัจจัยการผลิต กำหนดการทำงาน การผลิตผลผลิต และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการไปตามแผนที่วางไว้

2.1.2 การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance evaluation) เป็นการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานว่ามีการใช้ทรัพยากร/ปัจจัยต่าง ๆ อย่างไร มีการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ตามขั้นตอน ตามกฎเกณฑ์ และตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ ตลอดจนมีผลงานเป็นไป

ตามแผน วัตถุประสงค์ และเป้าหมายหรือไม่ อาจเป็น การประเมินผลระหว่างการดำเนินงาน (Ongoing evaluation) เป็นการประเมินถึงผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) หรือ การประเมินผลภายหลังการดำเนินงาน (Ex-post evaluation)(ภูมิศักดิ์ ราชี, 2551)

2.1.3 การติดตามผลโครงการ (Monitoring)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินใจแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ผลงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากที่สุด โดยเป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดสรรทรัพยากรรวมถึงพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในโครงการกับผลผลิตของโครงการร่วมกับปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการติดตามผล เป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งมอบปัจจัยการผลิตกำหนดการทำงานการผลิตผลผลิต และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ดำเนินงานไปตามแผนที่กำหนดไว้ ยิ่งกว่านั้น การติดตามผลโครงการยังเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบในระหว่างการดำเนินกิจกรรมในโครงการว่าได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในโครงการหรือไม่การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมเพียงใดอยู่ภายใต้ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้หรือไม่ ตลอดจนปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบการติดตามของโครงการแล้วย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าของการดำเนินงานให้ลุกลำค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ กล่าวโดยสรุปการติดตามผลหมายถึงการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามกำหนดการหรือแผนงานรวมทั้งการใช้จ่ายงบประมาณหรือไม่

2.1.4 การประเมินผลคืออะไร

การประเมินผล คือ การออกแบบวิธีการดำเนินการเพื่อตัดสินคุณค่าของงานที่เกิดขึ้น นอกจากนี้การประเมินผลยังเป็นการหาคำตอบที่เจาะจงไปยังเรื่องของการตัดสินคุณค่าของงานที่ได้ทำ และผลงานที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่ต้องการหรือไม่

การประเมินผล เป็นการวิจัยทางสังคมศาสตร์แบบหนึ่งที่เป็นระบบ จัดทำขึ้นเพื่อตัดสินคุณค่าของแนวคิด การออกแบบการปฏิบัติงาน และประโยชน์ของแผนปฏิบัติงานด้านสังคม โดยผู้ประเมินจะใช้วิธีการวิจัยทางสังคม เพื่อพิจารณาคุณค่า และมองหาทางปรับปรุงวิธีการกำหนดนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มคิดออกแบบแผนงาน ไปจนถึงการพัฒนาแนวคิด และลงมือปฏิบัติงาน(ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2554)

2.1.5 เป้าหมายหลักของการประเมินผล

- 1) เพื่อให้สามารถระบุได้ว่าแผนงานใดมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
- 2) เพื่อให้สามารถระบุได้ว่า แผนงานใดขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
- 3) เพื่อให้ได้ข้อมูลไปวางแผนใหม่ที่ตรงกับความต้องการ และได้รับประโยชน์มากขึ้น

2.1.6 ลักษณะของการประเมินผล

ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้สนับสนุนทางการเงิน ผู้วางแผนทางการเงิน และผู้ปฏิบัติตามแผนงาน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสามารถระบุได้ว่า แผนงานใดมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล หรือแผนงานใดไร้ประสิทธิภาพ และขาดประสิทธิผล เพื่อที่จะได้สามารถวางแผนงานใหม่ที่ตรงกับความต้องการ และได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ลักษณะของการประเมินผล มีอยู่ 2 วิธีการด้วยกัน คือ 1) การประเมินระหว่างการดำเนินงาน (Formative approach) และ 2) การประเมินผลรวบยอด (Summative approach) การแบ่งลักษณะการประเมินผลเช่นนี้ช่วยให้เกิดความชัดเจนมากขึ้นว่า ควรจะประเมินผลเมื่อไร (Clarke & Dawson, 2005) ต่อมา Rossi และ Freeman (1993) ได้ระบุขั้นตอนของการประเมินผลว่า สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

1) การประเมินการวิเคราะห์นโยบาย และวางแผนงาน หรือโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินผลในขณะวางแผนก่อนการปฏิบัติงาน (Evaluation during planning)

2) การติดตามผลการปฏิบัติตามแผน โดยเป็นการประเมินในขณะที่การปฏิบัติงานตามโครงการ หรือแผนงานยังคงดำเนินอยู่ (Ongoing evaluation)

3) การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามแผน เป็นการประเมินภายหลังจากที่โครงการ หรือแผนงานเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

ทั้งนี้ การประเมินในระยะที่ 1 และ 2 เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงาน ส่วนการประเมินในระยะที่ 3 เป็นการประเมินรวบยอดหลังจากที่ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว

2.1.7 ขั้นตอนของการประเมินผล

การประเมินผล ประกอบไปด้วยขั้นตอนที่เป็นระบบ ทั้งการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำผลที่ได้รับมาตอบคำถามเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ โดยเฉพาะประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงานดังกล่าว ทั้งนี้ กระบวนการประเมินผล ประกอบไปด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ คือ การวิเคราะห์สิ่งที่ผู้วางแผน หรือผู้ปฏิบัติงานคาดหวังว่า เมื่อทำงานเสร็จสิ้นแล้ว สิ่งดังกล่าวจะเกิดขึ้น เช่น แผนงานพัฒนาบุคลากร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน หรือแผนงานขยายตลาด มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มยอดขายในตลาดเดิม และตลาดใหม่ ดังนั้น การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ก็เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ประเมิน และผู้ปฏิบัติงานว่า ต้องการให้เกิดอะไรขึ้นหลังจากทำงานดังกล่าวเสร็จสิ้นลง

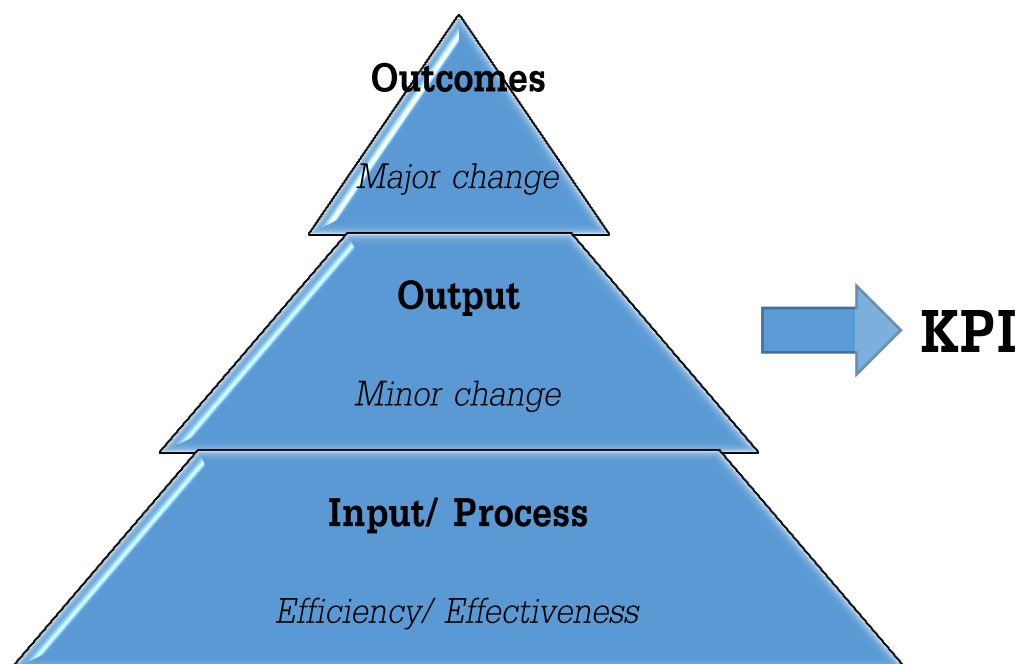
2) การกำหนดของเขตและเป้าหมายของการประเมินขอบเขตของการประเมินผล มักทำขึ้นเพื่อตอบสนองการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของนโยบาย หรือแผนงาน และเพื่อศึกษาความเหมาะสมของแผนงาน และโครงการว่าควรมีการปรับเปลี่ยนหรือไม่

ในส่วนของเป้าหมายของการประเมินผล สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ (ยุบล เบ็ญจรงค์ กิจ, 2554; Macnamara, 2002) ได้แก่

- **การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input)** คือ การประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสม และคุณภาพของข้อมูล กำลังคน งบประมาณ หรือสิ่งที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย ยิ่งกว่านั้น ยังรวมถึงการนำข้อมูลที่มีอยู่เดิมแล้วมาใช้ อาทิ ข้อมูลการร้องเรียนเกี่ยวกับความไม่พึงพอใจ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของลูกค้าที่มีต่อองค์กร สินค้า ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นในสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กแฟนเพจองค์กร หรือตามเว็บบอร์ดต่าง ๆ เช่น ฟันทิป

- **การประเมินผลผลิต (Output)** คือ การประเมินสิ่งที่ได้จากงานที่ทำ แต่อาจไม่ใช่เป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยขอบเขตของการประเมินจะแคบลงกว่าการประเมินปัจจัยนำเข้า อาทิ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด ผลผลิต คือ การเกิดกิจกรรม การมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก การประเมินผลผลิตจะออกมาเป็นดังนี้ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด 5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 1,000 คน จากการจัดกิจกรรม 5 ครั้ง แต่เป้าหมายสุดท้าย คือ การซื้อสินค้ายังไม่เกิดขึ้น

- **การประเมินผลลัพธ์ (Outcome)** คือ ผลที่เกิดขึ้น และเป็นผลในระดับ “เป้าหมาย” ที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยเป็นการประเมินที่เจาะจงไปที่ผู้รับสารกลุ่มเป้าหมายเท่านั้น เช่น เป้าหมายการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดทั้ง 5 ครั้ง คือ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมซื้อสินค้า ผลลัพธ์ที่ตามมา คือ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีการซื้อสินค้า เป็นต้นโดยการประเมินทั้ง 3 ระดับ สามารถแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นในรูปแบบของภาพที่ 2.1 และตารางที่ 2.1 ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงระดับของการประเมินผล

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวอย่างกรอบการประเมินผล

กรอบการประเมิน	วิธีการได้ข้อมูล
การประเมินผลลัพธ์ ● จำนวนผู้เปลี่ยนพฤติกรรม ● จำนวนผู้เปลี่ยนทัศนคติ	● การประเมินกลุ่มเป้าหมาย(ภาพลักษณ์ ชื่อเสียง องค์กร ความพึงพอใจต่อสินค้าและบริการ) ● การสังเกต การสนทนากลุ่ม
การประเมินผลผลิต ● จำนวนผู้เข้าใจสาร ● จำนวนผู้จดจำสารได้ ● จำนวนผู้รับทราบสาร ● จำนวนสารที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	● การสำรวจ การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เจาะลึก ● การวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ
การประเมินปัจจัยนำเข้า ● คุณภาพของสาร ● ความเหมาะสมของสื่อ ● จำนวนคน ● งบประมาณ	● การวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง ● การทดสอบก่อน (Pre-test) ● การใช้ข้อมูลทุติยภูมิ เช่น รายงานวิจัย ข้อมูลที่ซื้อจากบริษัทสำรวจข้อมูล ● ข้อร้องเรียนจากลูกค้า

2.1.8 การกำหนดเกณฑ์สำหรับตัวชี้วัด และเครื่องมือสำหรับการประเมินผล

1) ตัวชี้วัด (Indicator) คือ สิ่งที่บ่งบอกให้รู้ว่าคุณสมบัติที่ต้องการนั้นมีอยู่หรือไม่ เช่น

- ความรวดเร็วและความถูกต้องของงานที่ทำ เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการทำงาน

- จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกลดลง เป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลของการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก

- จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้น เป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลของแผนการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2) 8 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินผล

- ตรวจสอบวัตถุประสงค์ของการประเมิน
- ตั้งคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ดึงประเด็นแต่ละคำถามออกมาให้ชัดเจน
- นำประเด็นหลักมาพิจารณาว่าจะได้คำตอบจากไหน
- กำหนดแหล่งที่จะให้ข้อมูล
- กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล
- สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
- เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวอย่างในการสร้างคำถามสำหรับการประเมินผลดังตัวอย่างที่แสดงในตารางที่ 2.2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงตัวอย่างในการสร้างคำถามสำหรับการประเมินผล

วัตถุประสงค์การประเมิน	คำถามสำหรับการประเมิน	ประเด็นหลักของคำถาม
เพื่อสนองตอบการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	การบริหารงานมีประสิทธิภาพ (ถูกต้อง/รวดเร็ว/สะดวก)	ประสิทธิภาพของการบริหารงาน
เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ด้านนโยบายและแผนงาน	แผนงานที่เกิดขึ้นตอบสนองนโยบายและแผนงานหรือไม่	ตอบสนองนโยบายและแผนงาน
เพื่อยืนยันความเหมาะสมของแผนงาน	แผนงานมีความเหมาะสมหรือไม่ (เนื้อหา เวลา กิจกรรม)	ความเหมาะสมของแผนงาน
เพื่อทดสอบหลักการปฏิบัติงาน	หลักในการปฏิบัติงานถูกต้องหรือไม่	ความถูกต้องของหลักการปฏิบัติงาน
เพื่อมองหาวิธีการที่ดีกว่าในการปฏิบัติงาน	วิธีการที่ดีกว่าในการปฏิบัติงานคืออะไร ?	วิธีการที่ดีกว่าในการปฏิบัติงาน

3) เกณฑ์ (Criteria) คือ ข้อกำหนดที่ผู้ประเมินตั้งขึ้นเพื่อบ่งบอกว่า คุณสมบัติที่กล่าวถึงนั้นมีเมื่อใด เช่น เกณฑ์ที่บ่งบอกว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว คือ การได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.5 เป็นต้น

4) เครื่องมือ (Instrument) สิ่งที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการตอบคำถามว่างานที่ต้องการประเมินนั้นมีคุณค่า และทำให้เกิดผลได้ตามที่กำหนดไว้หรือไม่

- ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

* ตรวจสอบวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าการประเมินในครั้งนั้นต้องการอะไร

* กำหนดตัวชี้วัดและเกณฑ์สำหรับการประเมินผล

* ตรวจสอบที่มาของข้อมูลที่จะใช้ตอบคำถาม

* ตั้งคำถามที่สอดคล้องกับเกณฑ์ และตัวชี้วัด ตัวอย่างเช่น เกณฑ์กำหนดไว้ว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจในระดับปานกลางขึ้นไป ฉะนั้น ตัวชี้วัดความพึงพอใจคือการตอบคำถามว่า “พอใจในกิจกรรม มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด”

- การเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

* เครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีเชิงปริมาณ

• แบบสอบถาม

• แบบสังเกต

• แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

* เครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลด้วยวิธีเชิงคุณภาพ

• แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview)

• แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview)

• แบบสังเกต

• แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

- หลักในการสร้างคำถาม

* ประเด็นคำถามควรครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการวัด

* ใช้ถ้อยคำที่เข้าใจได้ง่าย และความหมายชัดเจน

น่าสนใจเช่นนี้

* หลีกเลี่ยงคำถามนำที่มีอคติ เช่น การขึ้นต้นคำถามว่า กิจกรรมที่

* หลีกเลี่ยงการชี้แนะคำตอบ

* หลีกเลี่ยงการตั้งคำถาม 2 ประเด็นในหัวข้อเดียวกัน เช่น ไม่ควรถามว่า ท่านชอบการนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ และการออกบูท หรือไม่

* ไม่ควรให้แบบสอบถาม หรือแบบสัมภาษณ์ยาวจนเกินไป

(Kinneear & Taylor, 1997)

- มาตรวัดที่นำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือ

* ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้มาตรวัดระดับนามบัญญัติ (Nominal scale)

* คำถามปลายเปิด ได้แก่ การเติมคำในช่องว่าง

* คำถามปลายปิด ได้แก่ การให้เลือกคำตอบจากหลายคำตอบ (Multiple choices) เช่น ระดับการศึกษา (1) มัธยมศึกษา (2) มัธยมศึกษาตอนปลาย (3) อนุปริญญา/ ปวช. (4) ปริญญาตรี/ ปวส.

- ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้มาตรวัดระดับเรียงลำดับ (Ordinal scale)

* ให้เรียงลำดับ เช่น จงเรียงลำดับรูปแบบการนำเสนอของโครงการที่ท่านให้ความสนใจมากที่สุด(คะแนน = 5) จนถึง น้อยที่สุด (คะแนน = 1)

•การจัดนิทรรศการ

•การออกบูท

•การโฆษณาทางโทรทัศน์

•สปอตวิทยุ

•การนำเสนอในแฟนเพจ/ เว็บไซต์

- ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้มาตรวัดระดับอันตรภาค (Likert scale)

* มาตรวัดแบบ Likert scale หรือ มาตรวัด 5 ระดับ เพื่อประเมินว่าผู้ตอบมีความรู้สึกในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับใด เช่น

คำถาม: ท่านมีความรู้สึกอย่างไรต่อกิจกรรมการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว

คำตอบให้เลือก: พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก เฉย ๆ พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด

(5)

(4)

(3)

(2)

(1)

* มาตรวัด 10 ระดับ (Ten-scaled ratings) เป็นมาตรวัดที่กำหนดช่วงการวัดออกเป็น 11 ช่วง โดยตั้งค่าคะแนนตั้งแต่ 0-10 ดังนี้

ท่านมีความพึงพอใจในระดับใด โดย 0 หมายถึงมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดและ 10 หมายถึงมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด										
การโฆษณาทางโทรทัศน์	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9 10
สปอตวิทยุ	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9 10
การนำเสนอในแฟนเพจ/ เว็บไซต์	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9 10

* มาตรวัดความหมายต่าง (Semantic differential scale) เป็นมาตรวัดที่แสดงถึงข้อความในลักษณะของคู่ตรงกันข้ามกับสิ่งที่ต้องการวัด และให้ผู้ประเมินกำหนดตำแหน่งที่ตนเองรู้สึกระหว่างข้อความทั้ง 2 ด้านว่า ความรู้สึกของตนเองอยู่ตรงจุดไหน

กรุณาให้คะแนนรูปแบบการนำเสนอของโครงการด้านการท่องเที่ยวในประเด็นเหล่านี้	
น่าสนใจ	----- ไม่น่าสนใจ
ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ	----- ไม่ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ
ชักชวนคนอื่นให้มาเข้าร่วมโครงการ	----- ไม่ต้องการชักชวนคนอื่นให้มาเข้าร่วมโครงการ

- ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้มาตรวัดระดับอัตราส่วน (Ratio scale)

* มาตรวัดระดับอัตราส่วนมีความคล้ายคลึงกับมาตรวัดระดับอันตรภาค แต่คุณสมบัติที่เพิ่มขึ้นมา คือ การมีค่าศูนย์ที่แท้จริง เช่น อายุ เวลา น้ำหนัก ส่วนสูง ความกว้าง ความยาว เป็นต้น

คำถาม: ท่านใช้เวลาเท่าใดในการค้นหาแหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ต่อ 1 สัปดาห์				
คำตอบให้เลือก: ไม่ได้ทำ	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง	3 ชั่วโมง	มากกว่า 4 ชั่วโมง
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

2.1.9 การกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการประเมินผล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตอบคำถามในการประเมิน สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 แหล่ง คือ

1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary sources) คือ ข้อมูลที่ได้มาจากต้นกำเนิดของเรื่องนั้น ๆ เช่น การประเมินจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้น โดยวิธีการประเมินแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ สามารถใช้วิธีการ และเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

- วิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative method) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ร่วมงานผ่านการสัมภาษณ์ โดยรูปแบบการสัมภาษณ์อาจเป็นการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวที่เรียกว่า

- วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) เหมาะสำหรับการที่ผู้ประเมินต้องการข้อมูลที่ถูกต้องจากเรื่องราวที่ตนเองต้องการประเมิน กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับ

วิธีนี้ จำเป็นต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) ที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในประเด็นดังกล่าว

- การสนทนากลุ่ม (Focus group interview) ซึ่งเหมาะสำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง โดยไม่ได้มุ่งหวังคำตอบที่ถูกต้อง แต่มุ่งให้มีการต่อยอดทางความคิดของกันและกันในเชิงแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นนั้น ๆ โดยตรง เช่น การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องการนำเสนอข้อความในโฆษณา โดยบริษัทผลิตโฆษณาอาจจะจัดกลุ่มตัวอย่าง 8-12 คน ให้แสดงความคิดเห็นหลังจากที่ได้ชมโฆษณาดังกล่าว โดยมีผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ (Moderator) เป็นผู้ควบคุมการสนทนา

-วิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative method) เป็นการเก็บข้อมูลที่ใช้ค่าคะแนนเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล

-วิธีการสำรวจ (Survey method) เป็นการเก็บข้อมูลในภาพกว้าง โดยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีที่มีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มประชากร จึงจะสามารถนำข้อมูลเชิงสถิติที่ได้มาอธิบาย หรืออ้างอิงในภาพรวมของประชากรได้ (Generalization) ตัวอย่างของการประเมินผลด้วยวิธีการสำรวจ ได้แก่ การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของหน่วยงาน การประเมินผลการรณรงค์ประหยัดพลังงาน การประเมินผลภายใต้แนวคิด “เที่ยวไทยครีกรีน เศรษฐกิจไทยคึกคัก” เป็นต้น โดยเป็นการสำรวจทั้งการได้รับข่าวสาร ทศนคติ และพฤติกรรมต่อประเด็นดังกล่าว

- วิธีการที่เป็นได้ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

- วิธีการสังเกต (Observation) เช่น การนับจำนวนผู้มาร่วมงาน หรืออาจเก็บข้อมูลจากการบันทึกจากการสังเกตโดยอาจมีการสร้างแบบฟอร์มสำหรับบันทึกการสังเกต (Observation checklist) ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผล ในกรณีที่มีผู้ประเมินหลายคนในประเด็นเดียวกัน เพื่อให้การบันทึกข้อมูลคลงที่ นอกจากนี้ ในกระบวนการสังเกตยังอาจใช้วิธีการทางคุณภาพร่วมด้วย อาทิ การสังเกตว่า ผู้เข้าร่วมงานมีความพึงพอใจหรือไม่ หรืออาจใช้วิธีการทางปริมาณ อาทิ การนับจำนวน หรือหาค่าเฉลี่ยของแต่ละประเด็นในแบบฟอร์มสำหรับบันทึกการสังเกต

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary sources) คือ ข้อมูลที่มีผู้บันทึกไว้แล้ว ได้แก่ รายงานต่าง ๆ เช่น รายงานผลการวิจัย รายงานประจำปี ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้จากการบันทึกไว้ด้วยข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และไม่ใช้ข้อมูลจากผู้ประเมินเก็บรวบรวมเอง แต่อาจจะได้จากแหล่งอื่น เช่น 1) การเก็บข้อมูลจากเอกสารที่มีอยู่แล้ว (Internal data) เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้ปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่ายของโครงการ หรืองบประมาณของโครงการที่จัดขึ้นของหน่วยงานที่เราทำงานอยู่ และ 2) การใช้แหล่งข้อมูลจากภายนอก (External data) เช่น ข้อมูลจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ได้มีการจัดเก็บไว้ และสามารถนำมาเปิดเผย และใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงได้ อาทิ ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ไฟฟ้า

ข้อมูลจากบริษัท AC Neilson ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ หรือวิทยานิพนธ์ที่มีหัวข้อตรง หรือเกี่ยวข้องกับที่ต้องการประเมิน ซึ่งช่วยประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และการเดินทางให้กับนักวิจัยอย่างมาก

3) แหล่งข้อมูลตติยภูมิ (Tertiary sources) คือ แหล่งข้อมูลที่ได้มาจากความคิดเห็นของบุคคลที่สามที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ถูกระเมิน อาทิ ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่เคยมีประสบการณ์ ซึ่งลักษณะข้อมูลจะเป็นการแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์ และความรู้เดิมที่มีอยู่มากกว่านั้น ยังอาจเป็นการนำประเด็นการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ของการปฏิบัติงาน เช่น การผลิตสื่อ มาให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ แสดงความคิดเห็น โดยผู้ที่เชี่ยวชาญอาจเป็นบุคคลที่มาจากทั้งภายใน หรือภายนอกองค์กรคละกันก็ได้ (Smith & Albaum, 2005)

2.1.10 การกำหนดชนิดและรูปแบบของการประเมินผล

หากผู้ประเมินต้องการประเมินผลในระดับผลลัพธ์ซึ่งกำหนดไว้ในระดับกว้าง อาทิ กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based tourism) การประเมินจะต้องทำในระดับกว้าง เช่น การสำรวจตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการสุ่มตัวอย่างว่า มีความรู้เพิ่มขึ้น และมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ซึ่งอาจใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม โดยข้อมูลที่ได้รับจะต้องเป็นสามารถใช้เป็นตัวแทน (Representative sample) ของประชากรได้ว่า งานที่ได้ทำนั้นบรรลุเป้าหมายหรือไม่

2.1.11 การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินผล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สิ่งที่ผู้ประเมินสนใจ คือ ความสอดคล้อง และความแตกต่างของคำตอบที่พบ โดยส่วนมากแล้วคำตอบที่ได้จะเป็นไปในลักษณะของความคิดเห็น/การตีความ/ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อนำไปสู่การสรุปผล และตอบคำถามในการประเมิน โดยการประเมิน โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นของตนตามประเด็นคำถาม นอกจากนี้ ยังสามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับประเด็นคำถามได้อีกด้วย

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการจัดระบบข้อมูลที่ได้มาโดยเครื่องมือวัด ที่สร้างขึ้นสำหรับวัดข้อมูลที่เจาะระดับได้ โดยผู้ประเมินสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่

- การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (*Descriptive statistics*) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม
- การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (*Inferential statistics*) เป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติของประชากรที่ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งจากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง และไม่เฉพาะเจาะจงผสมผสานกัน ที่สามารถเป็นตัวแทนที่ตีมาศึกษา สถิติเชิงอนุมาน

มีการอ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่างไปสู่กลุ่มประชากรผ่านการทดสอบสมมติฐาน โดยค่าความเชื่อมั่น และความคลาดเคลื่อนที่กำหนด (เช่น กำหนดระดับความเชื่อมั่นว่าข้อมูลจะมีความถูกต้อง ร้อยละ 95 ดังนั้น ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้จะอยู่ที่ ร้อยละ 5) จะเป็นเกณฑ์ที่ช่วยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถสรุปได้ว่า ถ้าผลการทดสอบทางสถิติของกลุ่มตัวอย่างออกมาเป็นเช่นไร ก็แสดงว่ากลุ่มประชากรก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างด้วย โดยมากแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน มักจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ เช่น โปรแกรม SPSS ซึ่งมีความรวดเร็ว และประเมินผลได้อย่างแม่นยำ นอกจากนี้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังกล่าว ยังสามารถคำนวณระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ผ่านการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) การทดสอบค่าความแตกต่างของตัวแปรอิสระ ผ่านการวิเคราะห์ด้วยค่า t และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Variance) ในตัวแปรอิสระที่มีองค์ประกอบมากกว่า 2 องค์ประกอบ และสามารถค้นพบตัวแปรอิสระที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ตัวแปรตามได้อีกด้วย ผ่านการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression)(ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2554; Jugenheimer, Bradley, Kelly, & Hudson, 2010)

ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลโครงการและประเมินผล เพื่อพิจารณาว่า ผลผลิตของโครงการวิจัย มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558-2560) และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) หรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการสนับสนุนทุนวิจัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงอภิมาน (Meta analysis)

การวิเคราะห์งานวิจัยด้วยวิธีอภิมาน เริ่มมาจากคำว่าสังเคราะห์ (Synthesis) ซึ่งหมายถึงการนำส่วนย่อย ๆ มาประกอบเข้ากันจนได้สิ่งใหม่ ในที่นี้ คือ การนำเอาผลการวิจัยในแต่ละเรื่องมาสังเคราะห์ร่วมกัน ส่วนคำว่า “อภิมาน” หมายถึง ภายหลัง คือ การวิเคราะห์เพื่อผสมผสานผลการวิเคราะห์งานวิจัยเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้คำตอบใหม่ มากกว่านั้น การวิเคราะห์งานวิจัยยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับที่นำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดเป็นความรู้ใหม่ในสาขานั้น เรียกว่า Meta analysis 2) ระดับที่นำหัวข้อที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์จนเกิดเป็นสาขาใหม่

เรียกว่า Mega analysis และ 3) ระดับที่นำสาขาที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์ เรียกว่า Super analysis (อุทุมพร จามรมาน, 2531)

2.2.1 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

1) เพื่อรวบรวมค่าแนวโน้ม ค่าความแตกต่าง ค่าความสัมพันธ์ที่เป็นข้อสรุปจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาปัญหานำการวิจัยเดียวกันมาสังเคราะห์รวมใหม่อีกครั้ง

2) เพื่อวัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของงานวิจัย กับข้อสรุปการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์

3) เพื่อแสวงหาข้อสรุปใหม่ที่สามารถอธิบายอิทธิพล และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2.2.2 ประเภทของการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

1) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research synthesis) เป็นการสังเคราะห์โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เพื่อทำการสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์อาจเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ หรือปริมาณก็ได้

2) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research synthesis) เป็นการสังเคราะห์งานวิจัย โดยงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งจะใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอ้างอิงในการวิเคราะห์ข้อมูลเสมอ สำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณนั้น นักวิจัยพยายามจะศึกษาคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างหลากหลาย ได้แก่ แบบแผนการวิจัย ตัวแปร การวัดค่าตัวแปร เครื่องมือวัด และการวิเคราะห์ว่า มีความสัมพันธ์กับดัชนีมาตรฐาน ได้แก่ ขนาดของอิทธิพล และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างไร (พัชนี เขยจรรยา, 2558; รัตน์บัวสนธิ์, 2555)

2.2.3 ขั้นตอนของการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

1) การกำหนดโจทย์การวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตัวอย่างเช่น ตัวแปรผลการวิจัยที่วัดขนาดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน และอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อปัจเจกบุคคล มีความแตกต่างกันระหว่างงานวิจัยแต่ละเรื่องมากน้อยเพียงใด

2) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับงานวิจัย โดยปกติ งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ มักมีแบบแผนการดำเนินการวิจัยแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน แต่จะต้องมีการใช้กรอบทางทฤษฎีร่วมกัน ตัวอย่างเช่น โจทย์การวิจัยของ 2 เรื่องที่นำมาวิเคราะห์ ที่ระบุว่า 1) การรับรู้ความรุนแรงในละคร มีผลกับความก้าวร้าวของเยาวชนมากน้อยเพียงใดและ 2) การรับรู้สื่อโฆษณา กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าของแม่บ้าน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร จะเห็นได้ว่า โจทย์การวิจัยทั้ง

2 โจทย์ข้างต้น แม้จะศึกษากันคนละประเด็น แต่มีการใช้กรอบทฤษฎีร่วมกัน คือ ชุมทฤษฎีอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อปัจเจกบุคคล (พัชนี เจริญรยา, 2558)

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ผู้วิจัยสามารถสืบค้นแหล่งข้อมูลงานวิจัยจากทั้งฐานข้อมูลออนไลน์ วารสารทางวิชาการ หรือสืบค้นจากในห้องสมุด เป็นต้น

- เกณฑ์ในการกำหนดงานวิจัยที่จะนำมาศึกษา โดยผู้วิจัยอาจกำหนดว่าเป็นงานวิจัยที่ต้องตีพิมพ์เท่านั้น หรือศึกษาทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องและสามารถสืบค้นได้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี การคัดเลือกงานวิจัยที่จะนำมาสังเคราะห์ ควรเป็นงานวิจัยที่ระบุตัวแปรเดียวกัน และมีกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน อีกทั้งการพิจารณาคุณภาพงานวิจัย การพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อสังเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็น การพิจารณาคุณภาพงานวิจัย พิจารณาจาก 1) ความสอดคล้องระหว่างชื่อเรื่อง ปัญหาการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย 2) การให้นิยามศัพท์ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและวัดได้ 3) การวัดตัวแปรนั้นมีความเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เครื่องมือที่ใช้มีการระบุหรือบรรยายวิธีการสร้างและการหาคุณภาพหรือไม่อย่างไร 4) กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบใด อิงทฤษฎีความน่าจะเป็นหรือไม่ 5) การวิเคราะห์ข้อมูล มีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ และ 6) การนำเสนอผลสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยหรือไม่

- การสร้างแบบประเมินงานวิจัย โดยนิยมสร้างเป็นมาตราประเมินค่า (Rating scale) โดยมีข้อความบ่งบอกคุณภาพงานวิจัย หลักการในการสร้างแบบสอบถามเป็นแบบเดียวกันกับการสร้างแบบสอบถามทั่ว ๆ ไป คือ ต้องมีการกำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่จะต้องรวบรวมก่อน

- การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วย ผลการวิจัย รายละเอียด ลักษณะ และวิธีการจากงานวิจัยทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุป จากนั้นจึงแปลความหมายผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

- การสรุป อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ต้องพิจารณาว่า ผลการวิจัยเชิงปริมาณตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้มากน้อยเพียงใด เป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ขัดแย้ง หรือสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตอย่างไร โดยจะนำไปสู่การเขียนข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติ และสุดท้าย คือ พิจารณาว่า การวิเคราะห์เชิงปริมาณในครั้งนี้มีข้อจำกัดอย่างไรบ้าง และข้อจำกัดดังกล่าวส่งผลให้การวิเคราะห์เชิงปริมาณขาดความน่าเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ในส่วนนี้ไปเขียนในส่วน of ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย มีหลักการเช่นเดียวกันกับการเขียน รายงานการวิจัยทั่ว ๆ ไป (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542; พัทณี เขยจรรยา, 2558)

2.2.4 ตัวอย่างของการวิเคราะห์เชิงอภิमान

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาสถานะขององค์ความรู้ด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วมในวิทยานิพนธ์ สาขานิติศาสตร์พัฒนาการของไทย” ของ ชลลดา กิจรินทร์มัยสุข (2548) เป็นงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์อภิमानมาใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณทางด้านการสื่อสาร และการมีส่วนร่วม เพื่อให้ทราบถึงสถานะขององค์ความรู้ด้านการสื่อสาร และการมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่ข้อค้นพบที่เป็นระบบ และมีความชัดเจน โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเฉพาะหัวข้อเกี่ยวกับ “การสื่อสาร” และ “การมีส่วนร่วม” ในระดับบัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัย 4 แห่งในประเทศไทยที่เปิดสอนสาขานิติศาสตร์พัฒนาการ ตั้งแต่ปี 2524 จนถึง ปี 2547 โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกไว้ว่าจะพิจารณาเฉพาะชื่อเรื่องที่มีการระบุอย่างชัดเจนว่า “การสื่อสาร” และ “การมีส่วนร่วม” ซึ่งผู้วิจัยสามารถรวบรวมมาได้ทั้งหมด 73 เรื่อง ผลการวิจัย พบว่า คำว่า “การมีส่วนร่วม” ในแต่ละงานวิจัยมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของหัวเรื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม เป็นต้น หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปคานิยามของคำว่า “การมีส่วนร่วม” ว่าหมายถึง แนวความคิดที่มุ่งเน้นให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการคิด ปรัชญาหรือ ตัดสินใจ วางแผน และกำหนดทางเลือกในการดำเนินการใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชน เป็นต้น ในส่วนของการสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในระดับต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่า มีตัวแปรอิสระที่สามารถจัดกลุ่มได้จากงานวิจัยทั้งหมด 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ลักษณะทางประชากร 2) การเปิดรับข่าวสาร 3) ทศคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สื่อสาร สื่อ หรือช่องทางอื่น ๆ และ 5) ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ส่วนตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผลการสังเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในระดับต่ำ

อนึ่ง ในปัจจุบัน มีการศึกษาวิจัยจำนวนมากที่มีหัวเรื่องไปในทิศทางเดียวกัน ใช้รูปแบบการวิจัยคล้ายกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ผลการวิจัยที่ออกมาทั้งที่สอดคล้อง และขัดแย้งกัน ทำให้ผู้วิจัยรุ่นหลังเกิดความสับสน และไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ด้วยเหตุนี้การบูรณาการความรู้ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีหัวเรื่อง หรือคำสำคัญ (Keywords) ไปในทิศทางเดียวกัน ใช้กรอบทฤษฎีเดียวกัน จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อสถานภาพทางองค์ความรู้ (State of the art) ของแต่ละสาขาว่า ในประเด็นนั้น ๆ ทำการศึกษามาถึงขั้นไหนแล้ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อนักวิจัยรุ่นหลัง

อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์เชิงอภิमान จำเป็นที่จะต้องกำหนดคานิยามให้ครอบคลุมกับหัวข้อวิจัยที่ศึกษา เนื่องจาก หากกำหนดคานิยามแคบ งานวิจัยที่นำมาศึกษาก็จะมีจำนวนน้อย ข้อสรุปก็จะ

ไม่ซับซ้อนมาก แต่หากนิยามกว้าง งานวิจัยที่เข้าข่ายก็จะมีจำนวนมาก และทำให้ข้อสรุปที่ได้จากการสังเคราะห์มีความซับซ้อนมากขึ้น (พัชนี เขยจรยา, 2558)

กล่าวโดยสรุป สำหรับการวิเคราะห์ และสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยตามประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 2 ประเภท คือ การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research synthesis) และการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research synthesis) ที่เป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการสังเคราะห์งานวิจัย ที่ประกอบด้วย การกำหนดหัวข้อปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การเสาะค้นคัดเลือกเพื่อรวบรวมงานวิจัย การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย และการเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย

2.3 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มีเป้าหมายที่สอดคล้อง และมุ่งสนองต่อแนวทางการพัฒนาประเทศตาม (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายและแผนวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2564) การปฏิรูปประบบวิจัยของประเทศ และหลักการของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) อีกทั้งมีความต่อเนื่องจากนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) และฉบับทบทวน

2.3.1 วิสัยทัศน์ของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

“ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาบนพื้นฐานการวิจัยและนวัตกรรม มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีการนำองค์ความรู้ และนวัตกรรมจากงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในด้านเศรษฐกิจและสังคม และมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน”

2.3.2 ความสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา

- 1) อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีฐานชีวภาพ (Bio-based Technology)
- 2) ระบบโลจิสติกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเชื่อมระบบโลจิสติกส์ระหว่างภาคต่าง ๆ ของประเทศ
- 3) เศรษฐกิจดิจิทัล
- 4) สังคมสีเขียว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 5) โครงสร้างพื้นฐานและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
- 6) การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มุ่งสู่ประเทศที่พัฒนาบนพื้นฐานการวิจัยและนวัตกรรม มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีการนำองค์ความรู้ และนวัตกรรมจากงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในด้านเศรษฐกิจ และสังคม และมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน จึงเห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัย ของชาติทั้ง 7 ประเด็น ดังนี้

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 : เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน

โดยรัฐลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อให้หน่วยงาน และนักวิจัยผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยทั้งการวิจัยพื้นฐาน การวิจัย และพัฒนา และการวิจัยเพื่อพัฒนางานประจำที่มีทั้งคุณภาพ ปริมาณ และมุ่งเป้าสนองตอบต่อเป้าหมายและประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์ชาติและภารกิจของหน่วยงาน โดยรัฐลงทุนเพื่อการวิจัย และพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปี และแผนปฏิรูประบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศ (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : เร่งส่งเสริม และสนับสนุนให้หน่วยงาน และนักวิจัยผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยในรูปแบบสหวิทยาการ และบูรณาการความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน เพื่อมุ่งเป้าสนองตอบต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศและภารกิจของหน่วยงาน

กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาตามกรอบวิจัยมุ่งเป้าและวิจัยท้าทายไทยที่เป็นประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 5 ปี และ 20 ปี หรือการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศในอนาคต

กลยุทธ์ที่ 3 : เสริมสร้างสังคมวิจัยในระดับท้องถิ่น และชุมชนให้มีศักยภาพเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับการพัฒนา และแก้ไขปัญหาในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 4 : ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัย และพัฒนาแบบสหสาขาให้สามารถได้รับการจัดสรรงบประมาณการวิจัยอย่างต่อเนื่องระยะยาว เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสังคม

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 : ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชน เพิ่มพูนศักยภาพ เพิ่มการลงทุน และขยายการวิจัยและพัฒนา จนเกิดผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยให้เป็นประโยชน์ด้านการผลิต การพาณิชย์และบริการ ที่สนองตอบต่อความต้องการของภาคเอกชนและ

การพัฒนาประเทศ รวมถึงสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเพิ่มการลงทุน และขยายการวิจัยและพัฒนาภายในองค์กร ในการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยให้เกิดประโยชน์ด้านการผลิต พาณิชยและบริการ

กลยุทธ์ที่ 2 : ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการ กลไก วิธีการ และการบังคับใช้ให้สามารถเอื้อต่อการลงทุน/ร่วมลงทุน การดำเนินการวิจัย และพัฒนา และการจดสิทธิบัตรของภาคเอกชน

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาและส่งเสริมระบบและกลไกความร่วมมือ และร่วมลงทุน ระหว่าง ภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคการศึกษาในการวิจัย และพัฒนาและการใช้ประโยชน์รวมถึง กลไกการดำเนินการวิจัยร่วมระหว่างบุคลากรของภาครัฐต่างหน่วยงาน ภาครัฐกับภาคเอกชน และ ภาคการศึกษา กับภาคเอกชน ที่ได้ผลในทางปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 : ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมโดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย ใช้ประโยชน์จากกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จากงานวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม และตรงตามความต้องการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จากงานวิจัย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย

กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมการถ่ายทอดกระบวนการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยอย่างทั่วถึงสู่ภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและมาตรการให้เอื้อต่อการนำผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย สังคม/ชุมชน วิชาการและภาครัฐ

กลยุทธ์ที่ 4 : ประชาสัมพันธ์เชิงรุก และใช้นวัตกรรมสื่อสารเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 : เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศให้เข้มแข็ง เป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมถึงสร้างระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศมีระบบวิจัยที่เข้มแข็ง เป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมทั้งมีระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสมตามแนวทางการปฏิรูปประเทศและ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารจัดการการวิจัย ระบบงบประมาณในลักษณะบูรณาการ และระบบติดตาม และประเมินผลการวิจัย โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของเครือข่ายวิจัย และหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนและทุกระดับ ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศ ตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงให้มีการบริหารจัดการการวิจัยที่มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบ (Accountability) ระบบงบประมาณในลักษณะบูรณาการ และระบบติดตามประเมินผลการวิจัยเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม และเอื้อต่อการลงทุน การบริหารจัดการ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และการใช้ประโยชน์ จากงานวิจัยโดยทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 3 : ทบทวนและพัฒนาหน่วยงานหลักในระบบวิจัยของประเทศให้ปรับบทบาท หน้าที่ และภารกิจเพื่อให้มีความชัดเจน เข้มแข็ง ทำงานแบบบูรณาการ และร่วมขับเคลื่อนการวิจัย และการใช้ประโยชน์ให้สนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 : พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศมีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ปริมาณเพียงพอ และคุณภาพได้มาตรฐานในระดับชาติ และนานาชาติ ทั้งในเชิงกายภาพ เช่น ห้องปฏิบัติการทดลอง เครื่องมือ/อุปกรณ์วิจัย ศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านการวิจัย ระบบการให้บริการเทคนิคด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น เชิงกลไก เช่น ระบบแรงจูงใจ มาตรฐานการวิจัย และทดลอง และคณะกรรมการประเมินคุณภาพ เป็นต้น รวมทั้งด้านระบบสารสนเทศการวิจัยที่ ครอบคลุม เชื่อมโยง และใช้ประโยชน์ได้ทั่วประเทศ เพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับระดับสากล และเพิ่มขีดความสามารถแข่งขัน ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพ ด้าน การวิจัยและพัฒนาให้มีจำนวนที่เพียงพอ และได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานเชิงกลไกด้านการวิจัยและพัฒนาที่เอื้อ และสนับสนุนต่อการวิจัยในทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบสารสนเทศการวิจัยให้ครอบคลุม เชื่อมโยง และใช้ประโยชน์ได้ทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 6 : เพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ประเทศมีบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพในจำนวนเพียงพอ ในทุกภาคส่วน และทุกระดับ รวมถึงเสริมสร้างสมรรถนะ และสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ เพื่อการขับเคลื่อนงานวิจัย และการใช้ประโยชน์ในวงกว้าง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อีกทั้งพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้เยาวชน และบุคลากรในท้องถิ่น เพื่อเป็นทรัพยากรบุคคลที่สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล และเป็นฐานการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : เร่งรัดการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณภาพในทุกภาคส่วน และทุกระดับ รวมถึงเสริมสมรรถนะ และสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ในด้านการบริหารโครงการวิจัย การจัดการความรู้ การถ่ายทอด และการใช้ประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาและส่งเสริมเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพวิจัย และอัตราค่าตอบแทน เพื่อจูงใจ และเก็บรักษาบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 4 : พัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้เยาวชน และบุคลากรในท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 7 : พัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายวิจัยในประเทศและระหว่างประเทศ

โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้เครือข่ายวิจัยในระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และเครือข่ายวิจัยของภาคส่วนต่าง ๆ เช่น เครือข่ายภาคอุตสาหกรรม เครือข่ายภาคประชาสังคม เป็นต้น มีความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ การวิจัยและพัฒนา การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย การบริหารจัดการ และการสนับสนุนทุนวิจัย รวมทั้งมีความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างเครือข่ายในประเทศและต่างประเทศ ประกอบไปด้วย 3 กลยุทธ์ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาและเสริมสร้างการบริหารจัดการเครือข่ายวิจัยระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และเครือข่ายวิจัยของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างเครือข่ายวิจัยทุกภาคส่วน และทุกระดับในรูปแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ (Collaborative Partnership)

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาและขยายความร่วมมือระหว่างเครือข่ายวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ โดยใช้กลไกข้อตกลงความร่วมมือ ศูนย์ความร่วมมือโครงการวิจัยรูปแบบสหวิทยาการ การร่วมลงทุนวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย

2.3.3 ความเชื่อมโยงระหว่าง (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

(ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

2.3.4 ความเชื่อมโยงระหว่าง (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

(ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนา

ความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการประกอบธุรกิจการสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ และบริการสาธารณสุข ภูเก็ต ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ เช่น กิจการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิต และบริการได้ตรงตามทิศทางที่กำหนด ทั้งนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว บริการสุขภาพ และการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

2.4 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะเป็นกลไกหลักในการช่วยรักษาเสถียรภาพ และขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติพ.ศ. 2555-2559 เพื่อเป็นแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ถึงแม้จะประสบความสำเร็จในแง่ของจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ในด้านการพัฒนาสินค้า และบริการพบว่ายังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สะท้อนให้เห็นได้จากตัวชี้วัดการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและการเดินทาง (Travel and Tourism Competitiveness Index) ของ World Economic Forum หรือ WEF โดยในปี 2556 ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยอยู่ในอันดับ 43 จาก 140 ประเทศทั่วโลก หรืออันดับ 9 จาก 25 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

ประเด็นสำคัญที่ควรจะมีการพิจารณา คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยเดินมาถึงทางตันแล้วหรือไม่ และจะสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้อย่างไร ในขณะเดียวกันภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวราคาถูก แต่อย่างไรก็ดี การท่องเที่ยวไทยยังมีปัญหาสะสมมาอย่างยาวนาน ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ความไม่พร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากรท่องเที่ยว ขีดความสามารถในการรองรับของแหล่ง รวมถึงปัญหาการบริหารจัดการของภาครัฐและการบูรณาการเพื่อการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ความล้ำสมัยของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น ดังนั้นหากประเทศไทยยังจำเป็นต้องอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจหลักให้กับประเทศ รวมถึงเป็นแหล่งกระจายรายได้ และการจ้างงานเพื่อช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับชุมชน และสังคมไทยแล้วควรจะมีการทบทวนทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง ศักยภาพ และโอกาสที่จะเกิดขึ้น และเพื่อเป้าหมายการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

ดังนั้น จึงได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 ในครั้งนี้อาจถือได้ว่าเป็นมิติใหม่ของการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะ 2-3 ปีถัดจากนี้ไป โดยคาดหวังว่าประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้จะสามารถตอบโจทย์ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ จุดอ่อน และข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจะต้องมีการพิจารณาและได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ควบคู่ไปกับการส่งเสริมพัฒนาสินค้า และบริการให้เต็มตามศักยภาพเพื่อสร้างรายได้อย่างมั่นคงยั่งยืน และมีการกระจายอย่างทั่วถึง ดังนั้น ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 จึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ **ประการแรก** คือ การจัดทำยุทธศาสตร์เป็นการวางรากฐานการพัฒนาในระยะสั้น ระยะ

กลาง และระยะยาว ซึ่งจะเป็นช่วงรอยต่อเพื่อปูพื้นฐานไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติในปี 2560-2564 ต่อไป และต้องการให้เป็นวาระแห่งชาติที่ได้รับการผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง **ประการที่สอง** มุ่งเน้นการจัดทำยุทธศาสตร์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เห็นเป็นรูปธรรมในระยะ 3 ปีถัดจากนี้ และ **ประการที่สาม** เป็นการจัดทำยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนสู่แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) โดยมีรายละเอียดของแต่ละยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว

ผลการพัฒนาที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอยู่ในภาวะขาดสมดุล และมีความเสี่ยงต่อการเติบโตอย่างไม่ยั่งยืนค่อนข้างสูง เนื่องจากการเติบโตเป็นไปในลักษณะก้าวกระโดดจนเกิดปัญหาการรองรับไม่เพียงพอ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยส่วนแบ่งตลาด 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดมาจาก 2 ตลาด คือ ตลาดจีน และรัสเซีย และรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า 2 ใน 3 มาจากจังหวัดท่องเที่ยวเพียง 5 จังหวัด ดังนั้น หากเกิดเหตุการณ์ทางลบในตลาด หรือจังหวัดท่องเที่ยวหลัก จะส่งผลต่อการเติบโตของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทันที ซึ่งเคยปรากฏชัดเจนในช่วงวิกฤตต่าง ๆ ที่ผ่านมา เช่น เหตุภัยพิบัติจากคลื่นสึนามิ จ.ภูเก็ต เหตุมหาอุทกภัยปี 2554 และเหตุความไม่สงบทางการเมืองในกรุงเทพฯ เป็นต้น ดังนั้น การผลักดัน และนำประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ของรัฐบาลโดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ นั้น จะต้องสร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชน เพื่อวางรากฐานการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืนในระยะยาว ในขณะเดียวกันจะต้องทำให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้เพื่อฟื้นฟูสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศระยะสั้นเช่นกัน ซึ่งกลยุทธ์การดำเนินงานประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

1) กลยุทธ์การยกระดับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสู่การเป็น Quality Leisure Destination เน้นการสื่อสารข้อมูลเชิงบวก ในด้านสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน และใช้ “วิถีไทย” เป็นตัวนำสร้างเอกลักษณ์ และส่งมอบประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งปลูกกระแสให้คนไทยนิยมไทยภูมิใจในความเป็นไทย และดำรงไว้ซึ่งวิถีไทย และบริหารจัดการภาพลักษณ์ทางลบ ควบคู่กับการยกระดับ และเพิ่มขีดความสามารถให้ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่ามีความเข้มแข็ง สามารถส่งมอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการนักท่องเที่ยว โดยดำเนินการผ่าน 2 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการปรับตำแหน่งภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสู่การเป็น Quality Leisure Destination และ (2) มาตรการยกระดับคุณภาพห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

2) กลยุทธ์การปรับโครงสร้างตลาดสู่ High Value เน้นการขยายฐานตลาด

นักท่องเที่ยวกลุ่ม High Value ทั้งกลุ่มระดับกลาง-บน กลุ่มความสนใจพิเศษ โดยนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ ควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าวิถีไทย และสร้างการเดินทางเชื่อมโยงให้ไทยเป็นประตูสู่อาเซียน โดยดำเนินการผ่าน 3 มาตรการ คือ (1) มาตรการเร่งเพิ่มรายได้ (2) มาตรการปรับโครงสร้างตลาดหลัก และ (3) มาตรการแสวงหากลุ่มตลาดใหม่

3) กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการท่องเที่ยวสู่คนไทยทุกกลุ่ม เน้นให้คนไทยทุกคนสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและข้อจำกัดด้านกายภาพ และส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะเรียนรู้ เพื่อให้ได้รับประสบการณ์เปิดโลกทัศน์และ เกิดความเข้าใจและภาคภูมิใจในความเป็นไทยประกอบด้วย มาตรการสำคัญ คือ (1) ส่งเสริมไทยเที่ยวไทย (2) ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยกลุ่มต่าง ๆ เช่น แรงงาน ข้าราชการ เกษตรกร กลุ่ม Corporate/Expats ผู้มีรายได้กลาง-สูง กลุ่มครอบครัว ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (3) ส่งเสริมการเดินทางประชุมสัมมนาในประเทศ (4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และ (5) สนับสนุนการเดินทางศึกษาดูงานในประเทศไทยของ เกษตรกรองค์กรบริการส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น

4) กลยุทธ์สร้างสมดุลเชิงเวลาและพื้นที่ เน้นการส่งเสริมให้เกิดการเดินทางสู่พื้นที่ท่องเที่ยวรอง และเดินทางท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาล โดยดำเนินการผ่าน 2 มาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ใหม่ และ (2) มาตรการส่งเสริมการกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว

แม้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก และความไม่สงบภายในประเทศมาอย่างต่อเนื่อง แต่การท่องเที่ยวยังมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทย และยังเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก นอกจากนี้ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับหลายประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ส่งผลให้มีการขยายตัวของการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น มีการเพิ่มเส้นทางการบินของสายการบินต้นทุนต่ำ เกิดการลงทุนของเอกชนในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ๆ ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีมาตรการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ความท้าทายของการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว คือ จะทำอย่างไรให้สินค้าและบริการท่องเที่ยวของไทยมีคุณภาพ ได้มาตรฐานระดับสากล เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้โดยไม่ทำลาย กระจายรายได้สู่เกษตรกร และท้องถิ่น และยังคงอัตลักษณ์ของชุมชน ดังนั้น

การจัดทำยุทธศาสตร์ในด้านนี้จึงมุ่งเน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น การพัฒนาสินค้า และบริการท่องเที่ยว จะสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย และเกิดการเที่ยวซ้ำ ในอนาคต ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว จึงได้กำหนดกลยุทธ์ การพัฒนาออกเป็น 5 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

1) กลยุทธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่ กลยุทธ์นี้เป็นการพัฒนาเตรียมความพร้อมเชิงพื้นที่ ในการรองรับนักท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพ และขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และให้ความสำคัญกับมิติของการ พัฒนาการท่องเที่ยวในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความสมดุลของการ พัฒนาการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และ พัฒนาเชื่อมโยงสินค้าทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) เข้าสู่ภาคธุรกิจบริการท่องเที่ยว เพิ่ม มูลค่าผลผลิตการเกษตร และการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแทนการนำเข้าและบริโภคสินค้าจาก ต่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการกระจาย รายได้สู่ท้องถิ่นชุมชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยว โดยได้ กำหนดพื้นที่ในการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวในระยะเร่งด่วนออกเป็น 8 เขตพัฒนาการ ท่องเที่ยว 12 เมืองต้องห้าม...พลาด และ 8 เขตพื้นที่เมืองชายแดน ดังนี้ (1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวนารายธรรมล้านนา ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา (2) เขต พัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก ประกอบด้วย จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และ ระนอง (3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด (4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง และ สตูล (5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี (6) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง เขต พัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกด้านวัฒนธรรม (7) พื้นที่ 12 เมืองต้องห้าม...พลาด มีมาตรการสำคัญคือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดเมืองรองที่มี ศักยภาพ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ 12 เมือง ประกอบด้วย จังหวัดลำปาง น่าน เพชรบูรณ์ เลย บุรีรัมย์ สมุทรสงคราม ราชบุรี จันทบุรี ตราด ชุมพร นครศรีธรรมราช และตรัง และ(8) เขตพื้นที่เมือง ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา เชียงราย หนองคาย และสตูล

2) กลยุทธ์การพัฒนารายสาขา โดยประเด็นกลยุทธ์การพัฒนารายสาขา จะมุ่งเน้น การพัฒนาสินค้า และบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยให้มี ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และบริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพในการ ไปลงทุนในต่างประเทศด้วย และสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับ

ความสนใจของนักท่องเที่ยว และตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะด้าน ดังนี้ (1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism) (2) การท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ (3) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (4) การท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism) (5) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) (6) การท่องเที่ยวเรือสำราญ (7) การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม (8) การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม

3) กลยุทธ์พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เป้าหมายหลักของกลยุทธ์นี้ คือ เร่งพัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ผ่านมาตรการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถช่วยเพิ่มรูปแบบการบริการสำหรับนักท่องเที่ยว โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ (1) พัฒนาระบบอำนวยความสะดวก ในขั้นตอนการขอวีซ่า และการอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Visa) (2) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (3) พัฒนาการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ศูนย์ข้อมูล ศูนย์เรียนรู้เพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ และ (4) ขยายศูนย์บริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวครอบคลุมทุกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

4) กลยุทธ์พัฒนาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว กลยุทธ์นี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องความปลอดภัยกับชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และสามารถส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของประเทศไทย โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ (1) ผลักดันแนวทางการแก้ไขปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ ปัญหาหมักคุเทศก์เถื่อน และการทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว (2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและหมักคุเทศก์เพื่อเป็นเครือข่ายในการสอดส่องผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว และหมักคุเทศก์ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิด (3) พัฒนากลไก และปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์รับแจ้งเหตุของตำรวจท่องเที่ยว และศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (4) จัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (5) จัดตั้งศาลแผนกคดีนักท่องเที่ยวในศาลยุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการดำเนินคดีต่าง ๆ (6) สนับสนุนมาตรการจัดการความปลอดภัยในการเดินทาง ทางบก/ทางน้ำ/ทางอากาศ และ (7) ผลักดันให้มีการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและมาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวในกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ

5) กลยุทธ์พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว กลยุทธ์นี้เน้นการพัฒนา และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน ให้สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก รวดเร็ว มีความปลอดภัยในการเดินทาง และการบริการการขนส่งสาธารณะ เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวหลักกับแหล่งท่องเที่ยวรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขยายความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศภายในประเทศ รวมถึงเส้นทางการท่องเที่ยวสู่ประเทศอาเซียน ซึ่งมีแนวทางการ

พัฒนา ดังนี้ (1) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยในการเดินทางและการบริการการขนส่งสาธารณะ (2) พัฒนามาตรฐาน ยานพาหนะและระบบการให้บริการขนส่งสาธารณะ ให้มีความสอดคล้องและพอเพียงกับความต้องการเดินทาง และ (3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสนับสนุนการวางแผนการเดินทางโดยให้มีระบบการให้บริการข้อมูลแบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ด้วยภาวะการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวโลก การก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และแนวโน้มการแข่งขันในอนาคตที่จะยิ่งทวีความเข้มข้นมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การกำหนดนโยบายและการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนการส่งเสริมการตลาด และการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า การบริหารจัดการยังมีจุดอ่อน ข้อด้อยอยู่หลายประการ ได้แก่ ขาดการบูรณาการงบประมาณและการประสานงานทั้งหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวขาดทิศทางที่ชัดเจน บุคลากรขาดทักษะและความรู้ด้านการจัดการ และภาษา ขาดระบบการจัดการข้อมูลในการบริหาร และการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และกฎระเบียบที่ล้าสมัยไม่ทันต่อการแข่งขัน และการเปิดเสรีด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวจึงได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเป็น 4 กลยุทธ์หลัก ดังนี้

1) กลยุทธ์บูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนทั้งระบบ มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ ระดับท้องถิ่น รวมถึงกลไกการขับเคลื่อนงานในแต่ละเรื่องที่สำคัญ (Issue Based) มีการบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเป็นระบบทั้งกลไกการทำงาน กลไกการสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร และปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีมาตรการที่สำคัญ คือ (1) เพิ่มบทบาทการขับเคลื่อนของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ โดยการจัดตั้งสำนักคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ ให้สอดคล้องกับภารกิจส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ และ(2) บูรณาการการทำงานร่วมกับกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับชุมชน โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเป็นแกนกลางในระดับนโยบาย และคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวทั้ง 8 เขต เป็นแกนกลางในระดับพื้นที่

2) กลยุทธ์พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับผู้ประกอบการ กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และยกระดับผู้ประกอบการ เพื่อให้บุคลากรด้านการท่องเที่ยวภาครัฐมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พัฒนา

ผู้ประกอบการ และผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐาน และจรรยาบรรณ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการบุคลากรเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีมาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (1) การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบ ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มทั้งในระดับผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติการ ให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ(2) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการท่องเที่ยว สร้างความเข้มแข็งและเครือข่ายทางธุรกิจของผู้ประกอบการ และพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ

3) กลยุทธ์การพัฒนากระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center) การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องอาศัยข้อมูลและสารสนเทศจำนวนมาก แต่ปัจจุบันข้อมูลที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย มาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ขาดการจัดเก็บข้อมูลที่เป็น ขาดการบริหารจัดการและขาดการใช้ประโยชน์ข้อมูลอย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว(Tourism Intelligence Center) โดยการนำเทคโนโลยีการจัดเก็บ ออกแบบ และกลั่นกรองข้อมูลสร้างระบบการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ข้อมูล เพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวของไทย เพื่อการวางแผน และตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหาร และเพื่อบริการข้อมูล และสารสนเทศ ซึ่ง TIC มีบทบาทหน้าที่ในการเชื่อมโยง และนำเข้าข้อมูล พัฒนาเป็นคลังข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว วิเคราะห์และประยุกต์ใช้ข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศสมัย และพัฒนาเป็นศูนย์ปฏิบัติการด้านการท่องเที่ยวของประเทศ โดยมี มาตรการและแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (2) พัฒนากล้องข้อมูลและงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศ บริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อวางแผน/กำหนดนโยบาย และให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว และ (3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ทุกระดับให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์สำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการตัดสินใจ

4) กลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เนื่องจากปัจจุบัน มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวหลายฉบับยังล้าสมัย ไม่ทันต่อสถานการณ์ จนทำให้กลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาหรือเป็นข้อเสียเปรียบต่อประเทศคู่แข่ง ในขณะที่บางฉบับหน่วยงานรับผิดชอบไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างจริงจัง จึงควรมี มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (1) ปรับปรุงกฎหมายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการทบทวน และแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยว และ (2) การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยการปรับปรุงกลไก

การควบคุมการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ น้ำเสีย รถทัวร์รถแท็กซี่ เป็นต้น

2.4.1 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

2.4.2 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนาความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการประกอบธุรกิจการสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็งโดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ และบริการสาธารณูปโภค ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ เช่น กิจการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิตและบริการได้ตรงตามทิศทางที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

2.5 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีการพัฒนา และเติบโตอย่างต่อเนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวที่อยู่ในอันดับที่ดีขึ้นประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวของไทยได้รับความนิยมติดอันดับต้น ๆ ของโลก อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยยังประสบปัญหาด้านความยั่งยืนของทรัพยากรท่องเที่ยว ปัญหาภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยความสะอาดถูกสุขอนามัยของแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพ มาตรฐานการให้บริการของธุรกิจท่องเที่ยว และการกระทำตัวของนักท่องเที่ยว ดังนั้นการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะต่อไปจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของศักยภาพ และโอกาสของประเทศไทย ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาพื้นฐาน เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในตลาดโลก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา รักษา และยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ระยะ 20 ปีจึงได้มีการวางแผนแนวทางการพัฒนาในแต่ละช่วงเวลาออกเป็นระยะ 5 ปีโดยในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) นี้เป็นการวางแผนซึ่งมีจุดมุ่งหมาย เพื่อวางรากฐาน และแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว บุคลากรการท่องเที่ยว และโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการสร้างสมดุลของการพัฒนาทั้งในมิติของพื้นที่ เวลา กิจกรรม รูปแบบ และกลุ่มนักท่องเที่ยว การเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่การเติบโตในอนาคตบนพื้นฐานของการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ตลอดจนการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และระหว่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีประสิทธิภาพที่จะเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยสู่วิสัยทัศน์ที่คาดหวังได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อวางรากฐานสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย และขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวไทยไปในทิศทางที่เหมาะสม (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560) ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

พื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยว มีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวสินค้า และบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากล และมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

1) พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการทุกรูปแบบอย่างมีมาตรฐาน โดยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ เสริมสร้าง พัฒนา และปรับปรุงมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวและบริการให้ครอบคลุมทุกรูปแบบ ได้แก่การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาการท่องเที่ยวกลุ่ม MICE เป็นต้นตลอดจนการพัฒนาคุณภาพสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีมาตรฐานสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการอย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมนวัตกรรมด้านการพัฒนาสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

3) สร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบทั้งในแง่การกระจายรายได้ และจำนวนนักท่องเที่ยวได้แก่ การจัดตั้งเขตพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัด และพื้นที่ที่มีศักยภาพที่ยังไม่ได้รับความนิยม การพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองรอง การพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาสินค้า และบริการที่โดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมความสมดุลเชิงเวลา และฤดูกาลในการท่องเที่ยว เช่น การสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ และเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมในพื้นที่ต่าง ๆ การสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุนในแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เป็นต้น (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งล้วนมีส่วนในการส่งเสริมประสบการณ์ในการท่องเที่ยว โดยในยุทธศาสตร์นี้ เน้นด้านการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

1) พัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยว โดยพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าสู่ประเทศทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศได้แก่ พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ยกระดับระบบขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างสถานที่ท่องเที่ยว พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สามารถเชื่อมโยงกับรูปแบบการเดินทางอื่น ๆ พัฒนาศักยภาพของสนามบินในการรองรับนักท่องเที่ยว เพิ่มเส้นทาง และจำนวน

เที่ยวบินระหว่างประเทศ และภายในประเทศที่เชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวหลัก และเมืองท่องเที่ยวรอง

2) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง ปรับปรุงและอำนวยความสะดวกในการเดินทางผ่านแดน ปรับปรุงป้ายบอกทาง และป้ายสัญลักษณ์ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันจัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกแหล่ง เพิ่มจุดบริการ Free - WiFi ในแหล่งท่องเที่ยว จัดทำระบบบัตรโดยสารเดียวที่ใช้ได้กับทุกช่องทางการเดินทาง พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนทั้งมวล (Tourism for All) ได้แก่ ห้องน้ำคนพิการ ทางลาด ราวจับ เป็นต้น

3) พัฒนาระบบความปลอดภัย และสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว โดยการสนับสนุนเครื่องมือ และอุปกรณ์เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ได้แก่ กล้องวงจรปิด เครื่องแปลภาษา การติดตั้งไฟในสถานที่ท่องเที่ยวอุปกรณ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น ตลอดจนปรับปรุงสุขาสาธารณะ การจัดการขยะ และระบบบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลก และเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึก และการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย โดยมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

1) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและเพียงพอต่อความต้องการของตลาด โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องความต้องการ ตลาดแรงงาน สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการ ตลอดจนสนับสนุนบุคลากรให้มีสมรรถนะขั้นพื้นฐานตามตำแหน่งงาน และได้รับการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐานสากล

2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้ประชาชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่นจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะธุรกิจพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพิ่มช่องทางการลงทุน และพัฒนาธุรกิจ

ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ภาคเอกชน ภายใต้หลักการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม Thailand 4.0

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

การพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวไทยอย่างมีสมดุล เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่ม และการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว และกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์อย่างไทย และการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

1) เสริมสร้างภาพลักษณ์คุณภาพ และความปลอดภัยให้กับประเทศไทย โดยการพัฒนาภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่า และภาพลักษณ์ประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมที่มีคุณภาพสูงต่อนักท่องเที่ยว การส่งเสริมการตลาดเป้าหมาย และการสร้างการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่าง ๆ ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัย และมาตรการป้องกันของประเทศไทย ข้อควรปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย และสิ่งที่ควรกระทำในกรณีฉุกเฉิน

2) ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยว และกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะการส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปกลุ่มตลาดระดับกลาง – บน

3) ส่งเสริมเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่น ด้วยการสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นที่เข้าใจในเวทีโลก อาทิ การสร้างคุณค่าความเป็นไทยในสินค้าและบริการต่าง ๆ ผ่านสัญลักษณ์ “Thainess” บนสินค้า และบริการที่คงอัตลักษณ์ความเป็นไทย การสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านสื่อสร้างสรรค์ และนวัตกรรมผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น รายการโทรทัศน์ การจัดแสดง Roadshow เป็นต้น

4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และการท่องเที่ยวที่สมดุลเชิงพื้นที่และเวลา โดย การสร้างการรับรู้สินค้า บริการ และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล อาทิ การจัดกิจกรรม/เทศกาล/ งานประเพณีเฉพาะถิ่นในแต่ละเดือน การสร้างความนิยมของจังหวัดท่องเที่ยวรอง และการส่งเสริม “ไทยเที่ยวไทย” โดยการสร้างค่านิยมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศให้แก่คนไทยทุกคนในทุกเพศทุกวัย

5) การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการตลาด ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนในการทำการตลาด ได้แก่ การ

ร่วมมือกับชุมชนในการสร้างสรรค์สินค้า และบริการทางการท่องเที่ยวให้สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน และสอดคล้องแบรนด์จังหวัด การส่งเสริมการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

การบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วน คือ ปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพื่อการวิเคราะห์ และวางแผน รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม โดยมีแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1) ส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบาย โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย ประสานงาน กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่หน่วยงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ขับเคลื่อนแผนและการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชาติ พัฒนากระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ จัดสรรงบประมาณ และบุคลากร ให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานในทุกกระดับ ผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)

2) ปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับ และมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยการทบทวนแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยว

3) สนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชน และการจัดทำศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และเอกชนในการลงทุนต่าง ๆ การจัดตั้งหน่วยบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการแบ่งปันข้อมูลกลางแก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

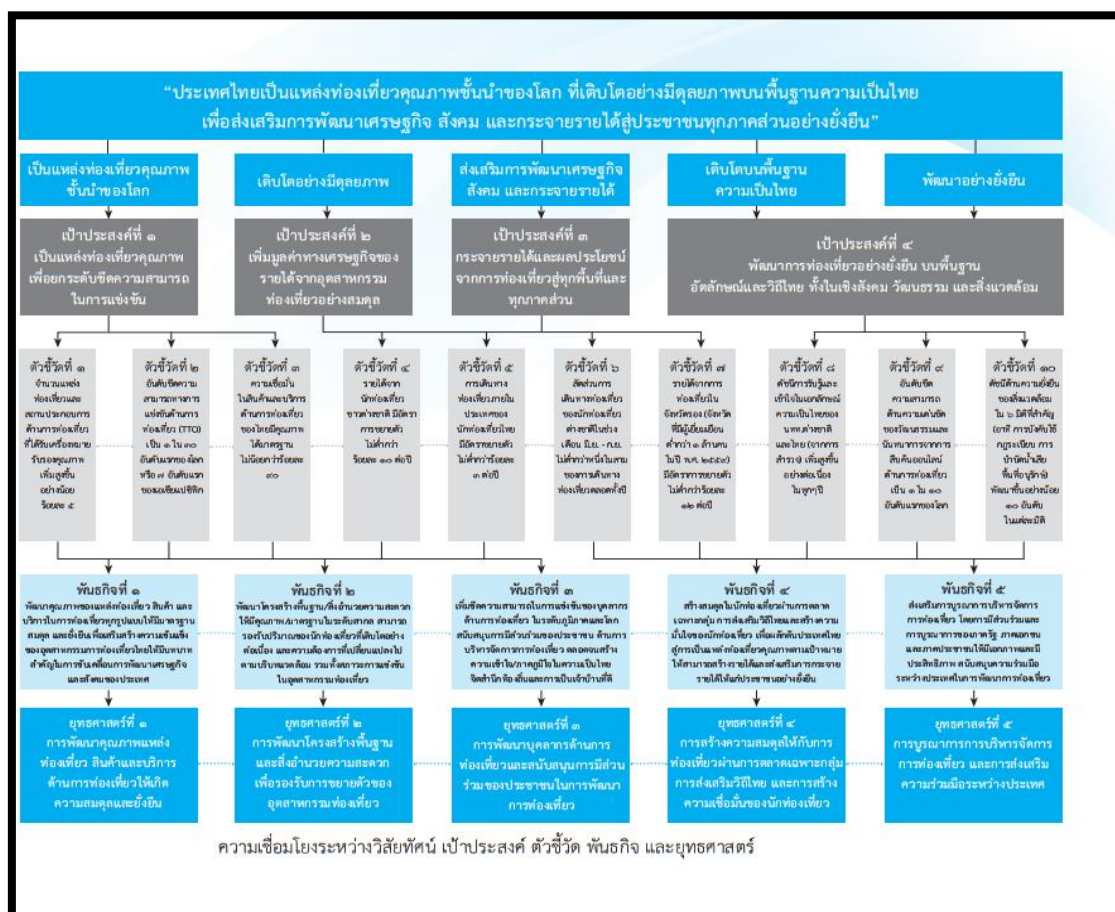
4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการประสานความร่วมมือกับนานาชาติในการส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยว และการสร้างเครือข่าย

เชื่อมโยงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับต่าง ๆ ได้แก่ APEC ASEAN GMS ACMECS IMT - GT พัฒนาเส้นทางทางท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงเช่น เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายใน ASEAN และกลุ่มประเทศ CLMV สนับสนุนให้ตัวแทนประเทศไทยในองค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติ เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560)

2.5.1 ข้อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559

เมื่อเปรียบเทียบกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 พบว่า แม้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 จะประสบผลสำเร็จด้านรายได้ และขีดความสามารถในการแข่งขัน แม้การดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาจะประสบผลสำเร็จในด้านการเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ทว่ายังประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยว และรายได้ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเมืองท่องเที่ยวหลัก ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในแง่ลบที่ต้องเร่งแก้ไขปรับปรุง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว รวมทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยว และขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว กอปรกับข้อจำกัดในการพัฒนา และยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ความล้าสมัย และความขัดแย้งของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การขาดข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนขาดการบูรณาการการทำงานของกลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งระบบ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการจัดอันดับของ World Economic Forum: WEF ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 116 ในด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมจาก 141 ประเทศทั่วโลก เนื่องจากมีความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจากการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ในส่วนด้านความปลอดภัยประเทศไทยอยู่อันดับ 132 จาก 141 ประเทศทั่วโลก อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ การหลอกลวงอาชญากรรม การก่อการร้ายที่เกิดกับนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง ดังนั้น แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) นี้จะมุ่งแก้ปัญหาจากต้นเหตุ โดยเน้นในด้านการสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การอนุรักษ์รักษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทบาง การให้ประชาชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลนักท่องเที่ยวและดูแลด้านความปลอดภัย เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งให้กับการเติบโตของอุตสาหกรรมในอนาคต

ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ ตัวชี้วัด พันธกิจ และยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ ตัวชี้วัด พันธกิจ และยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการ
ท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

2.5.2 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีด

ความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการเพื่อเข้าสู่การเป็น ศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มี จุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญา ชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และแรงจูงใจส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญ ในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่ว โลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนิน ธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

2.5.3 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง ศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และ ทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุน ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับ เศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนา ความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการ ประกอบธุรกิจการสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่ เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนา ภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มี ศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดย เน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ และบริการ สาธารณูปโภค ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการ นานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้ม

ขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ เช่น กิจการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิต และบริการได้ตรงตามทิศทางที่กำหนด ทั้งนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว บริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

2.6 (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

2.6.1 วิสัยทัศน์

“การพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน” หมายถึง การส่งเสริมงานให้เกิดงานวิจัยเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพทุกมิติ คือ งานวิจัยที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทั้งการพัฒนา และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของภาครัฐ และภาคเอกชน การจัดการตลาดการท่องเที่ยว ตลอดจนการแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเน้นการวิจัยที่เป็นความร่วมมือของภาคีด้านการท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การนำการวิจัยมาเป็นฐานในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยเชิงคุณภาพสู่ความยั่งยืน

2.6.2 พันธกิจส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยที่สามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย
สู่ความยั่งยืน โดยเน้นการบูรณาการ และการมีส่วนร่วมในการของภาคีด้านการท่องเที่ยวให้สามารถ
นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง

2.6.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.
2560-2564 เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, ญัฐินี ทองดี, และธน
ภูมิ อติเวทิน, 2559) ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวท่องเที่ยว
ระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

ประกอบด้วยกลยุทธ์ 5 กลยุทธ์ได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมกลไก และ
การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงนโยบายระดับประเทศ 2) การวิจัยเพื่อสร้างการบูรณาการการ
ท่องเที่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 3) การวิจัยเพื่อส่งเสริมการ
ทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันในเชิงนโยบายประเทศ 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาข้อกำหนดกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับประเทศ และ 5) การวิจัยเพื่อส่งเสริมขีด
ความสามารถทางการแข่งขันและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยอาเซียนและการท่องเที่ยวโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประเด็นวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐาน
อัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก

ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาด
เป้าหมายคุณภาพ และ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการการตลาดท่องเที่ยว
เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ

ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ใน
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของการ
ท่องเที่ยว และ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อแข่งขันใน
ประเทศอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่

ประกอบไปด้วย 8 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการ
ท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิง
สร้างสรรค์ เชื่อมโยงนานาชาติ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเล
ตะวันออกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตะวันออกกระดับสากล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เชื่อมโยงนานาชาติ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกสู่

การเป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงสู่ความยั่งยืน และ 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางสู่ความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ประเด็นการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลก

ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน “One Destination” โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในทุก Sector ตลอดจนข้อได้เปรียบของประเทศไทย และ 2) การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของอาเซียน และการยกระดับความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม

ประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อบริหารจัดการการวิจัยด้านการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน และ 2) การวิจัยเพื่อส่งเสริมการนำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวในการนำไปใช้ประโยชน์

2.6.4 ความเชื่อมโยงระหว่าง (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2564 กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2564 มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย

เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

2.6.5 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้าง **ความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนาความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการประกอบธุรกิจ การสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ และบริการสาธารณสุขภาค ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ เช่น กิจการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิต

ชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิต และบริการได้ตรงตามทิศทางที่กำหนด นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัย และพัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม โดยทุนวิจัย และพัฒนากลุ่มเทคโนโลยีที่ประเทศไทยมีศักยภาพพัฒนาได้เอง อาทิ กลุ่มอาหารและเกษตร การแพทย์ สิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ โดยจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและต่อเนื่องสำหรับการต่อยอดงานวิจัยเชิงลึกเพื่อสร้างนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่การวิจัย และให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในขั้นประยุกต์ และทดลองเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถแปลงงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) ยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว บริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

2.6.6 ความเหมือน ความต่าง อันจะนำไปสู่ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ.2555-2559 และยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ.2560-2564

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ.2555-2559 โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การวิจัยเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวในทุกระดับ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ คือ เพิ่มมูลค่า และคุณค่าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยผ่านระบบการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนำการท่องเที่ยวไทย สู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นธรรม ยั่งยืน มียุทธศาสตร์การวิจัย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว

2) สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่ที่เชื่อมโยงและ 3) สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยด้านการท่องเที่ยวของชาติ ที่ผ่านมามีการดำเนินงานตามแผน และการสนับสนุนทุนวิจัยอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผลจากการดำเนินการที่ผ่านมา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของสถานการณ์การท่องเที่ยวของโลกและประเทศไทย ดังนั้น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จึงเล็งเห็นความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ และความต่อเนื่อง อันจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานวิจัยของประเทศไทยต่อไป ประกอบกับรัฐบาลปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปรับโครงสร้างการบริหารการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป้าหมาย และแนวทางในการปฏิรูปการท่องเที่ยว ตลอดจนการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการเปลี่ยนแปลงของกระแสการท่องเที่ยวโลกและประเทศไทย จึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ แผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 2560-2564 ที่เล็งเห็นความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์และความต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปรับโครงสร้างการบริหารการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป้าหมาย และแนวทางในการปฏิรูปการท่องเที่ยว ตลอดจนการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการเปลี่ยนแปลงของกระแสการท่องเที่ยวโลกและประเทศไทย จึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ แผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 2560-2564 ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทุกด้านของประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรทุนวิจัยที่เหมาะสม และมีทิศทาง

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย และของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวตามการแบ่งเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ.2555-2559 และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล ความต้องการ ตลอดจนสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขต พบว่า ในด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อจากนี้ สิ่งสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา ตลอดจนการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว คือ “การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบองค์รวมสู่ความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับระบบการจัดการท่องเที่ยวมหภาคในระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่หรือเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และเน้นกระบวนการวิจัยเพื่อการพัฒนา (Research and Development)” โดยเน้นในยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการท่องเที่ยวท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564ยังให้ความสำคัญกับประเด็นการ

วิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลกประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน “One Destination” โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในทุก Sector ตลอดจนข้อได้เปรียบของประเทศไทย และ 2) การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของอาเซียน และการยกระดับความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน

เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องเชื่อมโยง พบว่ายุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2555-2559 และยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ.2560-2564 มีความเชื่อมโยงกันในยุทธศาสตร์ที่ 2 ประเด็นวิจัยเพื่อจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเชื่อมโยงกับกับยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการวิจัยเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติ (National Tourism Excellence Center) ที่สามารถสนับสนุนดำเนินการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงเครือข่ายผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่ ยังมีความสอดคล้องกับเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง (ปี 2555-2559) ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ภูมิสังคมการท่องเที่ยวใน 14 กลุ่มพื้นที่ ได้แก่ 1) กลุ่มท่องเที่ยวหน้าพอรัน 2) กลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา 4) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลกเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 5) กลุ่มท่องเที่ยวนิเวศป่าร้อนชื้น 6) กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำภาคกลาง 7) กลุ่มท่องเที่ยว Royal Coast 9) กลุ่มท่องเที่ยวมหัศจรรย์สองสมุทร 10) กลุ่มท่องเที่ยวเลียบฝั่งแม่น้ำโขง 10) กลุ่มท่องเที่ยวเส้นทางไดโนเสาร์ 11) กลุ่มท่องเที่ยวมหัศจรรย์เส้นทางบุญ 12) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ 13) กลุ่มท่องเที่ยวเส้นทางอัญมณีและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 14) กลุ่มท่องเที่ยว Active Beach และกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 1) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด 3) การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับการจัดประชุมและการจัดนิทรรศการต่าง ๆ 4) การท่องเที่ยวด้านการช้อปปิ้ง 5) การท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพความงาม 6) การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารและการบำเพ็ญประโยชน์ และ 7) การท่องเที่ยวที่วางอยู่บนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

อีกทั้ง ยุทธศาสตร์ที่ 6 ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม ยังเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว การสนับสนุนทุนและดำเนินการวิจัยการท่องเที่ยวที่ขาดความ

เป็นเอกภาพ และไม่มีการบูรณาการ ส่งผลให้สิ้นเปลืองทั้งงบประมาณ เวลา และบุคลากร รวมทั้งผลการวิจัยก็ไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติในระดับต่าง ๆ จึงเป็น “กลไก” สำคัญที่ผลักดันให้เกิดระบบการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตั้งแต่กระบวนการตั้งโจทย์การวิจัย สร้างผลการวิจัย และผลักดันสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยบนฐานความรู้ โดยเฉพาะการส่งเสริมจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติ (National Tourism Excellence Center) ที่มีการทำงานเชิงเครือข่าย และเป็นหน่วยบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวทั้งระบบตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงท้ายน้ำ ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งส่งเสริมการพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยวมืออาชีพที่สามารถผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพด้วยวิธีวิทยาที่ทันสมัย พร้อมส่งเสริมการวิจัยการท่องเที่ยวแบบสหวิทยาการที่สามารถบูรณาการหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน และสร้างวารสารวิชาการการวิจัยการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัย และกระตุ้นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2.7 (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ตลอดระยะเวลา 60 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาแล้วถึง 12 ฉบับ ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้นำมาสรุปให้เราเห็นว่า ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจที่น่าพอใจ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต ในปัจจุบัน ไทยถูกจัดฐานะเป็นประเทศรายได้ปานกลางตอนบนที่มีโอกาสก้าวข้ามไปสู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง เนื่องจากเราสามารถแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้เป็นอย่างดี และมีแนวโน้มที่ไม่หวนไหวได้ง่ายอีกต่อไป ในขณะที่โครงสร้างการผลิตเดิมของประเทศไทยเป็นเกษตรกรรม แต่ในขณะนี้เปลี่ยนเป็นภาคอุตสาหกรรม และบริการ ภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนเพียง ร้อยละ 10 อุตสาหกรรม ร้อยละ 37 ส่วนด้านบริการ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอาหาร มีสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 53 ซึ่งตัวเลขเหล่านี้บ่งบอกว่า ประเทศเราได้ก้าวข้ามจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยเกษตรกรรมดั้งเดิมแล้วนั่นเอง

ส่วนด้านสังคม ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ในปัจจุบัน พบว่าผู้สูงอายุบางคนยังคงทำงาน แต่ส่วนมากก็ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ทำให้ไม่สามารถทดแทนภาคแรงงานที่มีจำนวนลดน้อยลงได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า และเวียดนาม

ขณะที่คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยยังดีพอเมื่อเทียบกับระดับนานาชาติ แม้ว่าจะมีจำนวนคนเรียนหนังสือเยอะขึ้น แต่ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ ไอคิว คณิตศาสตร์ ประเทศไทยยังไม่สามารถแข่งขันในระดับโลกได้ ทำให้เกิดการตั้งคำถามว่า ทำไมเราพัฒนาการศึกษามาตั้ง 60 ปีแล้ว

เรายังคงถอยหลัง หรือคนอื่นเขาไปเร็ว ในส่วนของคุณภาพการผลิตของประเทศไทยยังไม่ค่อยพัฒนาเท่าใดนัก เนื่องจากเราไม่ค่อยคิดค้นนวัตกรรม เพราะเราซื้อนวัตกรรมเสียเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ประเทศไทยยังเผชิญวิกฤตเรื่องค่านิยม กระแสวัฒนธรรมมาเร็วมากพร้อมกับกับสื่อ และเทคโนโลยีมากกว่านั้นยังพบว่า คนไทยเวลาเปิดรับสื่อ ไม่ค่อยมีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเนื้อหา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอัตราความยากจนจะลดน้อยลง แต่ทว่าความเหลื่อมล้ำยังในสังคมยังคงสูงเนื่องจากคนที่รวยอยู่แล้วก็รวยมากขึ้น ส่วนคนจนก็ยังจนเหมือนเดิม ยิ่งไปกว่านั้น ปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน ยังไม่สามารถแก้ไขได้ การหาคนมาทดแทนคนวัยเกษียณหาทันหรือไม่ การพัฒนาคนยังไม่ทันการณ์ กฎหมาย กฎระเบียบไม่ได้สอดคล้องกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ฉะนั้น ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผน และกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว เพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ และบรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** หรือคติพจน์ประจำชาติ **“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาค และเป็นธรรม นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปี ต่อจากนี้ไป (ลดาวลัย คำภา, 2559) มีรายละเอียดของแต่ละยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

2.7.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศ และช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียน และประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- 1) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ และพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง จัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม
- 3) การรักษาความมั่นคงภายใน และความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดน และชายฝั่งทะเล

4) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาคมนาคมรูปแบบใหม่

5) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ การฝึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศ

6) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

2.7.2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลผลิตทางการผลิต และการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ การสร้างความมั่นคง และปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า และการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

1) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการค้า และการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค และเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น

2) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรม การผลิต และบริการ โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาคในอุตสาหกรรมหลายสาขา และในภาคบริการที่หลากหลายตามรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพ สะอาดและปลอดภัยของโลกตลอดจนขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย มีความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิม เช่น การท่องเที่ยว และพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ ธุรกิจบริการด้านการเงิน และธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่น ๆ เป็นต้น

3) การพัฒนาผู้ประกอบการ และเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการยกระดับผลผลิตภาพแรงงาน และพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้สากล และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกร

4) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ จัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม มีการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ

5) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการวิจัยและพัฒนา

6) การเชื่อมโยงกับภูมิภาค และเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับนานาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่าง ๆ เพิ่มบทบาทของ ไทยในองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ

2.7.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา ความเป็นสากล มีทักษะ การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรม จริยธรรม รู้คุณค่าความ เป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- 1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ
- 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง
- 3) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 4) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี
- 5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย ตลอดจนเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

2.7.4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาค และเป็นธรรม กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- 1) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 2) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ
- 3) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย
- 4) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทูทางวัฒนธรรม และความเข้มแข็งของชุมชน
- 5) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

2.7.5 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- 1) การจัดระบบอนุรักษ์ ป่าไม้ และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ
- 3) การพัฒนา และใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 5) การร่วมลดปัญหาโลกร้อน และปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 6) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

2.7.6 ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลครอบคลุมแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- 1) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม
- 2) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ
- 3) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคน และพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- 4) การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ
- 5) การปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล
- 6) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ
- 7) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้ และรายจ่ายของภาครัฐ

2.7.7 ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ

- 1) สาระของยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิสัยทัศน์ ระยะยาวที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายและภาพในอนาคตของประเทศที่ชัดเจน และเป็นที่เข้าใจ รับรู้ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกัน สามารถถ่ายทอดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ สู่เป้าหมายเฉพาะด้านต่าง ๆ ตามระยะเวลาเป็นช่วง ๆ ของหน่วยงานปฏิบัติได้ และมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้
- 2) ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ส่วนราชการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการจัดสรรงบประมาณ ให้สามารถระดมทรัพยากรเพื่อผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีบูรณาการ และกรอบกฎหมายที่จะกำหนดให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

3) กลไกสู่การปฏิบัติ มีกลไกที่สอดรับ/สอดคล้อง ตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์ การนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การยอมรับของสังคม มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจต่อสาธารณชน มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกกลุ่ม สร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อให้ได้การยอมรับจากทุกภาคส่วนในสังคม

2.7.8 ความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปีกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นการวางหลักการการพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถเป็นแหล่งสร้างรายได้ และกระจายรายได้ไปยังยืน มากกว่านั้น แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของศักยภาพ และโอกาสของประเทศไทยควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาพื้นฐาน เพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในตลาดโลก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา รักษา และยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ สู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นประเทศรายได้สูงที่พัฒนาแล้วตามเจตจำนงของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

2.8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แม้ว่าประเทศไทย ได้ดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี มีการขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นระบบ โครงข่ายมากขึ้น และมีการเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา แต่อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยยังปรับตัวช้าเมื่อเทียบกับหลายประเทศ เนื่องจากคุณภาพคนต่ำ การลงทุนในการวิจัย และพัฒนายังมีน้อย คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ดี และปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐ และกฎระเบียบต่าง ๆ ล้าสมัย ขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลก และภัยพิบัติธรรมชาติ ทำให้เศรษฐกิจไทยผันผวนได้ง่าย และเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าศักยภาพมาต่อเนื่องหลายปี นอกจากนี้ ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับแรงกดดัน และความเสี่ยงมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กระแสโลกาภิวัตน์เข้มข้นมากขึ้น เป็นโลกไร้พรมแดน โดยมีการเคลื่อนย้ายคน เงินทุน องค์ความรู้ เทคโนโลยี ข่าวสาร สินค้าและบริการอย่างเสรี ทำให้การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงขึ้น ส่งผลให้มีการรวมตัวด้านเศรษฐกิจของกลุ่มต่าง ๆ ในโลกมีความเข้มข้นขึ้น ในขณะเดียวกันประเทศไทยมีความเสี่ยงจากการ

เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่สังคมสูงวัยมากขึ้น จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลง ผู้สูงอายุมี ปัญหาสุขภาพ และมีแนวโน้มอยู่คนเดียวสูงขึ้น ภายใต้เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั้งใน และต่างประเทศดังกล่าว จะเป็นแรงกดดัน ให้ประเทศไทยต้องปรับตัว และมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อวางรากฐานของประเทศในระยะยาวให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยง และรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกัน ไปตลอด 20 ปี ตามกรอบ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2560-2579) มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะต้องบรรลุใน 5 ปี ทั้ง ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

อนึ่ง ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัย สนับสนุน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ดังนี้

2.8.1 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ทุนมนุษย์ของประเทศไทย ยังมีปัญหาในด้านคุณภาพคนในแต่ละช่วงวัย โดยผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำ การพัฒนาความรู้ และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ในขณะที่คนไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่ สามารถคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อวิถีชีวิต ค่านิยม ทศนคติ และ พฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาในระยะต่อไป จึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการ พัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติ และพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุข ภาวะที่ดีขึ้น คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น

2.8.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม การพัฒนา ในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเป็น ธรรมในสังคมไทยมีความคืบหน้าช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและ เทคโนโลยีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไป จึง จำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่าง กัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่ม ศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง และได้รับส่วนแบ่ง ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น

2.8.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจ

โลกซบเซาและข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้าการพัฒนา 5 ปีต่อจากนี้ไป จึงเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัว และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐ และเอกชนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมาจากความร่วมมือกันมากขึ้น ประชาชน และผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง ภาคการเกษตรเน้นเกษตรกรรมยั่งยืน และให้เกษตรกรรมรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้และแข่งขันได้มากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ตลอดจนภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.8.4 ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ปัจจุบันสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นจุดอ่อนสำคัญต่อการรักษาฐานการผลิตและการให้บริการ รวมทั้งการดำรงชีวิตของคนไทย ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ความเสี่ยงในการขาดแคลนทรัพยากรน้ำในอนาคต ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ และชุมชนเมือง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติมีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น และข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทวีความเข้มข้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไปจึงมุ่งเน้นการรักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพ การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และระบบนิเวศ การเพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกและขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัย

2.8.5 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและเสถียรภาพของประเทศไทยในหลายมิติ ทั้งภัยคุกคามภายนอก ในเรื่องการขยายอิทธิพล และการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย และภัยคุกคามภายในประเทศ ได้แก่ ความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์ของคนในชาติ การสร้างสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการคุกคามทางเศรษฐกิจ โดยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไป จึงเน้นในเรื่องการปกป้อง และเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เป็นสถาบันหลักของประเทศ สังคมมีความสมานฉันท์ ประชาชนมีส่วนร่วม

ป้องกันแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน มีโอกาสในการศึกษา และการประกอบอาชีพที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น ประเทศไทยมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับนานาประเทศในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติมีความพร้อมต่อการรับมือภัยคุกคามทั้งภัยคุกคามทางทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ

2.8.6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐการป้องกันการทุจริตประพตมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย ระบบการบริหารจัดการในภาครัฐที่ขาดประสิทธิภาพเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งการให้บริการประชาชนยังไม่ได้มาตรฐานสากล การบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ และการให้บริการของท้องถิ่นขาดความโปร่งใส ระบบและกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาค และเป็นธรรม รวมทั้งการทุจริตประพตมิชอบในสังคมไทย ฉะนั้นการพัฒนาระยะต่อไปจึงต้องเร่งปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นในเรื่องการลดสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการให้บริการของภาครัฐ รวมทั้งประสิทธิภาพการประกอบธุรกิจของประเทศ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น และการลดจำนวนการดำเนินคดีกับผู้ไม่ได้อำนาจความผิด

2.8.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ที่ผ่านมาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ของประเทศประสบปัญหาด้านความต่อเนื่องในการดำเนินการ และปัญหาเชิงปริมาณ คุณภาพ และการบริหารจัดการการให้บริการที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทำให้มีข้อจำกัดในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไปจึงมุ่งเน้นในเรื่องการลดความเข้มของการใช้พลังงาน และลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศ การพัฒนาระบบขนส่งทางรางและทางน้ำ เพิ่มปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง และขยายขีดความสามารถในการรองรับปริมาณผู้โดยสารของท่าอากาศยานในกรุงเทพมหานคร และท่าอากาศยานในภูมิภาค การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ และการอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาด้านพลังงานเพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย และลดการพึ่งพาก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล และการพัฒนาด้านสาธารณสุขโรค เช่น น้ำประปา

2.8.8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา อาศัยการเพิ่มประสิทธิภาพจากปัจจัยความได้เปรียบด้านแรงงาน ทรัพยากรธรรมชาติ และการนำเข้าเทคโนโลยีสำเร็จรูปจากต่างประเทศ มากกว่าการสะสมองค์ความรู้เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีของตนเอง ทำให้ส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางด้าน

เทคโนโลยีซึ่งมีมูลค่าเพิ่มสูงตกอยู่กับประเทศผู้เป็นเจ้าของเทคโนโลยี อีกทั้งการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาอย่างไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนประเทศสู่สังคมนวัตกรรมได้ ดังนั้น การพัฒนาดังกล่าวจึงเน้นในเรื่องการเพิ่มความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ และการเพิ่มความสามารถในการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อยกระดับความสามารถการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.8.9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ประเทศไทยต้องใช้ประโยชน์จากศักยภาพ และภูมิสังคมเฉพาะของพื้นที่ และการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อเสริมจุดเด่นในระดับภาค และจังหวัดในการเป็นฐานการผลิตและบริการที่สำคัญ ประกอบกับการขยายตัวของประชากรในเขตเมือง จะเป็นโอกาสในการกระจายความเจริญ และยกระดับรายได้ของประชาชนโดยการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ และมีศักยภาพในการรองรับการค้าการลงทุน รวมทั้งลดแรงกดดันจากการกระจุกตัวของการพัฒนาในกรุงเทพฯ และภาคกลางไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ยังเป็นโอกาสในการเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดนเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาคของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย ดังนั้น การพัฒนาจึงมุ่งเน้นในเรื่องการลดช่องว่างรายได้ระหว่างภาค และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น การเพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักมีระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณชายแดน

2.8.10 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศของไทยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยึดหลักคิดเสรี เปิดเสรี และเปิดโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนา และขยายความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และอื่น ๆ กับมิตรประเทศ และเป็นการขับเคลื่อนต่อเนื่องจากการดำเนินการภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 โดยกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินนโยบายการค้าและการลงทุนที่เสรี เปิดกว้าง และเป็นธรรม ดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการแสวงหาตลาดใหม่ ๆ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนา กับประเทศในอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้งประเทศนอกภูมิภาค ดังนั้น การพัฒนาจึงมุ่งเน้นในเรื่องการมีเครือข่ายการเชื่อมโยงตามแนวระเบียงเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและมีการใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ การเพิ่มระบบห่วงโซ่มูลค่าในอนุภูมิภาค และภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยเป็นฐานเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนที่สำคัญในภูมิภาคอนุภูมิภาคอาเซียน และเอเชีย รวมทั้งมีการพัฒนาส่วนขยายจากแนวระเบียงเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคให้ครอบคลุมภูมิภาคอาเซียน เอเชียตะวันออก และเอเชียใต้ และประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่สำคัญทั้งในระดับ

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 ส่วน โดยแยกตามตัวแปรที่เป็นชื่อเรื่องของแผนการวิจัย ดังต่อไปนี้ **ส่วนที่ 1** งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ **ส่วนที่ 2** งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและการประเมินผล และ **ส่วนที่ 3** งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันการใช้ประโยชน์งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ โดยมีรายละเอียดของงานวิจัยในแต่ละส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและการประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ

จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และฉัตรฉวี คงดี (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559” สามารถสรุปองค์ความรู้โดยสามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้ 1) การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ 2) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน 3) การธำรงศักยภาพและรักษาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว 4) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน 5) การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม และ 6) การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ในส่วนของผลของการดำเนินงานวิจัยที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 พบว่า **ยุทธศาสตร์ที่ 1** เร่งส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว มีการศึกษาในประเด็นของการพัฒนาศักยภาพของอุทยานการท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากประเทศไทยนั้น ยังมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอยู่จำนวนมาก แต่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงการท่องเที่ยว หรือมีการใช้ประโยชน์แล้ว แต่ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพมากนัก ดังนั้น การวิจัยจึงให้ความสำคัญไปกับการพัฒนาศักยภาพของอุทยานการท่องเที่ยวที่ต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศ ที่มุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและศักยภาพของชุมชน ในส่วน **ยุทธศาสตร์ที่ 2** สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว และพื้นที่เชื่อมโยงในยุทธศาสตร์นี้มีการศึกษาที่ส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวมากที่สุด โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวที่วางอยู่บนรากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร ตามลำดับ กลยุทธ์การส่งเสริมการวิจัย ในกลุ่มคลัสเตอร์ตามระบบโลจิสติกส์ ที่มุ่งศึกษาเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนและการปรับตัวของชุมชนในเขตพื้นที่เส้นทาง R3E ที่เป็นฐานสร้างอัตลักษณ์และภาพลักษณ์ท้องถิ่นไทย และการวิจัยเพื่อสร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดให้มีระบบบริการสาธารณะ ความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการสร้างสรรคของที่ระลึกรองรับการท่องเที่ยวและ **ยุทธศาสตร์ที่ 3** การวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็ง

กลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว มีการศึกษาในประเด็นของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงแผนที่อย่างเป็นระบบ และมีเอกลักษณ์ความเป็นไทยมากที่สุด ซึ่งงานวิจัยดังกล่าว สามารถช่วยพัฒนากลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถบูรณาการศาสตร์การท่องเที่ยว ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศต่อไป

ส่วนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผล

ไพศาล พรสิทธิชัยกุล (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก ” โดยการวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสำรวจ และประเมินศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยวในเขตอำเภอบางกระทู้ และพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อนำมาจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินศักยภาพทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยแบ่งประเภทของทรัพยากรและกิจกรรมท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภทคือ **1) ประเภทศิลปวัฒนธรรม 2) ประเภทธรรมชาติและวิถีชีวิต 3) ประเภทภูมิปัญญาในการส่งเสริมสุขภาพ และ 4) ประเภทวิสาหกิจชุมชน** ประชากรศึกษาประกอบด้วย 1) ภาครัฐ 2) วิสาหกิจชุมชน 3) ประชาชนทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า 1) แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากที่สุด คือ วัดตายม มีค่าเฉลี่ย = 4.76 2) แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและวิถีชีวิต มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากที่สุด คือ บ้านบางกระทู้ มีค่าเฉลี่ย = 4.56 3) กิจกรรมประเภทภูมิปัญญาในการส่งเสริมสุขภาพ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากที่สุด คือ โรงพยาบาลบางกระทู้ มีค่าเฉลี่ย = 4.71 และ 4) แหล่งท่องเที่ยวประเภทวิสาหกิจชุมชน สถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพมากที่สุด คือ กล้วยแม่โสม มีค่าเฉลี่ย = 4.50 จากนั้น ได้นำผลวิจัยมาจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้ได้ 4 เส้นทาง คือ **เส้นทางที่ 1 ผ้าขาวม้าพาทัวร์ (รายการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ) เส้นทางที่ 2 ชิวอากาศรม ชมสวนสมุนไพร (รายการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ) เส้นทางที่ 3 บางกระทู้ กระทู้น้ำใจ (รายการท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน) และ เส้นทางที่ 4 ปลุกกล้วยเพื่อการค้า ปลุกต้นกล้าเพื่อสิ่งแวดล้อม (รายการท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน)** ผลการวิเคราะห์พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้คือ “รายการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ” เนื่องจากขาดความพร้อมด้านที่พัก และการบริการอาหาร ทั้งนี้ โรงพยาบาลบางกระทู้ยังมีความเหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวแบบส่งเสริมสุขภาพ เนื่องจากมีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ บุคลากรและการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบของการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้เกิดจากขาดการประสานร่วมมือและการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (2555) ได้ทำการติดตามประเมินผลการมีส่วนร่วมของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น “หมู่บ้านเต่า” บ้านกอก ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น เพื่อต้องการทราบสภาพการท่องเที่ยวของ “หมู่บ้านเต่า” และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น การติดตามและประเมินผล ครั้งนี้เป็นการ ติดตาม และ ประเมินผลเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย และผู้ให้ข้อมูล จำนวน 21 คน ประกอบด้วย ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ข้าราชการ องค์การบริหารส่วนตำบล สวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนชาวบ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ชาวบ้านผู้เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลสถานที่ และนักท่องเที่ยว จากการติดตามและประเมินผล พบว่า 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น “หมู่บ้านเต่า” บ้านกอก โดยจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ป้ายประชาสัมพันธ์ จัดนิทรรศการ จัดหามัคคุเทศก์ท้องถิ่น ดำเนินการจัดฝึกอบรม ทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ ไม่มีค่าตอบแทนให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่น มีการก่อสร้างอาคาร สะพานเดินชมเต่า ปรับปรุงภูมิทัศน์ และยังให้การสนับสนุนเป็นเงินจัดทำแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบรรจุไว้ในแผน 3 ปี และได้ดำเนินการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวปีละ 1 ครั้ง 2) สภาพการท่องเที่ยวของ “หมู่บ้านเต่า” บ้านกอก ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน **จุดเด่น** เป็นหมู่บ้านที่คนกับเต่าอาศัยอยู่ด้วยกัน มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอมัญจาคีรี **จุดด้อย** คือ บริเวณสวนเต่ามีเต่าจำนวนน้อยมาก และนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมช่วงกลางวัน จึงไม่ค่อยมีเต่าให้ชม ขาดบุคลากรดูแลอย่างจริงจัง งบประมาณไม่เพียงพอที่จะนำไปพัฒนา และ 3) แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบรรจุไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี และแผนพัฒนา 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการจัดทำแผนฯ ได้มีการสำรวจความต้องการของหมู่บ้าน ชุมชน ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สิ่งสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในการประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา จะมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวกีฬาจังหวัดขอนแก่น องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยจะจัดทำแผนพัฒนาให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี

รัชนิวรรณ แซ่มโซติ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนหมู่บ้านคลองเรือ จังหวัดชุมพร” โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดตัวชี้วัดและประเมินผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนบ้านคลองเรือ จังหวัดชุมพร โดยใช้สมการถ่วงน้ำหนักเป็นวิธีประเมิน ซึ่งตัวชี้วัดมีค่าถ่วงน้ำหนักหรือค่าความสำคัญตั้งแต่ 0 ไม่มีความสำคัญจนถึง 5 มีความสำคัญมากที่สุด และการให้คะแนนตัวชี้วัดจาก 0 ถึง 5 หมายถึง ไม่มีการจัดการเกิดขึ้นถึงผลการจัดการสูงที่สุดตามลำดับ ผู้วิจัยกำหนดตัวชี้วัดเบื้องต้นภายใต้องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน กำหนดค่าถ่วงน้ำหนักจากนั้นคัดเลือกตัวชี้วัด จำนวน 24 ตัวชี้วัด จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 ท่าน และทำการเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดดังกล่าวโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะกรรมการกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนควบคู่กับการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลสมาชิกในชุมชนจำนวน 89 ครัวเรือน เพื่อประเมินผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนในหมู่บ้านคลองเรือ จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนบ้านคลองเรือ จังหวัดชุมพร ในภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.18 จากคะแนนเต็ม 5 สรุป เรียงตามลำดับของตามองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านพื้นที่ มีการจัดการระดับสูงมาก ค่าคะแนนเท่ากับ 4.59 2) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม มีการจัดการระดับสูงมาก ค่าคะแนนเท่ากับ 4.34 3) องค์ประกอบด้านกิจกรรม มีการจัดการระดับสูงมาก ค่าคะแนนเท่ากับ 4.15 และ 4) องค์ประกอบด้านการจัดการ มีการจัดการระดับสูงค่าคะแนนเท่ากับ 3.74 ดังนั้นควรนำตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้กับชุมชนอื่น เพื่อบ่งชี้ความสามารถ และสถานภาพการดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้ จะช่วยให้สามารถตัดสินใจหาทางเลือกในการจัดการ ตลอดจนกำหนดนโยบาย และแผนงานให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

สุรัตน์ แสงจำนง (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนารูปแบบแหล่งท่องเที่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคน จ.สมุทรสงคราม” นั้น เป็นการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพ และศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และจัดทำแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้มีความพร้อมต่อการขอรับการรับรองมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว จากนั้นนำแนวทางที่ได้มาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อม และสามารถขอรับการรับรองมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งกระบวนการศึกษาทำโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ อธิบายสภาพการณ์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ณ วันที่ทำการศึกษา โดยการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงแบบเจาะลึกแบบเล่าเรื่อง (Narrative Interview) กับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และนำข้อมูล

ได้มาวิเคราะห์สรุปผล เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา จากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว และประเมิน โดยเครื่องมือประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ทราบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในศูนย์อนุรักษ์ ป่าชายเลนคลองโคน จ.สมุทรสงครามมีศักยภาพ และคุณภาพสูงในทุกองค์ประกอบ ได้แก่

1) องค์ประกอบด้านศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) องค์ประกอบด้านการจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน 3) องค์ประกอบด้านการจัดการด้านการให้ความรู้ และสร้างจิตสำนึก และ 4) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยมีคะแนนรวมในระดับดีเยี่ยม โดยเฉพาะในองค์ประกอบด้าน “ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” ซึ่งหากได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะสามารถสร้างประโยชน์อย่างยั่งยืนได้ เนื่องจากคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวมีมากเพียงพอในการดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และมีช่องทางที่จะพัฒนาให้มีความพร้อมเพิ่มมากขึ้นได้ในอนาคต ทั้งนี้ จากการผลการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวข้างต้น สามารถนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในศูนย์อนุรักษ์ ป่าชายเลนคลองโคน ดังต่อไปนี้ 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังต่อไปนี้ (1.1) พัฒนาบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวให้มีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายบนพื้นฐานทรัพยากรชุมชน พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้แก่คนในชุมชนอย่างเป็นระบบ พัฒนาองค์ความรู้ด้านระบบนิเวศและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามเกณฑ์มาตรฐานให้แก่บุคลากรในชุมชน พัฒนาองค์ความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ และ 2) จัดทำศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ป่าชายเลนคลองโคน

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และ เรณูมาศ มาอุ่น (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การประเมินประสิทธิผลด้านการบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือของประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพการบริการในการประเมินประสิทธิผลด้านการบริการนักท่องเที่ยว ตามดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานการบริการ 2) เพื่อวิเคราะห์และประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือของประเทศไทย และ 3) เพื่อประเมินประสิทธิผลด้านการบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือของประเทศไทย ขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือ 5 จังหวัดหลักทางการท่องเที่ยวของไทย ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย สุโขทัย ลำปาง และกำแพงเพชร ส่วนขอบเขตเนื้อหาการบริการในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยมาตรฐานการบริการ 8 ด้าน ได้แก่ การบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว คมนาคมขนส่ง จัดนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ที่พักแรม/พักผ่อนภัตตาคาร ร้านอาหาร จำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก นันทนาการ และความปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 1,000 ตัวอย่าง (คน)

และผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิและแบบสอบถามนักท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานการบริการในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมี 8 มาตรฐาน 58 ดัชนี ได้แก่ 1) **การบริการข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว** เกี่ยวกับข้อมูลความรู้ความสำคัญ นิทรรศการ เอกสาร แผ่นพับ แผนที่ ป้ายสื่อความหมาย สิ่งตีพิมพ์/ไม่ตีพิมพ์ 9 ดัชนี 2) **การบริการคมนาคมขนส่ง** เกี่ยวกับพาหนะขนส่งเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บริการยานพาหนะภายในแหล่งท่องเที่ยว บริการนำชมตามระยะเวลาเส้นทางที่กำหนด บริการที่จอดรถที่เหมาะสม ปลอดภัย และเจ้าหน้าที่/ สื่ออิเล็กทรอนิกส์อธิบายนำชมบนยานพาหนะทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ 6 ดัชนี 3) **การบริการเจ้าหน้าที่และมัคคุเทศก์** เกี่ยวกับการอธิบายนำชมโดยมัคคุเทศก์มีอาชีพ/เจ้าหน้าที่ตามรอบระยะเวลาที่แจ้งไว้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การคิดค่าบริการมัคคุเทศก์รวมไว้ในค่าเข้าชม/ในรายการนำเที่ยว 7 ดัชนี 4) **การบริการที่พักแรม/พักผ่อน** เกี่ยวกับรูปแบบลักษณะที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวก การดูแลความสะอาด ปลอดภัย การปรับปรุงให้พร้อมบริการ เจ้าหน้าที่ดูแล และการคิดค่าบริการแยกและรวมไว้ในค่าเข้าชม 7 ดัชนี 5) **การบริการภัตตาคาร/ร้านอาหาร** เกี่ยวกับความเหมาะสมกับบรรยากาศมาตรฐานความสะอาดการบริการอยู่ในระดับสากล เจ้าหน้าที่มีความเป็นมืออาชีพ ระยะเวลาการบริการ ระบบการเก็บเงิน และการคิดค่าบริการอย่างเหมาะสมยุติธรรม 8 ดัชนี 6) **การจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก** เกี่ยวกับสินค้ามีเอกลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประโยชน์ใช้สอย การเก็บรักษาเป็นที่ระลึก การจัดวางสินค้า การระบุราคาสินค้า การจำหน่าย การเก็บเงิน และการดูแลรักษาความสะอาดสินค้าและสถานที่ 7 ดัชนี 7) **การบริการนันทนาการ** เกี่ยวกับกิจกรรมมีความสอดคล้องกับลักษณะเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ช่วยเพิ่มพูนความสำคัญ มีความสวยงาม มีความเป็นเอกลักษณ์ไทยและท้องถิ่นน่าประทับใจ น่าสนใจ และการคิดค่าบริการรวมไว้ในค่าเข้าชม 7 ดัชนี และ 8) **การบริการรักษาความปลอดภัย** เกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การปฐมพยาบาล มีแพทย์พยาบาลเจ้าหน้าที่อุปกรณ์เครื่องมือบรรเทาสาธารณภัย ยานพาหนะ ระบบสื่อสาร คู่มือความปลอดภัย และความพร้อมในการรักษาความปลอดภัยในจุดที่นักท่องเที่ยวมองเห็น 7 ดัชนี ในส่วนของข้อเสนอแนะจากการวิจัย มีข้อเสนอแนะระดับแหล่งท่องเที่ยว ระดับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนระดับการบริโภคการท่องเที่ยว และระดับการพัฒนาทางวิชาการ

สำหรับจุดแข็ง จุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของไทยมีจุดแข็งในการเป็นทรัพยากร การท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี และมีการบริการในระดับสากล ส่วนจุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยว เป็นจุดบกพร่องของการให้บริการ

บางส่วนที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้เช่น จุดพักรถไม่เพียงพอ เป็นต้น และประสิทธิผลของการบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวได้รับ

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันการใช้ประโยชน์งานวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

เดือนเพ็ญ คำพวง, ศุภพร ไทยภักดี, และพันธ์จิตต์ สีเหนียง (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน และสร้างการเชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา กระบวนการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอปากช่อง เริ่มต้นจากความพร้อม และความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ โดยมีผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่าย ซึ่งมีกระบวนการสร้างเครือข่ายที่เริ่มต้นจากการประสานความร่วมมือกันของผู้ประกอบการ มีการคัดเลือกผู้นำเครือข่าย การประชุมระดมความคิดเห็นจากสมาชิกเครือข่าย การวางแผนทางการดำเนินงานของเครือข่าย การคัดเลือกคณะทำงานของเครือข่าย การทำกิจกรรมร่วมกัน การสนับสนุนช่วยเหลือกัน การติดตามความคืบหน้าและรักษาความต่อเนื่อง การรักษาความสัมพันธ์ของสมาชิกเครือข่าย และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญในการรวมเป็นเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีทั้งหมด 9 องค์ประกอบ ได้แก่ สมาชิกเครือข่าย เป้าหมายของเครือข่าย ผลงานของเครือข่าย ผู้ประสานงานเครือข่าย คณะทำงานของเครือข่าย การสื่อสารทั้งในและนอกเครือข่าย การรวมพลัง การช่วยเหลือและแบ่งปันผลประโยชน์ และความเป็นอิสระในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละแห่ง

จากการวิเคราะห์ศักยภาพหลังการเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยวท่องเที่ยวเชิงเกษตรทั้ง 3 เส้นทาง พบว่า **เส้นทางที่ 1 ถนนนิคมลำตะคอง - ตำบลคลองม่วง - ตำบลวังกะทะ** มีศักยภาพมากที่สุด ทั้งทางด้านการบริหารจัดการสถานที่ ด้านการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านการให้บริการ และด้านการดึงดูดใจ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างหลากหลาย โดยมีกิจกรรมและผลผลิตทางการเกษตรที่น่าสนใจเช่น กิจกรรมฐานเรียนรู้การเกษตรครบวงจร เรียนรู้การปลูกผักสมุนไพร เห็ด ฟาร์มแกะ ฟาร์มไล่เดือน การผลิตไม้หวาน สตรอว์เบอร์รี่ Cape Gooseberry ผักสลัด เสาวรสสีม่วง สตรอว์เบอร์รี่ มะระรูปหัวใจ กุ้ยช่ายขาว กุ้ยช่ายเขียว ผักสลัด มะนาว ทุเรียน มะยงชิด เงาะ ฝรั่ง พุทราณมสด น้ำองุ่น พุทราณมสด เสาวรส กาแฟ ชมแหล่งรวมไม้แปลกไม้ต่างถิ่น และสินค้าหัตถกรรม เป็นต้น สำหรับ**เส้นทางที่ 2 ถนนธนรัตน์ - บ้านไร่ ตำบลหมูสี - ตำบลโป่งตาลอง** มีข้อจำกัด คือ ระยะทางที่ห่างกันมาก ทำให้การเชื่อมโยง และส่งต่อนักท่องเที่ยวทำได้ยาก ส่วน**เส้นทางที่ 3 จากเมืองปากช่อง - ตำบลปากช่อง** มีข้อจำกัด คือ ถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวบาง

แห่งแคบ และยังไม่ดีเท่าที่ควรซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนา ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงร่วมกันวางแผนให้เส้นทางที่ 1 ถนนนิคมลำตะคอง - ตำบลคลองม่วง - ตำบลวังกะทะ เป็นเส้นทางนำร่องในการพัฒนา ดึงดูดนักท่องเที่ยว และกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในพื้นที่ โดยการให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในเครือข่ายกับนักท่องเที่ยว ร่วมกับการให้ทุกแหล่งท่องเที่ยวช่วยกันประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอปากช่อง

ดังนั้น การศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยทำให้เกิดเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีสมาชิกเริ่มต้น 31 ราย เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม ผู้ประกอบการเกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตร ด้านการจัดการการท่องเที่ยว และกระบวนการทำงานแบบเครือข่าย เกิดการเชื่อมโยงธุรกิจกับผู้ประกอบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมถึงสร้างการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ทำให้ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มขึ้น มีกระบวนการประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักท่องเที่ยวให้เข้าเยี่ยมชม ซึ่งเม็ดเงินที่มาจากนักท่องเที่ยวจะเข้ามาหมุนเวียนในท้องถิ่น และส่งผลต่อผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับทั้งรายได้ ชื่อเสียง และความสุขที่เกิดจากการได้รับการยอมรับ และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ สร้างแรงจูงใจในการทำงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้กิจกรรมของเครือข่ายเกิดความต่อเนื่อง ซึ่งกิจกรรมส่วนนี้มาจากความร่วมมือในการคิด และปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกเครือข่าย ส่งผลให้เครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอปากช่องสามารถขับเคลื่อนให้ก้าวหน้าไปได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

ชุมพูนุช หุ่นาค (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม 2) ศึกษาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยว ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดสมุทรสงคราม และ 3) จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม ที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม) มีวิธีดำเนินการวิจัยในเชิงคุณภาพ ศึกษาจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยรูปแบบการวิจัยเป็นแบบกรณีศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ภาคประชาสังคม คนในชุมชน และนักท่องเที่ยว ตลอดจนจัดการสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์แผนดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า 1) จังหวัดสมุทรสงครามถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวสูงมาก เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย 2) ความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวมี 4 มิติ คือ 1) มิติด้านวิถีชีวิตชุมชน มี

สถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายแห่งที่มีความเชื่อมโยงกันในมิติดังกล่าว ได้แก่ ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำท่าคา ตลาดน้ำบางน้อย ตลาดน้ำบางนกแขวก ตลาดร่มหุบ อนุสรณ์สถานแผ่นดินสยามอิน-จัน การร่อนเรือชมวิถีชีวิตชุมชนบ้านริมคลอง ชมหิ่งห้อย และการทำสวนผลไม้ รวมถึงการทำประมงตลอดจนการทำนาเกลือ เป็นต้น 2) **มิติด้านวัฒนธรรม และศาสนา** ได้แก่ วัดจุฬามณี วัดเพชรสมุทรวรวิหาร วัดศรัทธาธรรม วัดเขายี่สาร วัดอัมพวันเจติยาราม และอาสนวิหารแม่พระบังเกิด เป็นต้น เมื่อท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางศาสนา คุณค่าที่ได้ไม่เฉพาะความอึดอ้อมใจกับการได้ทำบุญเท่านั้น แต่ยังสามารถพบเห็นศิลปะ ประติมากรรม ภาพเขียน ภาพวาด รูปปั้นอันสวยงาม วิจิตรตระการตา ในอีกมุมหนึ่ง ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ความเชื่อมโยงกับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีส่วนสำคัญยิ่งในการทำนุบำรุงศาสนาโดยตลอด 3) **มิติด้านประวัติศาสตร์** แหล่งท่องเที่ยวที่มีความเชื่อมโยงกัน ได้แก่ ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ที่ตั้งบริเวณดอนหอยหลอด ค่ายบางกึ่ง และอุทยาน ร.2 เป็นต้น และ 4) **มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายของระบบนิเวศ** ได้แก่ ดอนหอยหลอด และคลองโคน ทำให้ได้สัมผัสกับธรรมชาติที่สวยงาม และยังคงความสมบูรณ์ได้เรียนรู้สัตว์น้ำ และพันธุ์ไม้นานาชนิด ภูมิปัญญาชาวบ้านในการปลูกป่า อาศัยทำมาหากิน ปลูกบ้านเรือนบริเวณใกล้เคียง รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนาน ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน เป็นต้น ทั้งนี้ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงดังกล่าว เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงครามที่หลากหลาย และสามารถดำเนินการได้ในทุกอำเภอ และเชื่อมโยงกันระหว่างอำเภอ เพื่อเป็นการพัฒนาและสร้างมูลค่าทางการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนต่อไป และ 3) แนวทางการพัฒนาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม คือ “เมืองแห่งการท่องเที่ยวที่หลากหลายและเต็มไปด้วยคุณค่าทางทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตชุมชนแห่งสายน้ำ” เน้นการพัฒนาและเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และการปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญให้เกิดความยั่งยืน รวมถึงพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว จากผลวิจัยดังกล่าว นำไปสู่ข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) มุ่งพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความหลากหลาย บนพื้นฐานของทรัพยากรชุมชน และไม่ขัดกับจารีต และวิถีชีวิตของคนในชุมชน 2) การจัดการท่องเที่ยวต้องสร้างประโยชน์ รายได้ และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนในท้องถิ่น ต้องมีการจัดระบบไม่ให้คนนอกเข้ามากอบโกยผลประโยชน์มากเกินไป และ 3) รัฐต้องมีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม

ภักจิรา แสนใจ และ สถาพร มงคลศรีสวัสดิ์ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ ไมซ์ MICE ในจังหวัดขอนแก่น” (ไมซ์ (MICE) ย่อมาจากคำใน

ภาษาอังกฤษว่า (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions หรือบางครั้ง C หมายถึง Conferencing และ E หมายถึง Events) หมายถึง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมบริษัทข้ามชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และการจัดนิทรรศการไมซ์ เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แต่มีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วไปคือมีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางที่เฉพาะเจาะจง ที่เกี่ยวเนื่องกับการเดินทางเพื่อร่วมประชุมบริษัท การท่องเที่ยวจากรางวัลที่ได้รับ การเข้าร่วมงานประชุมนานาชาติ หรือการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าหรือนิทรรศการนานาชาติโดยที่คนกลุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่มีคุณภาพ (Quality Visitors) มีระดับการใช้จ่ายสูงกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป 3-4 เท่า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ปัญหา และอุปสรรค รวมไปถึงเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น เก็บข้อมูลโดย การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 24 คน และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์โดยการอัดเทป และจดประเด็นการสนทนาจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาถอดเทป เรียบเรียงเนื้อหา เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการท่องเที่ยวรูปแบบ MICE ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพในด้านการมีขนาดพื้นที่ใหญ่ ตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยระยะทางที่ใกล้เคียงกันหมดหากจะเดินทางเข้าถึงจังหวัดขอนแก่นหรือเดินทางไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศก็สามารถเดินทางได้อย่างสะดวก รวมไปถึงพาหนะในการเดินทาง เข้า-ออกจังหวัดขอนแก่นก็สามารถเดินทางได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ รถไฟ และทางเครื่องบิน และจังหวัดขอนแก่นยังเป็นพื้นที่ตั้งอยู่แนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor : EWEC) ตัดกับแนวเชื่อมโยงเศรษฐกิจ เหนือ - ใต้ สู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Sea Board : ESB) ส่งผลให้จังหวัดขอนแก่นเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างกลุ่มประเทศภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงเกิดความได้เปรียบทางด้านเศรษฐกิจ และการเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มประเทศกลุ่มน้ำโขง

ส่วนด้านสถานที่จัดงาน นั้น จังหวัดขอนแก่นมีศูนย์ประชุมกาญจนาภิเษกมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าร่วม MICE ได้มากถึง 5,000 คน และขอนแก่นฮอลล์, เซ็นทรัลพลาซ่า ขอนแก่น สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม MICE ได้ถึง 1,500-4,000 ที่นั่ง และสถานที่จัดงานกลางแจ้งอีกหลากหลายที่ ไม่ว่าจะเป็นลานเอกเอนกประสงค์ศูนย์ค้าส่งอู่ฟู้, ลานเอนกประสงค์ศูนย์ค้าส่งประจักษ์, ลานกลางแจ้งตลาดต้นตาล สวนสาธารณะบึงทุ่งสร้าง

ด้านของที่พักและโรงแรมจังหวัดขอนแก่นมีศักยภาพเป็นอันดับ 1 ในด้านของจำนวนห้องพัก จำนวนโรงแรมที่สามารถรองรับจำนวนผู้เข้าพักได้มากกว่า 10,000 คน (จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายขายโรงแรมโมชะ ขอนแก่น) รวมไปถึงจำนวนห้องประชุมสัมมนาของโรงแรมที่สามารถรองรับ

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม MICE ได้ในทุกความต้องการตามขนาดของงานสัมมนา รวมไปถึงจำนวน ห้องอาหาร ประเภทอาหาร ไทย จีน ฝรั่งเศส และอาหารอิสลาม จัดให้ได้ทุกรูปแบบ

ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวที่นั่น ถือได้ว่าเป็นจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงอย่างมาก เพราะจังหวัด ขอนแก่นไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามและมีเอกลักษณ์ แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ใน ปริมาณน้อยนั้นต่างเกิดขึ้นจากการสร้างขึ้นมาจากภาคเอกชนทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นสวนน้ำ (Dino Water Park ทะเลขอนแก่น) ซึ่งสร้างเสร็จแค่ 30 % และสวนสัตว์เขาสวนกวาง และสวนน้ำขอนแก่น ตั้งอยู่ ห่างไกลจากตัวเมือง รวมไปถึงตลาดต้นตาล และถนนคนเดิน ไม่ได้มีจุดเด่น ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นวัด หรือโบราณวัตถุต่าง ๆ ไม่มีการบูรณะซ่อมแซม

ศักดิ์ชัย เศรษฐ์ธวัช, เกศริน อิมเล็ก, และ อุดมพล (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การ สังเคราะห์การเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งการท่องเที่ยวชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ” มี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นของชุดโครงการวิจัยตลอดจนนำเสนอแนว ทางแก้ไข และเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ ภาพรวมการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ และนำเสนอ รูปแบบที่เหมาะสมที่เสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งการท่องเที่ยวชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ประชากร คือ ชุดโครงการวิจัยและ นวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ครั้งที่ 2 โดย คณะอนุกรรมการเครือข่ายเชิงประเด็น กลุ่มงานวิจัย และนวัตกรรม เครือข่ายอุดมศึกษาภาค ตะวันออก จำนวน 2 โครงการ โดยการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ และรวบรวมประชากรของชุด โครงการวิจัย จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ หรือเชิงคุณลักษณะด้วยวิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเรียบเรียงสาระสำคัญของการค้นพบสรุปเข้าด้วยกันตาม เนื้อหาในแต่ละด้าน คือ ปัญหา และอุปสรรคของชุดโครงการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหา และอุปสรรคการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสพปัญหา และอุปสรรค ในด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1)การประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทำ ให้การท่องเที่ยวชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังไม่เป็นที่รู้จักอย่าง 2)ระบบการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยง พื้นที่การท่องเที่ยวชุมชนมีข้อจำกัด และไม่สะดวกในเส้นทางการเดินทาง 3)สิ่งอำนวยความสะดวกใน ด้านระบบสาธารณูปโภคของชุมชนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว 4)ผู้ประกอบการ ธุรกิจชุมชนมีความรู้ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวน้อยเกินไป ทั้งนี้ จากการสังเคราะห์ ข้อมูลดังกล่าวพบว่าการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาศัยหลักทฤษฎีการท่องเที่ยวชุมชน (Community – Based Tourism - CBT) ด้านองค์ประกอบของการท่องเที่ยวชุมชนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ โดยทั้ง 4 ด้านนี้ ซึ่งหากชุมชนบริหารจัดการตามทฤษฎีข้างต้น จะสามารถนำมาเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการแก้ปัญหา และพัฒนาชุมชนให้เกิดศักยภาพและความเข้มแข็ง ซึ่งจะต้องมีหลักการปฏิบัติ คือ

ชุมชนต้องตระหนักถึงความเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และการตัดสินใจบริหารชุมชน พร้อมกับส่งเสริมความภูมิใจในตนเอง และยังคงเอกลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดผลตอบแทนแก่คนท้องถิ่น และกระจายรายได้สู่ชุมชน ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยสนับสนุนในด้านงบประมาณ การประชาสัมพันธ์ และเพื่อช่วยพัฒนาชุมชนให้เกิดการท่องเที่ยวชุมชนที่ได้มาตรฐานเพื่อเสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งการท่องเที่ยวชุมชนภาคตะวันออกให้ยั่งยืนต่อไป

สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การเป็นศูนย์กลางอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูล และประเมินศักยภาพของแต่ละภาคส่วนที่เป็นองค์ประกอบในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และเพื่อให้ได้แนวทางในการเพิ่มศักยภาพ และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นศูนย์กลางอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในกลุ่มจังหวัด เป็นการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์กลุ่มนำมาแปลผลเชิงปริมาณ และเชิงเนื้อหา ตามขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งตัวผู้ดำเนินธุรกิจ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง และนักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา คือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง อันได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และมหาสารคาม จากการศึกษาเพื่ออธิบายถึงความพร้อมของภาคส่วนต่าง ๆ ของกลุ่มจังหวัด พบว่าข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพ และความสามารถด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางชี้ให้เห็นถึงประเด็น และเงื่อนไขการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญ และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขส่งเสริมเพื่อยกระดับความสามารถของกลุ่มจังหวัด และใช้เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงประชาคมอาเซียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภายใต้โครงการความร่วมมือของประเทศในกลุ่ม GMS ตามแนว Economic Corridorจะช่วยส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในการเป็นผู้นำด้านการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค และภูมิภาคนี้ จากความได้เปรียบทางสภาพภูมิเศรษฐกิจ ที่สามารถพัฒนาให้ไทย เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว (Tourism Hub) ทั้งทางอากาศ และการคมนาคมขนส่ง โดยการเชื่อมโยงทางบกตามเส้นทางเศรษฐกิจหลักแนวเหนือ-ใต้ (North-South Corridor) และตะวันออกตะวันตก (East-West Corridor) เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในภูมิภาค 2) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของกลุ่มจังหวัด เป็นเพียงกิจกรรมการท่องเที่ยวตามเทศกาลเท่านั้น ยังไม่มีการพัฒนากิจกรรมสนับสนุนเพื่อสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นเพิ่มเติม ปัจจุบันการจัด

งานท่องเที่ยวเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานบุญผะเหวดที่จังหวัดร้อยเอ็ด งานบุญพาข้าวลิงที่จังหวัดมหาสารคาม ฯลฯ ยังขาดการสนับสนุนงบประมาณ การวางแผนงาน และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง และไม่มีหน่วยงานกลางช่วยในการประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้กิจกรรมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวในวงจำกัดเฉพาะในพื้นที่ โดยรอบเท่านั้น และไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่น และชาวต่างชาติให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานกิจกรรมดังกล่าวได้ 3) **เส้นทางคมนาคมในพื้นที่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดได้อย่างครบถ้วน** เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวกระจายตัว และอยู่ห่างไกลกันในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งเส้นทางที่ใช้สัญจรเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในบางแห่ง ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐานเพียงพอ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อนักท่องเที่ยวที่ไม่ชำนาญเส้นทาง ทั้งนี้ถึงแม้จะมีแพ็คเกจเสนอขายเส้นทางท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานกลางทั้ง 4 จังหวัดแล้วก็ตาม แต่ยังไม่ครอบคลุมในทุกกิจกรรม ซึ่งรายการท่องเที่ยวที่ถูกนำเสนอขึ้นเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ “เส้นทางเที่ยววัด ชมสมิ 4 จังหวัดอีสานกลาง” ส่วนการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวแนวผจญภัย ฯลฯ ยังไม่ถูกนำเสนอขายให้เป็นแพ็คเกจเดียวกัน

กาญจนา สุระ (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3” มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา 1) เพื่อศึกษาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมกับ 2) สังเคราะห์รูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อันประกอบไปด้วย วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จนนำไปสู่การสังเคราะห์แนวทางการยกระดับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อย่างยั่งยืน โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและสนับสนุนด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ข้อมูลปฐมภูมิได้จากกลุ่มท่องเที่ยว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 ชุมชน อาศัยกระบวนการ SWOT แบบสำรวจความคิดเห็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ แบบประเมินศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิจัย ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน อย่างยั่งยืน จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติอย่างง่าย คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีระดับศักยภาพ

ปานกลางในทุกประเด็น ได้แก่ ศักยภาพของผู้นำและการบริหารจัดการองค์กร ศักยภาพการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชี ศักยภาพการบริหารจัดการด้านการตลาด และศักยภาพการบริหารจัดการด้านการผลิตและการให้บริการ สำหรับรูปแบบที่เหมาะสมของการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) **รูปแบบการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนตามอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น** จังหวัดเชียงใหม่ คือ ธุรกิจชุมชนเชิงหัตถอุตสาหกรรมเพื่อการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวในลักษณะของการศึกษาเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชม เรียนรู้การผลิตสินค้าและบริการของท้องถิ่น ตลอดจนทำกิจกรรมร่วมกับคนในท้องถิ่น ในส่วนของ 2) **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** ที่เหมาะสมของท้องถิ่น คือ การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพและการบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ขณะที่ 3) **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม** ที่เหมาะสมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ คือ การเที่ยวชมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน ในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ ศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาในการทำเกษตรของชุมชนท้องถิ่น และการเยี่ยมชม ศึกษา เรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกร ตลอดจนซื้อสินค้าและบริการทางด้านการเกษตร และ 4) **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์** ที่เหมาะสม คือ การศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และวิถีชีวิตทรัพยากรของชุมชน

แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ อย่างยั่งยืน โดย 1) **การท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนตามอัตลักษณ์ของท้องถิ่น** ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของผู้นำ และการบริหารจัดการองค์กร ใช้หลักจิตดวงคนให้เหมาะสมกับงาน สร้างเครือข่ายกับชุมชนการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชน การบันทึกบัญชีที่เป็นระบบ มีการคิดวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ขณะเดียวกันในด้านการตลาดควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ แนวทางการรักษาศักยภาพ และฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐทำการสำรวจทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน และเชื่อมโยงทรัพยากรกับการท่องเที่ยว จดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของทรัพยากรที่สำรวจค้นพบ และสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติของคนในชุมชนให้มองเห็นถึงคุณค่า และความสำคัญของการท่องเที่ยววิสาหกิจ กระตุ้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิสาหกิจชุมชนที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ส่วน 2) **การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม** ควรมีการจัดแบ่งโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ที่มีความชัดเจน หาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาเป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม มีการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มตลอด และทำอย่างต่อเนื่อง การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนด้านการจัดสำรวจศักยภาพ และฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเก็บไว้ในฐานข้อมูล ปลูกฝังความรัก และความหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอด และมอบไว้ ส่วน 3) **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** ควรปลูกฝังความมี Service Mind ให้กับบุคลากรของชุมชนที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสุขภาพ การบริหารจัดการด้านการเงินฝึกทำบัญชีอย่างเป็นระบบ มีการคิดต้นทุน และผลตอบแทน การบริหารจัดการด้านตลาด มีช่องทางการโฆษณา

ประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายสำรวจ และจัดทำทะเบียนประวัติของทรัพยากรในชุมชน จัดทำบันทึกรายละเอียดของสรรพคุณของพืชผัก สมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน ส่วนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร องค์กรควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบุคลากรของกลุ่มได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง สร้างขวัญกำลังใจอย่างเหมาะสม สร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติของคนในชุมชนให้มองเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการทำการเกษตร และ 4) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การบริหารจัดการองค์กร มีการจัดแบ่งหน้าที่คนในการทำงานให้มีความชัดเจน จัดคนเข้าทำงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

ห้าวหาญ ทวีแสง (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: กรณีศึกษาศูนย์กลางเศรษฐกิจนก เทศบาลนครยะลา” โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ศูนย์กลางเศรษฐกิจนก เทศบาลนครยะลา 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำสมาคมนกเขาชวาเสียงภาคใต้ และผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงนกเขาชวา ต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ศูนย์กลางเศรษฐกิจนก เทศบาลนครยะลา 3) ศึกษาสิ่งกระตุ้นทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยเข้าร่วมมหกรรมแข่งขันนกเขาชวาเสียง ศูนย์กลางเศรษฐกิจนก เทศบาลนครยะลา และ 4) กำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ศูนย์กลางเศรษฐกิจนก เทศบาลนครยะลา การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสม ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 400 คน ในขณะทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำสมาคมนกเขาชวาเสียงภาคใต้ และผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงนกเขาชวาเสียง ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ศูนย์กลางเศรษฐกิจนก เทศบาลนครยะลา มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำสมาคมนกเขาชวาเสียงภาคใต้ ให้ความสำคัญกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้านสังคม และผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงนกเขาชวา ให้ความสำคัญกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เทศบาลนครยะลาได้ส่งเสริมการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตของคนในพื้นที่มาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส่งผลให้ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้เป็นอย่างดี และจัดหาเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญมาอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นการต่อยอดเศรษฐกิจ ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ภาคธุรกิจ ในการเข้ามาลงทุนทำธุรกิจในพื้นที่ โดยการจัตมกรรมสินค้าราคาถูก หรือการจัดมหกรรมกระตุ้นเศรษฐกิจสี่สันเมืองยะลา ซึ่งผลจากการจัดงานมหกรรมแข่งขันนกเขาชวาเสียง ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น อัตราการจองห้องพักเต็ม พ่อค้าแม่ค้ามีรายได้เพิ่มมากขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีได้มากกว่าช่วงปกติ ตลอดจนทำให้มีผู้ประกอบการเพาะเลี้ยง

นกเขาชวาเสียงเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ผู้จำหน่ายอุปกรณ์เกี่ยวกับการเลี้ยงนกเขาชวาก็มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวมาเป็นจุดดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยว นับว่าเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำสมาคมนกเขาชวาเสียงภาคใต้ ให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนมากที่สุด รองลงมา คือ การร่วมดำเนินการรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล สอดคล้องกับผู้ประกอบการเพาะเลี้ยงนกเขาชวาเสียง ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน มากที่สุด รองลงมา คือ การร่วมดำเนินการรับผลประโยชน์ และการติดตามประเมินผล 3) ภาพรวมของสิ่งกระตุ้นทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวไทยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านราคา ด้านการให้บริการ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านการส่งเสริมการตลาด และ 4) การกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ควรสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพระดับสากล เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน ยกย่องการให้บริการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความแปลกใหม่ แตกต่างอย่างสร้างสรรค์ บูรณาการเทคโนโลยี/ช่องทางการจัดจำหน่ายให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย พัฒนาลักษณะทางกายภาพเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพัฒนากระบวนการส่งเสริมการตลาดอย่างสร้างสรรค์

2.10 แผนการพัฒนาบุคลากรวิจัย

แผนงานวิจัยมีแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัย โดยการสนับสนุนให้นักวิจัยในโครงการเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมถึงการเปิดโอกาสให้นักวิจัยรุ่นใหม่เข้ามาร่วมสังเกตการณ์ ร่วมปฏิบัติงานเป็นนักวิจัยในโครงการย่อยที่ 1 และโครงการย่อยที่ 2 รวมถึงการสนับสนุนให้มีผู้ช่วยนักวิจัยร่วมปฏิบัติงาน และเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในส่วนของการดำเนินการวิจัยของแผนงานโครงการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จะแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ 1) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2555-2560 2) เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 และ 3) เพื่อผลักดันผลผลิตการวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ปี 2560

นอกจากนั้นแผนงานยังได้ร่วมกับโครงการย่อย 1 ในการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ถือเป็นภารกิจหนึ่งของแผนงานอยู่ในโครงการย่อยที่ 1 ซึ่งได้ดำเนินการควบคู่ไปกับการสังเคราะห์งานวิจัย โดยคณะผู้วิจัยซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าแผนงาน และนักวิจัย คือ หัวหน้าโครงการย่อย 1 ได้ร่วมติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 รวมถึงการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นเพื่อหาข้อสรุป และร่วมกับโครงการย่อย 2 คัดเลือกโครงการวิจัยที่มีความโดดเด่น เพื่อเป็นต้นแบบของโครงการวิจัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รวมถึงผลักดันไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ต่อไป อันจะเป็นการผลักดันต่อยอดผลผลิตจากการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

3.1 ประเภทการวิจัย

การวิจัยของแผนเป็นการวิจัยที่ครอบคลุมการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมตามกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 เป็นกระบวนการวิจัยที่ใช้กระบวนการวิเคราะห์เอกสาร โดยเอกสารหลักที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย

1) ข้อเสนอโครงการวิจัย รายงานรอบ 2 เดือน และ 6 เดือน ของโครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560

2) ผลผลิตการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ
บริการ ปี 2560

3) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (ปี 2560-2564)

4) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558-2560)

5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

7) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

3.2.2 การติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

กำหนดเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดประกอบด้วย

1) ผู้อำนวยการแผนงานวิจัยและหัวหน้าโครงการย่อยในงานวิจัยที่ได้รับทุน
สนับสนุนปี 2560 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยและผลการวิจัย

2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(สกว.) แต่งตั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการประเมินแผนงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนโครงการวิจัย
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

3) นักวิจัยที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนปี 2560

3.2.3 การผลักดันผลการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ผลผลิตงานวิจัยกลุ่มบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ได้รับคัดเลือกในเบื้องต้น จำนวน 38 แผนงาน ที่
ได้รับทุนในปี 2560 ทั้งนี้อาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

2) การคัดเลือกผลงานวิจัยที่มีความโดดเด่น เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิง
พาณิชย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนงานงานวิจัยกลุ่มบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่
ได้รับทุนในปี 2560

3) การติดตามประเมินผลกระทบภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว
จำนวน 1 แผนงานการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขงโดยมี ผศ.ดร.ประกอบ
ศิริ ภักดีพินิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

4) ถอดบทเรียนนักวิจัยที่มีผลงานนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในการจัดการการ
ท่องเที่ยว และกระบวนการผลักดันงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

-เนื้อหาทางงานเด่นประจำปีจำนวน 4 เรื่อง เพื่อจัดทำ Info Graphic และในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (Interactive e-Documents) ผู้ใช้สามารถปฏิสัมพันธ์โต้ตอบมากกว่าการเลื่อนดูเอกสารโดยทั่วไป เช่น การแทรกภาพ (Slide Show) ในเอกสาร เป็นต้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบวิเคราะห์เชิงปริมาณ สำหรับตรวจสอบผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ. 2560

3.3.2 แบบวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended question) และคำถามปลายเปิด (Open-ended question) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะเชิงคุณภาพผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ. 2560

- 1) เครื่องมือติดตามประเมินผลปีพ.ศ. 2560 ร่วมกับโครงการย่อยที่ 1
- 2) เครื่องมือประเมินความพึงพอใจจากการเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมก่อนการวิจัยที่จัดโดยสำนักประสานงานฯ ร่วมกับโครงการย่อยที่ 1
- 3) เครื่องมือการผลักดันผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ร่วมกับโครงการย่อย 2

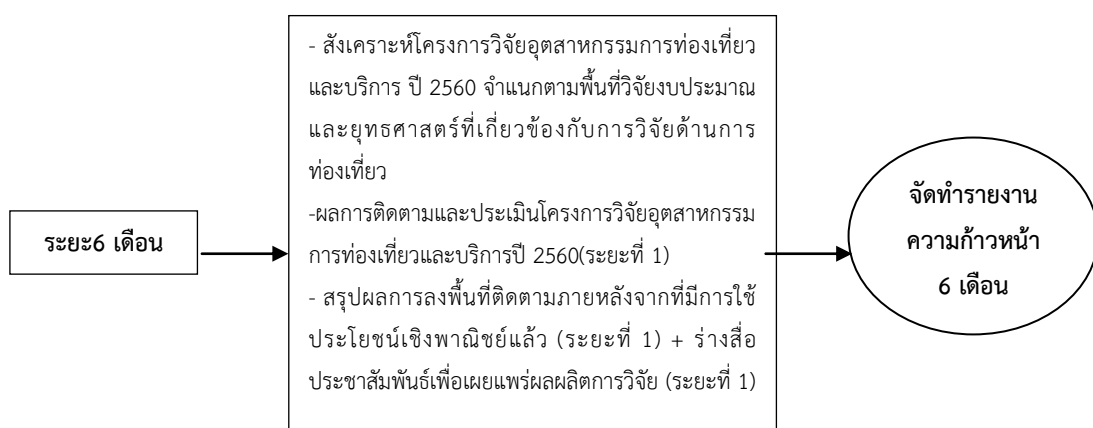
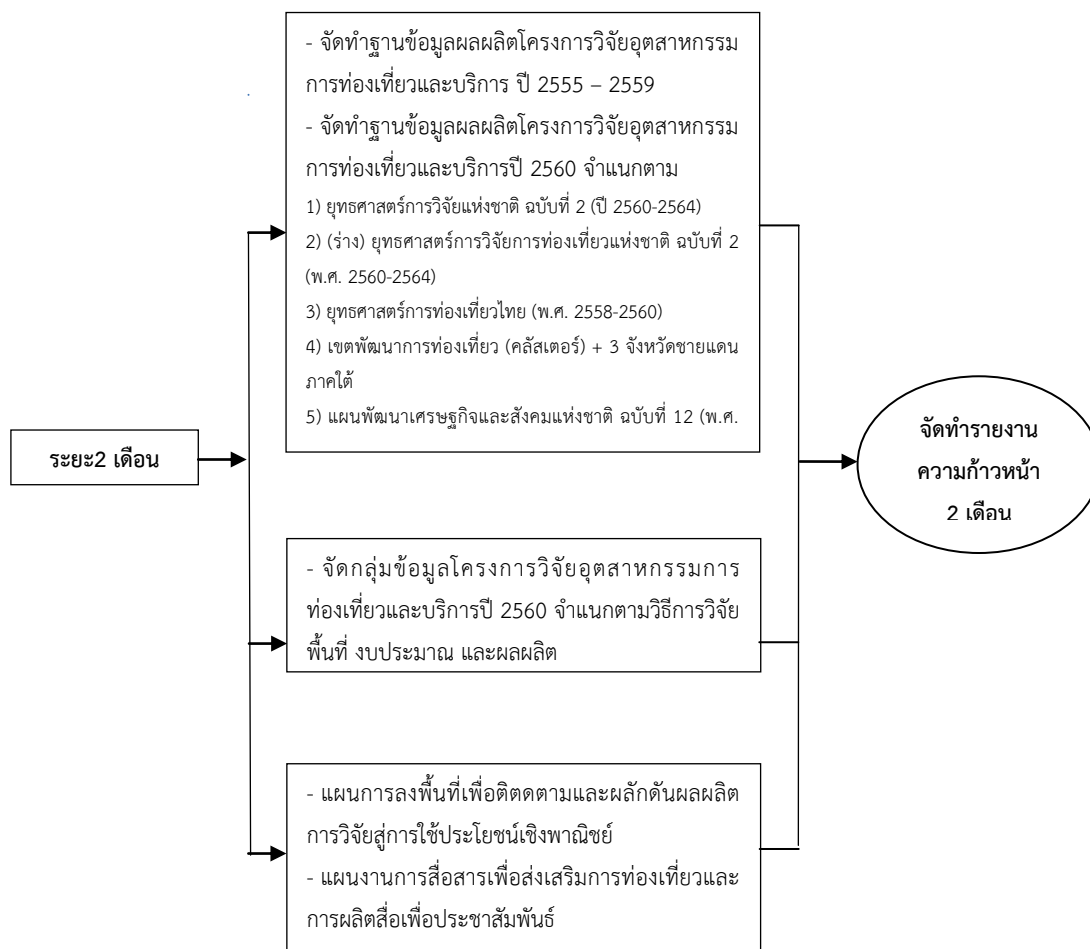
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

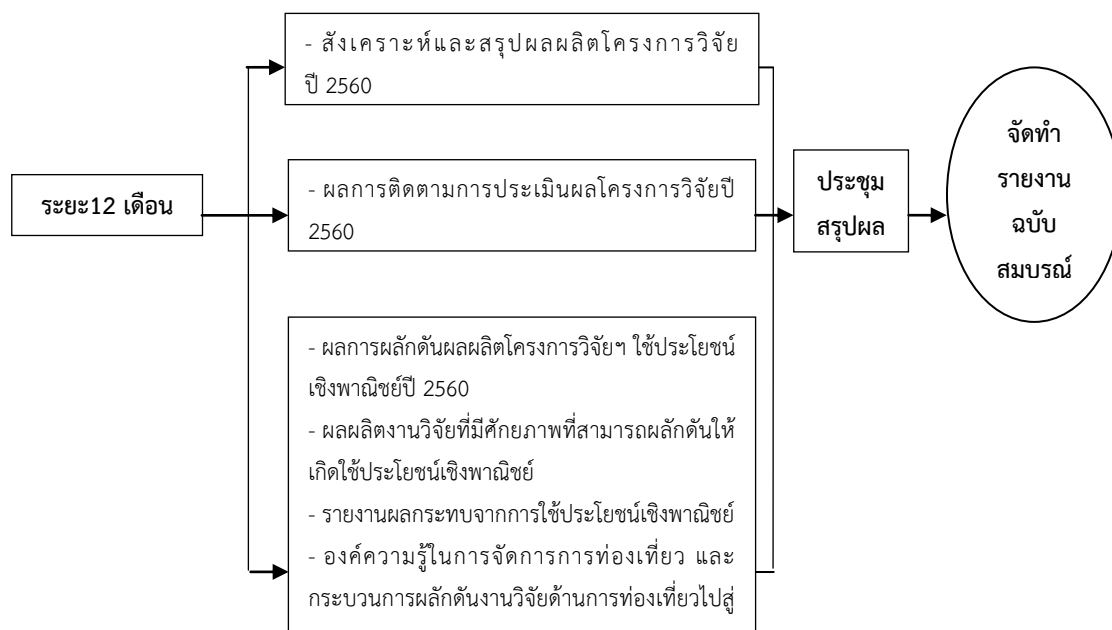
3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนของการวิจัยในส่วนของแผนงานนั้น คณะวิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการดังแสดงในภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 การดำเนินการวิจัยของแผนงานจำแนกตามระยะเวลา

การดำเนินการวิจัยของแผนงานตามภาพที่ 3.1 อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

3.5.1 การดำเนินงานระยะ 2 เดือน ระยะเวลา 2 เดือนแรกดำเนินงานดังนี้

- 1) จัดทำฐานข้อมูลผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555-2559
- 2) จัดทำฐานข้อมูลผลผลิตโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 จำแนกตาม
 - ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติฉบับที่ 2 (ปี 2560-2564)
 - (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564)
 - ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558-2560)
 - เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)
 - (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)
- 3) ประชุมแผนงานและโครงการย่อยเพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- 4) จัดกลุ่มข้อมูลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 จำแนกตามวิธีการวิจัย พื้นที่วิจัย งบประมาณ และผลผลิต

5) แผนการลงพื้นที่เพื่อติดตามและผลักดันผลผลิตการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

6) แผนงานการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและการผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์

7) จัดทำรายงานความก้าวหน้า 2 เดือน

3.5.2 การดำเนินงานระยะ 6 เดือน ระยะเวลา 4 เดือนต่อมาดำเนินงาน ดังนี้

1) ส่งเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 จำแนกตามวิธีการวิจัย พื้นที่วิจัย งบประมาณ และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านการท่องเที่ยวที่ประกาศใช้อยู่ในปัจจุบันจำแนกตาม

-ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี 2560-2564)

-(ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564)

-ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ.2558-2560)

-เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2) ผลการติดตามและประเมินโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 (ระยะที่ 1)

3) สรุปการลงพื้นที่ติดตามภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว (ระยะที่ 1)

4) ร่างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลผลิตการวิจัย (ระยะที่ 1)

5) จัดทำรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน

3.5.3 การดำเนินงานระยะ 12 เดือน ระยะเวลา 6 เดือนหลังดำเนินงาน ดังนี้

1) ส่งเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำแนกตาม

- (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี 2560-2564)

-ยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564)

-ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ.2558-2560)

-เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) + 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

และเชื่อมโยง

-แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

- (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

2) ผลการติดตามประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560

3) ผลการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ปี 2560

4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลผลิตการวิจัย

5) รายงานผลกระทบจากการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

6) องค์ความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยว และกระบวนการผลักดันงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปสู่การใช้ประโยชน์

7) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

ในการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จะใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์งานวิจัย (Research analysis and synthesis) คือการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative synthesis) ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 จำนวน 39 แผนงาน 117 โครงการย่อย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน 62 โครงการย่อย โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2557 จำนวน 31 แผนงาน 83 โครงการย่อยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2558 จำนวน 22 แผนงาน 59 โครงการย่อยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559 จำนวน 31 แผนงาน 74 โครงการย่อยและโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน 96 โครงการย่อย ซึ่งผลการสังเคราะห์สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

4.1.1 ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 190 แผนงาน จำแนกตามผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย ตั้งแต่ปี 2555 – 2560 ได้ผลการสังเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนของแผนงานวิจัย จำแนกตามผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยปี 2555 – 2560

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย	จำนวน
ผศ.ดวงพรอ่อนหวาน	3
ดร.กรวรรณ สังขกร	2
อาจารย์กาญจนา สมมิตร	2
ผศ.ดร.จักรพันธ์กิตตินรรัตน์	2
รศ.ดร.จันทนา จันทราพรชัย	2
อาจารย์ชลธร ชำนาญคิด	2
ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ ตะทะระโทก	3
อาจารย์ธกฤต เฝียบแหลม	2
ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	2

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย	จำนวน
ดร.นราวดี บัวขวัญ	3
ผศ.ดร.ประกอบศิริ ภักดีพินิจ	2
อาจารย์ประจวบ จันทร์หมื่น	2
ผศ.ประภาศรี ศรีประดิษฐ์	2
อาจารย์พจนา สวนศรี	2
ผศ.ดร.พรรณี สวนเพลง	2
พระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอูน)	2
อาจารย์พัชรี ตั้งตระกูล	2
ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์	2
ศ.ดร.มิ่งสรรพ ขาวสอาด	2
รศ.ดร.ราณี อิลิชัยกุล	2
ผศ.ดร.วิรุณศิริ ใจมา	2
รศ.ศิริชัย พงษ์วิชัย	2
ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์	3
ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	2
ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน	2
ผศ.อรณพ หอมจันทร์	2
ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจียรจำเนียร	2
ดร.อัศรพงศ์ อันทอง	2
รศ.ดร.กิตติ ลิ้มสกุล	1
ผศ.ดร.เกศรา สุขเพชร	2
รศ.ดร.แก้วตา โรหิตร์ตันนะ	1
ดร.ไกรฤกษ์ ปิ่นแก้ว	1
ผศ.ดร.คมพล สุวรรณภูมิ	1
ดร.จตุพล ชูจันทร์	1
ดร.จารุวรรณ แดงบุปผา	1
ดร.จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์	1
ผศ.ดร.จุฑามาศ วิศาลสิงห์	2
ผศ.ดร.ชัยพงษ์ พงษ์พานิช	1
ผศ.ดร.ชัยรัตน์ จุสปาโล	1
ดร.ชูลีรัตน์ จันทรเชื้อ	1

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย	จำนวน
ดร.ณตา ทับทิมจรรยา	1
ดร.ณัฐ หลักชัยกุล	1
ดร.ณัฐินี ทองดี	1
ผศ.ดร.ณาริญา วีระกิจ	1
ดร.ดนัย ลิสวัสดิ์รัตนกุล	1
รศ.ชลพร บุญพารอด	1
ดร.ชลฤทัย โกวระระกุล	1
ดร.ดวงเดือน อัสวสุธีรกุล	1
ผศ.เดชวิทย์ นิลวรรณ	1
รศ.ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง	1
ผศ.ดร.เทิดศักดิ์ เตชะกิจ	1
อาจารย์ธงชัย พงษ์วิชัย	1
ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มป้าณชัยกุล	2
ผศ.ร.ต.อ.ดร.ธวัช สุตสาคร	1
ดร.นนทิกค์ เพียรโรจน์	1
ผศ.ดร.นพพร จันทรนาชู	1
รศ.ภญ.ดร.นริศา คำแก่น	1
ดร.นัยนา ไ้วศิริ	1
ผศ.ดร.นิรมิต คุณานวัฒน์	1
ดร.บุญทวรรณ วิงวอน	1
ดร.บุญทรัพย์ พานิชการ	1
ผศ.ดร.บุญยสฤษฎ์ อเนกสุข	1
ผศ.ดร.บุษบา สิทธิการ	1
รศ.ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ	1
ดร.ปรเมษฐ์ บุญนำศิริกิจ	1
ผศ.ดร.ประพิณวดี ศิริศุภลักษณ์	1
ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช	1
ผศ.ปวีณา ลีตระกูล	1
รศ.ดร.ปิยะนุช เงินคล้าย	1
ดร.ปิยะนุช ปรีชานนท์	1
ดร.ปิยะ ปานผู้มีทรัพย์	1

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย	จำนวน
พระเมธีสุตาภรณ์	1
ผศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	1
ผศ.ดร.ภัทรพงษ์ เกริกสกุล	1
ดร.ภาสินี วรชนะนันท์	1
อาจารย์ภูริวัจน์ เดชอุ่ม	1
ผศ.ดร.ภูษณิศา เตชเถกิง	1
ดร.มงคลชัย สมอุดร	1
นพ.ดร.มโน เมตตานันโท เลหาวิช	1
ผศ.ดร.ยอดชาย เตียเป็น	1
รศ.ดร.ยุรพร ศุทธรัตน์	1
ดร.รักษพงศ์ วงศาโรจน์	1
ดร.รัชพงษ์ กลิ่นศรีสุข	1
ดร.รัฐภูมิ ตูจินดา	1
ผศ.ดร.รุ่งชัย ขวนไชยะกุล	1
ดร.โรจนศักดิ์ โฉมวิไลลักษณ์	1
ดร.วณิชยา ศีลบุตร	1
ผศ.ดร.วรรณดี สุทธินรากร	1
ดร.วรสิทธิ์ ตันตินิพันธุ์กุล	1
ผศ.ดร.วศิน ปัญญาอุตรตระกูล	1
ผศ.ดร.วิชากร จารุศิริ	1
รศ.ดร.วีระศักดิ์ อุดมโชค	1
ดร.วุฒิไกร งามศิริจิตร	1
รศ.ดร.วุฒิชาติ สุนทรสมัย	1
รศ.ดร.ศรัณยา บุณนาค	1
ดร.ศรีศุภร์ นิลกรรณ์	1
ศ.ดร.ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวยการ	1
ผศ.ดร.สมบูรณ์ กุลวิเศษชนะ	1
รศ.สยาม อรุณศรีมรกต	1
ผศ.สัจจา ไกรศรีรัตน์	2
ผศ.ดร.สินธุ์ สโรบล	1
รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์	1

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย	จำนวน
ผศ.ดร.สุดสันต์ สุทธิพิศาล	1
ดร.สุทธินันท์ พรหมสุวรรณ	1
รศ.สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์	1
รศ.สุพาดา สิริกุดตา	1
อาจารย์สุภาวิณี ทรงพรพาณิชย์	1
อาจารย์สุรพงษ์ จรัสโรจนกุล	1
ผศ.สุรศักดิ์ ศรีกระจำง	1
อาจารย์สุรีย์ บุญญานุพงศ์	1
ดร.สุวภัทร ศรีจองแสง	1
อาจารย์สุวรรณ พิทักษ์สินธร	1
ดร.แสงแข บุญศิริ	1
ดร.อนงค์พร ไสลวรากุล	1
ดร.อนามัย ดำเนตร	1
อมรรัตน์ ภิญญอนันตพงษ์	1
ดร.อรพรรณ จันทร์อินทร์	1
รศ.อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ	1
อาจารย์อัจฉรา หลาวทอง	1
อาจารย์อัมเรศ เทพมา	1
รศ.ดร.อิสรา ศานติศาสน์	1
ศ.ดร.อุทัยรัตน์ ณ นคร	1
รศ.ดร.อุษา บิ๊กกินส์	1
อาจารย์กมลวรรณเหล่ายัง	1
อาจารย์จกมล จันทร์เรือง	1
ผศ.ดร.จิตติโสภินมีระเกตุ	1
ผศ.จิตศักดิ์ พุ่มजर	1
ดร.ชัชชญา ยอดสุวรรณ	1
ผศ.ดร.ดรชนิเอมพันธ์	1
อาจารย์เทพชัย ทรัพย์นินิ	1
รศ.ดร.ธนรัตน์แก้ววัฒนา	1
ศ.ดร.ธวัชชัยศุภดิษฐ์	1
ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ	1

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย	จำนวน
ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ	1
ผศ.ปกรณ์ พัฒนานุโรจน์	1
ดร.ปเนต มโนมัยวิบูลย์	1
ผศ.ปรียาพร ทองผูก	1
ผศ.ดร.ปัทพร สุคนธมาน	1
รศ.ดร.ปาริชาติ วิสุทธิสมาจาร	1
ดร.พุทธพร อักษรไพโรจน์	1
ศ.ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ	1
ดร.รักษ์ พรหมपालิต	1
ดร.วรมล เขารัตน์ วาตานาเบะ	1
ผศ.ดร.ศักรินทร์ นนทพจน์	1
ดร.สรศักดิ์ ดันติอุโฆษกุลอัครวงศ์	1
ดร.สวิษฐา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์	1
ผศ.ดร.สุชุมวิทย์ไสยโสภณ	1
อาจารย์สุชาติฉัตรสำราญ	1
ผศ.สุรศักดิ์ แก้วอ่อน	1
ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน	1
ผศ.ดร.อนันตกุล อินทรผดุง	1
ดร.อาชว์บาร์มี มณีตระกูลทอง	1
อาจารย์อาทิตย์ ปาทาน	1
ดร.อุดม หงส์ชาติกุล	1
รวม	190

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนของแผนงานวิจัย จำแนกตามผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยพบว่าในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2560 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้พิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นักวิจัยทั้งสิ้น 154 รายโดยนักวิจัยที่รับผิดชอบแผนงานวิจัยมากที่สุด จำนวน 4 ราย ซึ่งรับผิดชอบแผนงานวิจัยจำนวน 3 แผนงาน คือ

- 1) ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน ประกอบด้วย 1) แผนงานการสร้างความรู้ความเข้มแข็งให้ชุมชน

พื้นที่สูง โดยให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ (2555) 2) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษาอำเภอภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ (ระยะที่ 2) (2557) และ 3) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือในเขตบริการศูนย์การเรียนบ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (2559)

2) ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ ตะกระโทก ประกอบด้วย 1) การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล (2555) 2) การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล (ระยะ 2) (2557) และ 3) การจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางถนนในจังหวัดเชียงใหม่ (2560)

3) ดร.นราดี บัวขวัญ ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนามาตรฐานที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว โดยชุมชนใน 5 จังหวัดภาคใต้สู่อาเซียน (2556) 2) การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และ 4) รัฐ (กลันตัน เปรัก เคดาห์ และเปอร์ลิส) ประเทศมาเลเซีย ภายใต้มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่อาเซียน (2558) และ 3) การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในกลุ่มพื้นที่อ่าวปัตตานี ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และอุทยานธรณีสตูล (2560)

4) ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนาพุน้ำร้อนเค็มคลองท่อมจังหวัดกระบี่อย่างยั่งยืน (2557) 2) การพัฒนาการท่องเที่ยวสีเขียวในจังหวัดกระบี่ (2558) และ 3) แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวภาคใต้อย่างยั่งยืน (2560)

นอกจากนี้ยังมีผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย จำนวน 28 ราย ซึ่งรับผิดชอบแผนงานวิจัย จำนวน รายละเอียด 2 แผนงาน ประกอบด้วย

1) ดร.กรวรรณ สังขกร การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ (2556) และการพัฒนาการผลิตภัตตาคารท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม กรณีศึกษา (2559)

2) อาจารย์กาญจนา สมมิตร การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน (2555) และการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน (2557)

3) ผศ.ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2557 (2557) และการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559 (2559)

4) รศ.ดร.จันทนา จันทราพรชัย ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน โดยอาศัยออนเทคโนโลยีการประมวลผลแบบขนานบนกลุ่มเมฆ (2556) และระบบบริการข้อมูลเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพผ่านเว็บไซต์แบบผสานโลกเสมือน กรณีศึกษาอำเภอหัวหิน (2558)

5) อาจารย์ชลธร ชำนาญคิดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสร้างสรรค์ของผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น เขาใหญ่ (2555) และการศึกษาปรับปรุงและบังคับใช้กฎระเบียบและมาตรการพิเศษ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (2558)

6) อาจารย์ธฤต ฉีกบะหม การถอดองค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ผังเมืองเชียงใหม่ โดยใช้หลักการจัดการเชิงวิศวกรรมความรู้ผ่านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว (2556) และการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงใหม่ เพื่อตอบสนองการใช้งานของกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้ใช้อุปกรณ์พกพาชนิดสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต (2558)

7) ผศ.ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2556) และการยกระดับจังหวัดเชียงรายให้เป็นจุดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา (2559)

8) ผศ.ดร.ประกอบศิริ รักดีพิณิจ การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรมในมณฑลวัฒนธรรมสองฝั่งโขง (2556) และการพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออก เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง (2558)

9) อาจารย์ประจวบ จันทร์หมื่นศักยภาพการท่องเที่ยวตามลำน้ำโขง กรณีศึกษาเขียงคานถึงโขงเจียม (2556) และโครงการศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวและแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนลุ่มน้ำโขง ไทย - ลาว พื้นที่จังหวัดนครพนมถึงจังหวัดอุบลราชธานี และแขวงคำม่วนถึงจำปาสัก (2558)

10) ผศ.ประภาศรี ศรีประดิษฐ์ การศึกษาศักยภาพ และมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดอุดรดิษฐ์ แพร่ และน่าน ในเขตภาคเหนือ (2555) และการจัดการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุดรดิษฐ์ แพร่ และน่าน (2557)

11) อาจารย์สาวพจนา สอนศรี การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยว โดยชุมชนสำหรับภูมิภาคอาเซียนสู่ความเป็นสากล (2555) และศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในประเทศไทย และกลุ่มประเทศอาเซียน (2557)

12) ผศ.ดร.พรรณี สอนเพลง ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่มและการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

(2555) และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดในชุมชนในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร – นครพนม – มุกดาหาร) (2557)

13) พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (อบอู่) การพัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย (2555) และการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม นโยบาย ผลกระทบ และการจัดการเชิงเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกร่วมทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน (2558)

14) อาจารย์พัชรีย์ ตั้งตระกูล การสร้างคุณค่าอาหารไทยท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภาคเหนือ (2555) และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหารท้องถิ่นของ จังหวัดภูเก็ต (2559)

15) ดร.พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์ การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ (2556) และการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบบูรณาการของเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (2559)

16) ศ.ดร.มิ่งสรรพ ขาวสอาด การส่งเสริมศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง (2555) และการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปสงค์ของตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีน (2557)

17) รศ.ดร.ราณี อธิชัยกุล นโยบายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน (2556) และแนวทางการพัฒนามาตรฐานและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย (2558)

18) ผศ.ดร.วิรุณศิริ ใจมา รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ (2555) และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลนครเชียงรายสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (2557)

19) รศ.ศิริชัย พงษ์วิชัย การศึกษาศักยภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ของจังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร ในเขตภาคกลาง (2555) และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อผู้สูงอายุในจังหวัดอ่างทอง สิงห์บุรี และชัยนาท (2557)

20) ศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจการพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 (2555) และการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในเอเชีย (2558)

21) ผศ.ดร.แสงสรรค์ภูมิสถาน ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อพื้นที่มรดกโลกตามธรรมชาติ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติห้วยขาแข้ง (2556) และการพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา (2558)

22) ผศ.อรรถนพ หอมจันทร์ การวิจัยเชิงบูรณาการวิทยาศาสตร์และการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งพุร้อนน้ำร้อนของประเทศไทย (2557) และยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวพุร้อน กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา (2559)

23) ผศ.ดร.อรุณศรี ลีจิราณีเยร การพัฒนาคัลสเตอร์ของกลุ่มธุรกิจขนมไทยท้องถิ่น และการจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารในภูมิภาคตะวันตก (2555) และแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ภาคตะวันตกเพื่อรองรับเศรษฐกิจพิเศษห้วย (2556)

24) ดร.อักรพงศ์ อ้นทอง นโยบายการส่งเสริมและการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2556) และการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานของตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีน (2559)

25) ผศ.ดร.เกศรา สุกเพชร การพัฒนาระบบการบริหารจัดการมาตรฐานวิชาชีพบุคลากรในอุตสาหกรรมโรงแรมไทยอย่างมีส่วนร่วม (2560)

26) ผศ.ดร.จุฑามาศ วิศาลสิงห์ กลยุทธ์การตลาดและการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยว: กรณีการสร้างชุดภาพอนาคต จากงาน มหกรรมการท่องเที่ยวโลก (2560)

27) ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มป้าณิชย์กุล การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง) (2560)

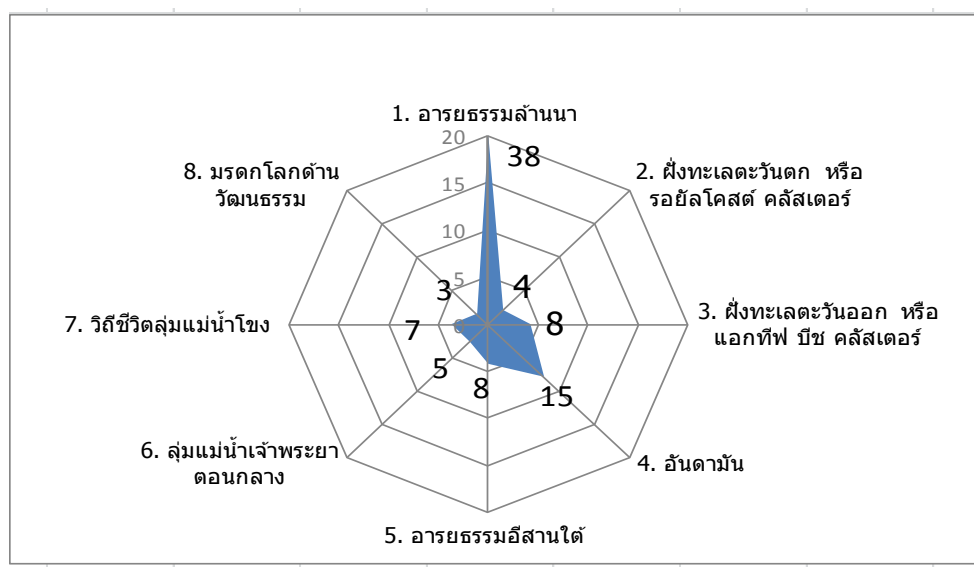
28) ผศ.สัจจา ไกรศรีรัตน์ ศักยภาพ โอกาส และ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย (2560)

4.1.2 ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการจำแนกตามพื้นที่ วิจัยปี2555-2560

4.1.2.1 จำแนกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์)
ของไทยปี พ.ศ.2557 – 2560 (N = 190)

เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยปี พ.ศ.2557 - 2560	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	ภาพรวม	
							จำนวน	ร้อยละ
1. อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา)	8	6	6	3	7	8	38	20.00
2. ฝั่งทะเลตะวันตก หรือ รอยัลโคสต์ คลัสเตอร์ (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง)	-	1	1	1	-	1	4	2.11
3. ฝั่งทะเลตะวันออก หรือ แอ่งที่ฟ บีช คลัสเตอร์(ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด)	1	1	2	-	3	1	8	4.21
4. อੰดามัน (ภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา สตูล)	3	1	3	1	3	4	15	7.89
5. อารยธรรมอีสานใต้ (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี)	-	1	1	3	1	2	8	4.21
6. กลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง (อยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี อ่างทอง สิงห์บุรี)	2	-	2	-	1	-	5	2.63
7. วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร)	-	1	2	1	-	3	7	3.68
8. มรดกโลกด้านวัฒนธรรม (ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก)	-	2	-	-	1	-	3	1.58
ไม่สามารถระบุได้	4	3	2	4	6	6	25	13.16
ไม่สอดคล้องตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทย	21	13	12	9	9	13	77	40.53
รวม	39	29	31	22	31	38	190	100

ภาพที่ 4.1 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัย จำแนกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์)

จากตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยพบว่าแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ จำนวน 38 แผนงาน มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมล้านนา” ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา (ร้อยละ 20.00) รองลงมา คือ มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อันดามัน” จำนวน 15 แผนงาน (ร้อยละ 7.89) โดยประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา และสตูล และมีแผนงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนี้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “ฝั่งทะเลตะวันออก หรือ แอ่งทิว ปีช คลัสเตอร์” จำนวน 8 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมอีสานใต้” จำนวน 8 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง” จำนวน 7 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง” จำนวน 5 แผนงาน เขตพัฒนาการท่องเที่ยว “ฝั่งทะเลตะวันตก หรือ รอยัล โคสต์ คลัสเตอร์” จำนวน 4 แผนงาน และ “มรดกโลกด้านวัฒนธรรม” จำนวน 3 แผนงาน

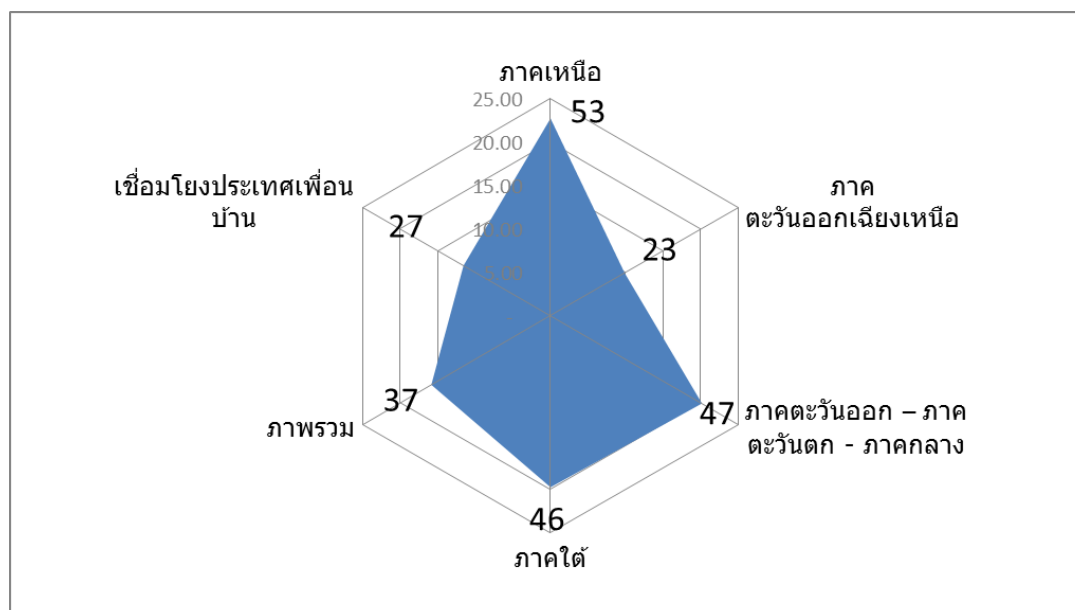
นอกจากนี้ยังพบว่ามีแผนงานวิจัย จำนวน 25 แผนงาน ซึ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในบางจังหวัด ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมากกว่า 1 เขต และพบว่ามีแผนงานวิจัย จำนวน 77 แผนงาน ไม่สอดคล้องตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทย

4.1.2.2 จำแนกตามภูมิภาค

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค (N=190)

ภูมิภาค (ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย)	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	ภาพรวม	
							จำนวน	ร้อยละ
ภาคเหนือ กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี	13	10	6	4	10	10	53	22.75
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หนองคาย นครพนม สกลนคร อุตรธานี หนองบัวลำภู เลย มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น อำนาจเจริญ ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี บึงกาฬ	4	2	5	4	2	6	23	9.87
ภาคตะวันออก – ภาคตะวันตก - ภาคกลาง กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชัยนาท นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว	10	7	7	7	7	9	47	20.17
ภาคใต้ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต พัทลุง ตรัง ปัตตานี สงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา	7	5	7	6	9	12	46	19.74
ภาพรวม	11	4	5	6	6	5	37	15.88
ภูมิภาค (ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย)	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	ภาพรวม	
							จำนวน	ร้อยละ
เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน	3	7	2	5	6	4	27	11.59

หมายเหตุ: พื้นที่ในการศึกษาวิจัยในแต่ละแผนงานวิจัยครอบคลุมได้มากกว่า 1 ภูมิภาค

ภาพที่ 4.2 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค

จากตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามภูมิภาค (ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย) พบว่า ภูมิภาคที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ภาคเหนือ จำนวน 53 แผนงาน (ร้อยละ 22.75) รองลงมา คือ กลุ่มภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก จำนวน 47 แผนงาน (ร้อยละ 20.17) ภาคใต้ จำนวน 46 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 23 แผนงาน ตามลำดับ

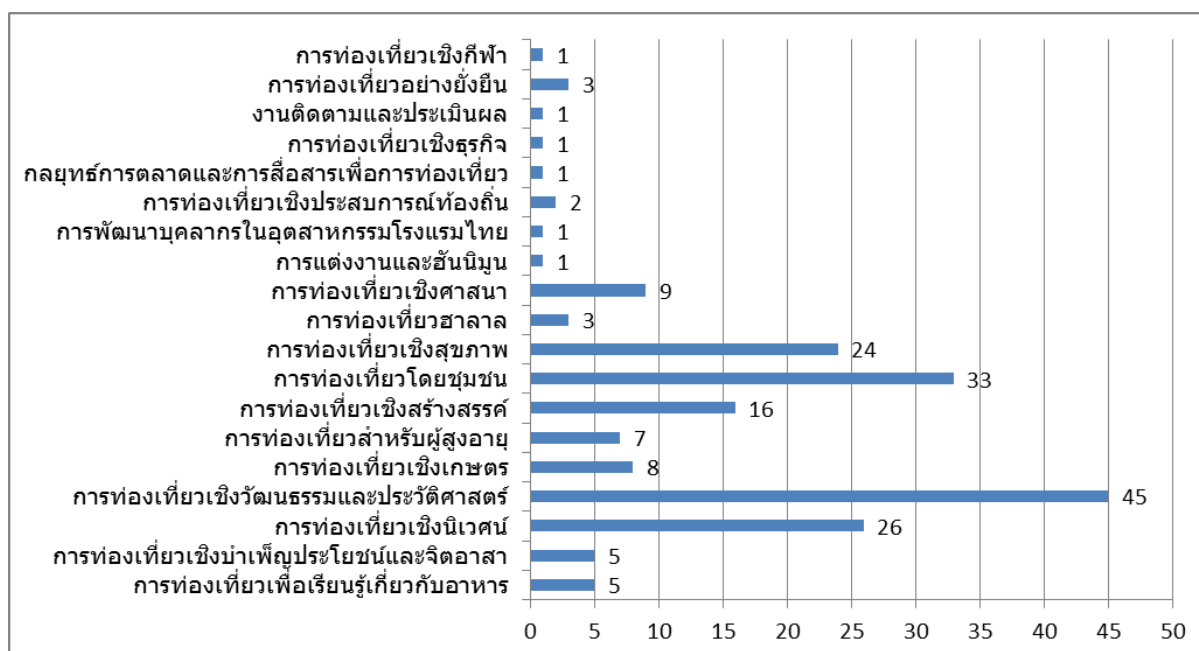
นอกจากนี้ยังพบว่า มีแผนงานวิจัย จำนวน 37 แผนงาน (ร้อยละ 15.88) ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยในระดับภาพรวมทั้งประเทศ และมีแผนงานวิจัย จำนวน 27 แผนงาน (ร้อยละ 11.59) กำหนดขอบเขตในการศึกษาเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

4.1.2.3 จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยว	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	ภาพรวม	
							จำนวน	ร้อยละ
การท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	1	2	1	-	-	1	5	2.60
การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และจิตอาสา	2	-	2	-	-	1	5	2.60
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	4	3	5	6	3	5	26	13.54
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	8	6	8	5	6	12	45	23.44
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	1	1	-	3	2	8	4.17
การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ	2	1	3	-	-	1	7	3.65
การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	2	1	3	1	5	4	16	8.33
การท่องเที่ยวโดยชุมชน	6	5	6	3	4	9	33	17.19
การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	11	1	1	4	4	3	24	12.50
การท่องเที่ยวฮาลาล	1	-	2	-	-	-	3	1.56
การท่องเที่ยวเชิงศาสนา	3	1	3	1	-	1	9	4.69
การแต่งงานและฮันนิมูน	1	-	-	-	-	-	1	0.52
การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมโรงแรมไทย	-	-	-	-	-	1	1	0.52
การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น	-	-	-	-	-	2	2	1.04
กลยุทธ์การตลาดและการสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	1	1	0.52
การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ	-	-	-	-	-	1	1	0.52
การท่องเที่ยวเชิงกีฬา	-	-	-	-	-	1	1	0.52
การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	-	-	-	-	-	3	3	1.56
การติดตามประเมินผลและการผลักดันฯ	-	-	-	-	-	1	1	0.52
รวม	42	21	35	20	25	49	192	100

หมายเหตุ: ในแต่ละแผนงานวิจัยครอบคลุมรูปแบบการท่องเที่ยวได้มากกว่า 1 รูปแบบ

ภาพที่ 4.3 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว

จากตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่ามีแผนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด จำนวน 45 แผนงาน (ร้อยละ 23.44) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 33 แผนงาน (ร้อยละ 17.19) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ จำนวน 26 แผนงาน (ร้อยละ 13.54) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 24 แผนงาน (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ

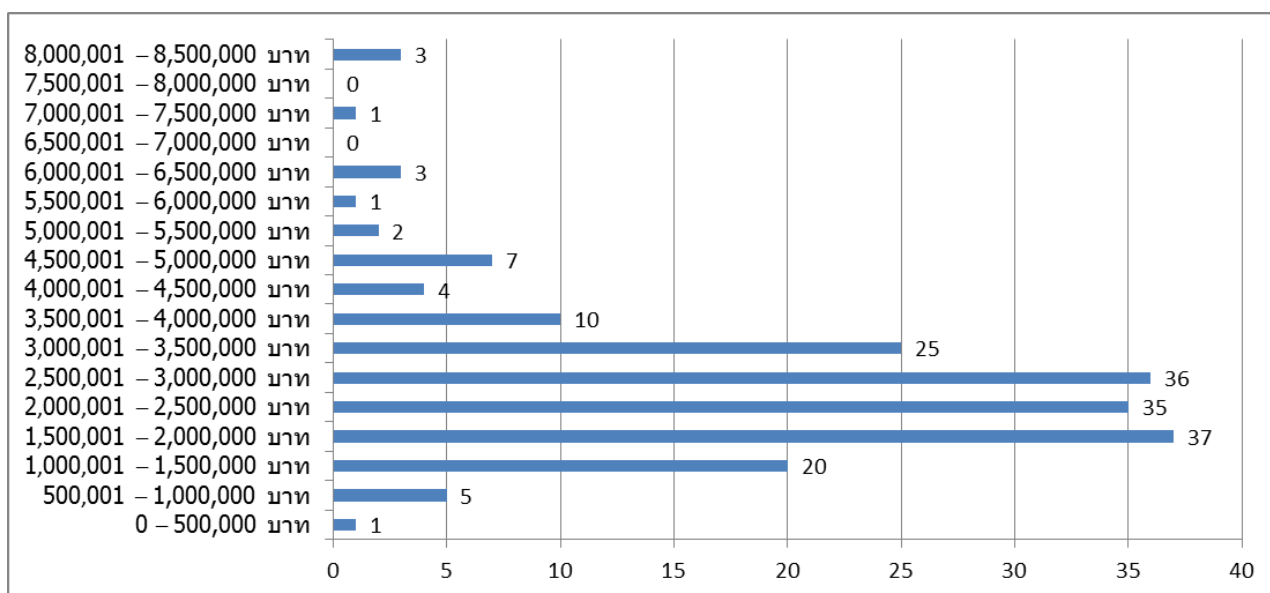
นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2560 พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีจำนวนแผนงานวิจัยในแต่ละปีค่อนข้างจะสม่ำเสมอ ในขณะที่การศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีค่อนข้างสูง

4.1.2.4 จำแนกตามงบประมาณ

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2560 ตามปีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ได้ผลการสังเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย

จำนวนเงินทุน สนับสนุนการวิจัย	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	ภาพรวม	
	2555	2556	2557	2558	2559	2560	จำนวน	ร้อยละ
0 – 500,000 บาท	-	-	1	-	-	-	1	0.53
500,001 – 1,000,000 บาท	-	1	1	1	1	1	5	2.63
1,000,001 – 1,500,000 บาท	6	5	2	2	1	4	20	10.53
1,500,001 – 2,000,000 บาท	7	5	9	3	6	7	37	19.47
2,000,001 – 2,500,000 บาท	3	1	10	4	7	10	35	18.42
2,500,001 – 3,000,000 บาท	7	8	3	4	7	7	36	18.95
3,000,001 – 3,500,000 บาท	4	5	3	3	7	3	25	13.16
3,500,001 – 4,000,000 บาท	4	1	-	1	1	3	10	5.26
4,000,001 – 4,500,000 บาท	3	1	-	-	-	-	4	2.11
4,500,001 – 5,000,000 บาท	1	-	1	3	-	2	7	3.68
5,000,001 – 5,500,000 บาท	2	-	-	-	-	-	2	1.05
5,500,001 – 6,000,000 บาท	-	1	-	-	-	-	1	0.53
6,000,001 – 6,500,000 บาท	-	1	1	1	-	-	3	1.58
6,500,001 – 7,000,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
7,000,001 – 7,500,000 บาท	-	-	-	-	1	-	1	0.53
7,500,001 – 8,000,000 บาท	-	-	-	-	-	-	-	-
8,000,001 – 8,500,000 บาท	2	-	-	-	-	1	3	1.58
รวม	39	29	31	22	31	38	190	100

ภาพที่ 4.4 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย

จากตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2555 – 2560 แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 1,500,001 – 2,000,000 บาท จำนวน 37 แผนงาน (ร้อยละ 19.47) รองลงมา คือ ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,500,001 – 3,000,000 บาท จำนวน 36 แผนงาน และมีแผนงานวิจัย จำนวน 35 แผนงาน ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,000,001 – 2,500,000 บาท (ร้อยละ 18.42) และแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด คือ 8,000,001 – 8,500,000 บาท มีจำนวน 3 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของจำนวนแผนงานวิจัยทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2560 ส่วนแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยน้อยที่สุด มีจำนวน 1 แผนงานวิจัย ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย จำนวน 0 – 500,000 บาท

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย

หน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	จำนวน
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	8
2. บริษัท เพอร์เฟคลิงค์ คอนซัลติ้ง กรุ๊ป จำกัด	2
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	16
4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	2
5. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	1
6. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2
7. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	9
8. มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย	1
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	1
10. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล	1
11. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	1
12. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ	2
13. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	1
14. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา	1
15. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร	1
16. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	5
17. มหาวิทยาลัยนเรศวร	11
18. มหาวิทยาลัยบูรพา	1
19. มหาวิทยาลัยพะเยา	3

หน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	จำนวน
20. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	2
21. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา	1
22. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	1
23. มหาวิทยาลัยมหิดล	3
24. มหาวิทยาลัยแม่โจ้	3
25. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	3
26. มหาวิทยาลัยพะเยา	3
27. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	1
28. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	3
29. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	1
30. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	1
31. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	1
32. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	1
33. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	3
34. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	1
35. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	1
36. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	1
37. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	1
38. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	3
39. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	5

หน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	จำนวน
40. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	7
41. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	2
42. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	3
43. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	1
44. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1
45. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	6
46. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2
47. มหาวิทยาลัยศิลปากร	6
48. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2
49. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง	1
50. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	1
51. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต	1
52. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	1
53. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2
54. มหาวิทยาลัยศิลปากร	6
55. มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี	1
56. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2
57. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง	1
58. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	1
59. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต	1

หน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย	จำนวน
60. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	1
61. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	1
62. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	4
63. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	1
64. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่	2
65. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	2
66. มูลนิธิสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ	4
67. วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	1
68. ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค)	2
69. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์	1
70. สถาบันการท่องเที่ยวโดยชุมชน	4
71. สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร	1
72. สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
73. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	7
74. สมาคมอุทยานแห่งชาติ	1
75. สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา	1
รวม	190

จากตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนของแผนงานวิจัย จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยที่ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในช่วงปี 2555 – 2560 ปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มากที่สุด จำนวน 16 ราย รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 11 ราย และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 9 ราย

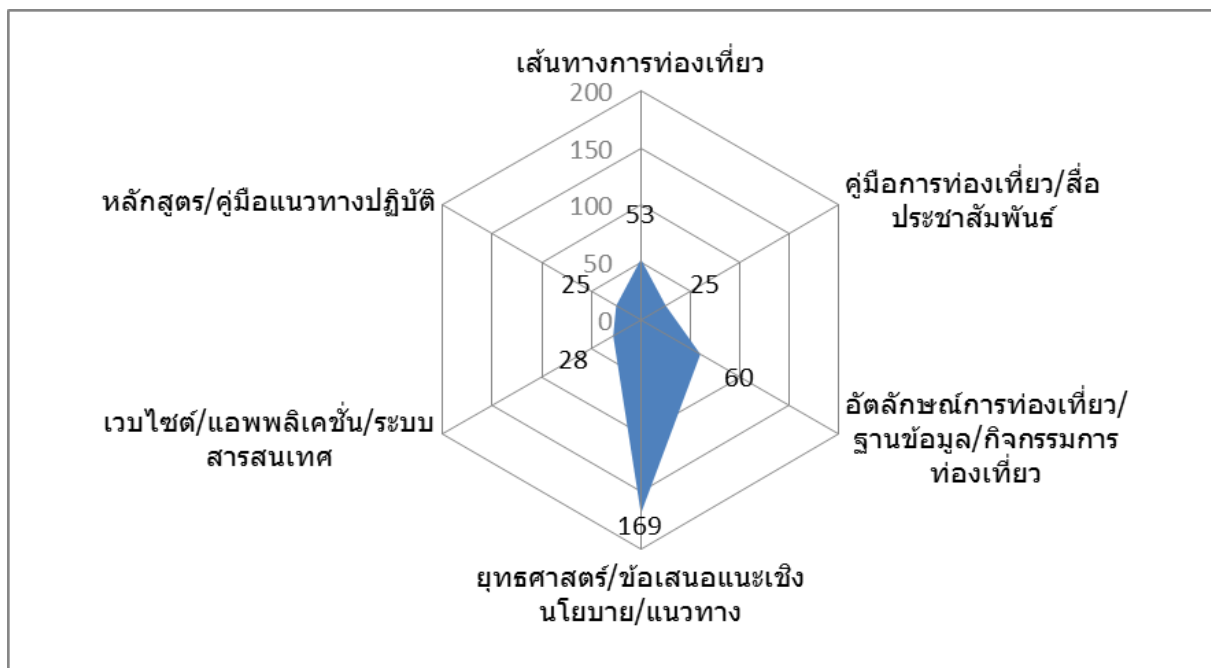
4.1.2.5 จำแนกตามผลผลิต

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 - 2560 จำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย

ผลผลิตที่ได้จากการวิจัย	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	ภาพรวม	
							จำนวน	ร้อยละ
เส้นทางการท่องเที่ยว	15	9	11	3	8	7	53	14.72
คู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์	4	4	5	2	3	7	25	6.94
อัตลักษณ์การท่องเที่ยว/ฐานข้อมูล/กิจกรรมการท่องเที่ยว	9	9	9	2	7	24	60	16.67
ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	33	24	25	20	30	37	169	46.94
เว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ	7	6	6	4	1	4	28	7.78
หลักสูตร/คู่มือแนวทางปฏิบัติ	3	2	4	3	2	11	25	6.94

หมายเหตุ: ผลผลิตที่ได้จากการวิจัยในแต่ละแผนงานวิจัยมีได้มากกว่า 1

ภาพที่ 4.5 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัย

จากตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามผลผลิตที่ได้รับจากการวิจัย พบว่าผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา จำนวน 169 แผนงาน (ร้อยละ 46.94) รองลงมาคืออัตลักษณ์การท่องเที่ยว/ฐานข้อมูล/กิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 60 แผนงาน (ร้อยละ 16.67) และได้รับผลผลิตในรูปของ คู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ และหลักสูตร/คู่มือแนวทางปฏิบัติ จำนวนเท่ากัน คือ 25 แผนงาน

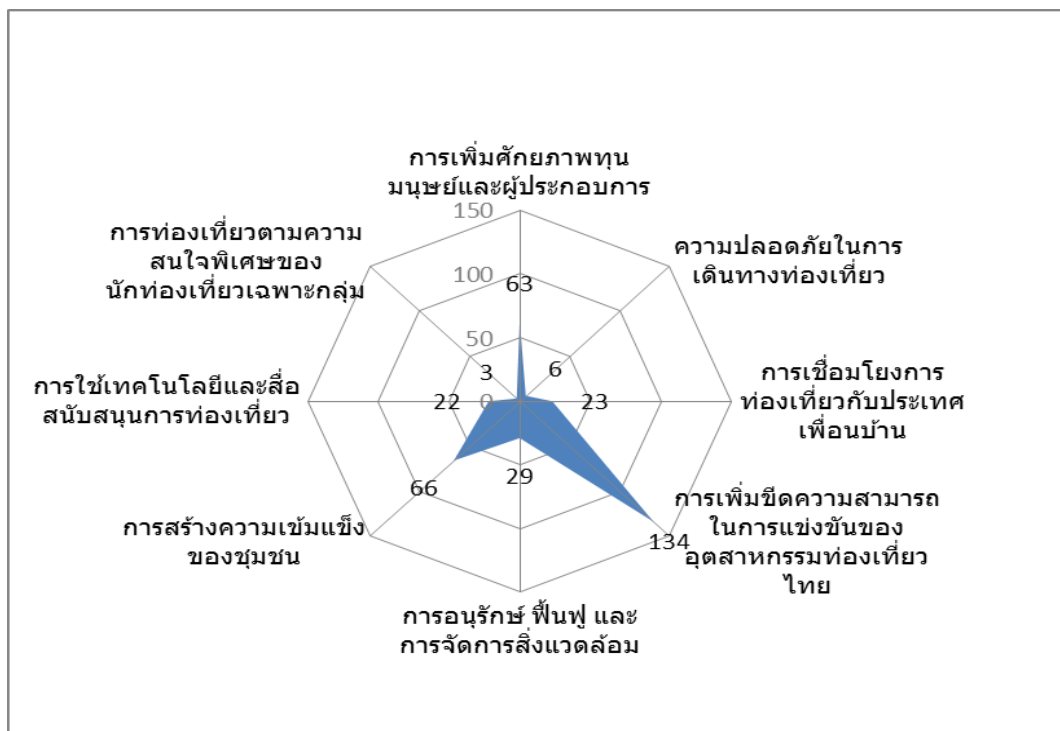
นอกจากนี้ยังพบผลผลิตจากแผนงานวิจัยในรูปแบบอื่น ๆ ประกอบด้วย คู่มือการท่องเที่ยว สื่อประชาสัมพันธ์ และหลักสูตร คู่มือแนวทางปฏิบัติ

4.1.2.6 จำแนกตามองค์ความรู้

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ. 2560	ภาพรวม	
							จำนวน	ร้อยละ
การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ	10	9	7	1	6	30	63	18.21
ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว	1	-	2	-	-	2	5	1.73
การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน	1	4	1	3	6	8	23	6.65
การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย	23	17	21	17	21	35	134	38.73
การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม	3	2	2	2	-	20	29	8.38
การสร้างเสริมเข้มแข็งของชุมชน	15	11	10	5	7	18	66	19.08
การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	6	5	1	4	2	4	22	6.36
การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม	-	-	-	-	-	3	3	0.87

หมายเหตุ: องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในแต่ละแผนงานวิจัยมีได้มากกว่า 1

ภาพที่ 4.6 แสดงสัดส่วนของแผนงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนงานวิจัย จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้ จากการวิจัย พบว่า องค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ เป็นองค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จำนวน 134 แผนงาน รองลงมา คือ องค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ จำนวน 66 แผนงาน และ 63 แผนงาน ตามลำดับ สำหรับแผนงานวิจัยที่เกิดองค์ความรู้การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 3 แผนงาน

4.1.3 ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

ผลการสังเคราะห์แผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2560–พฤษภาคม 2561 มีประเด็นสำคัญดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการสังเคราะห์แผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 รายประเด็น (N = 38 แผนงาน)

รายการ	จำนวน (แผนงาน)	ร้อยละ
โครงการวิจัยปี 2560	38	100
- โครงการย่อย	96	100
เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยปี พ.ศ.2557 - 2560		
- อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา)	8	21.05
- ผังทะเลตะวันตก หรือ รอยัล โคสต์ (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง)	1	2.63
- ผังทะเลตะวันออก หรือ แอ็กทีฟ บีช (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด)	1	2.63
- อันดามัน (ภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา สตูล)	4	10.53
- อารยธรรมอีสานใต้ (นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี)	2	5.26
- ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง (อยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี อ่างทอง สิงห์บุรี)	-	-
- วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร)	3	7.89
- มรดกโลกด้านวัฒนธรรม (ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก)	-	-
- ไม่สามารถระบุได้	6	15.79
- ไม่สอดคล้องตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทย	13	34.21
จำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย		
- 500,001 – 1,000,000 บาท	1	2.63
- 1,000,001 – 1,500,000 บาท	4	10.53
- 1,500,001 – 2,000,000 บาท	7	18.42

รายการ	จำนวน (แผนงาน)	ร้อยละ
- 2,000,001 – 2,500,000 บาท	10	26.32
- 2,500,001 – 3,000,000 บาท	7	18.42
- 3,000,001 – 3,500,000 บาท	3	7.89
- 3,500,001 – 4,000,000 บาท	3	7.89
- มากกว่า 4,000,000 บาท	3	7.89
กรอบการวิจัย		
- กรอบการวิจัยที่ 1	1	2.63
- กรอบการวิจัยที่ 2	21	55.26
- กรอบการวิจัยที่ 3	5	13.16
- กรอบการวิจัยที่ 4	3	7.89
- กรอบการวิจัยที่ 5	4	10.53
- กรอบการวิจัยที่ 6	4	10.53

จากตารางที่ 4.1 พบว่า โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 38 แผนงาน 96 โครงการย่อยโดยอยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว อารยธรรมล้านนา(เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา) ค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ดี พบว่า ยังมีโครงการวิจัยในจำนวนมากกว่าที่ ไม่อยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเงินงบประมาณที่ วช. ร่วมกับ สกสว. ได้ สนับสนุนให้กับโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 พบว่ามีโครงการที่ได้รับทุนวิจัย มากกว่า สี่ล้านบาทจำนวน 3 โครงการ แต่โดยส่วนใหญ่จะได้รับงบประมาณ ประมาณ สองล้าน ถึง สองล้านห้าแสนบาท โดยแผนงานวิจัยส่วนใหญ่จะดำเนินการวิจัยภายใต้กรอบการวิจัยที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกรอบการวิจัยที่ 3

พื้นที่วิจัยของแผนงานวิจัยปี 2560

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 โดยจำแนกตามพื้นที่ และงบประมาณ ได้ผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 4.10 พื้นที่วิจัยของแผนงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี2560 (N = 38

แผนงาน)

แผนงาน	พื้นที่วิจัย
1	นครศรีธรรมราชและสุราษฎร์ธานี
2	ไม่ระบุพื้นที่วิจัย
3	นครราชสีมาและประเทศกัมพูชา
4	ฉะเชิงเทรา
5	แม่ฮ่องสอน เลย พังงา สุโขทัย ตรัง นครศรีธรรมราช สมุทรสงคราม เพชรบุรี ชุมพรและตราด
6,23,30,38	ภาพรวมทั้งประเทศ
7,29,37	เชียงราย
8	กระบี่
9,10,24	เชียงใหม่
11	ชลบุรี
12	5 เชียง (เชียงใหม่ เชียงราย เชียงตุง เชียงทอง และเชียงราย)
13	กระบี่
14	สงขลา และพื้นที่เชื่อมโยง (นครศรีธรรมราช พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส)
15	ปัตตานีสงขลาและสตูล
16	เพชรบุรีประจวบคีรีขันธ์ชุมพร และระนอง
17	วิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม และมุกดาหาร)
18	กระบี่ และเชียงราย
19	ราชบุรี
20,36	อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา)
21	สงขลา
22	ภูเก็ต
25	พิษณุโลกเพชรบูรณ์อุดรดิตถ์สุโขทัยตาก และสาธารณรัฐประชาชนจีน
26	หนองคายบึงกาฬ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

แผนงาน	พื้นที่วิจัย
27	อันดามัน (ภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา และสตูล), ฝั่งทะเลตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง) และพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)
28,33	นครศรีธรรมราช
31	เลย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
32	กระบี่ พังงา และภูเก็ต
34	นครราชสีมา
35	สมุทรสงคราม

จากตาราง 4.2 แสดงพื้นที่วิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 105,169,000 บาท โดนในปี 2560 มีแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ส่วนใหญ่เป็นการทำการวิจัยในพื้นที่เชื่อมโยงทั้งในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่า แผนงานวิจัยที่ทำเฉพาะเจาะจงในแต่ละจังหวัด พบว่า พื้นที่วิจัยในจังหวัดเชียงราย และเชียงใหม่ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือนครศรีธรรมราช

4.2 การวิเคราะห์ผลผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

จากการวิเคราะห์ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ระหว่างปี 2560 ตามผลผลิตในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านวัฒนธรรม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 4.11 แสดงผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2560

แผนงาน	ผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัยปี 2560			
	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านวัฒนธรรม	ด้านสิ่งแวดล้อม
1	✓		✓	
2	✓			
3	✓	✓	✓	
4	✓			✓
5	✓	✓	✓	
6	✓			
7	✓			
8	✓			✓
9	✓	✓		
10	✓	✓	✓	
11	✓	✓		
12	✓		✓	
13	✓	✓		✓
14	✓	✓	✓	
15	✓	✓	✓	✓
16	✓		✓	
17	✓	✓	✓	
18	✓			✓
19	✓	✓	✓	
20	✓	✓	✓	
21	✓	✓	✓	
22	✓			
23	แผนการติดตามประเมินผลและผลักดันการใช้ประโยชน์			
24	✓	✓		
25	✓	✓	✓	✓

แผนงาน	ผลกระทบของผลผลิตจากงานวิจัยปี 2560			
	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านวัฒนธรรม	ด้านสิ่งแวดล้อม
26	✓	✓	✓	✓
27	✓	✓	✓	✓
28	✓	✓		✓
29		✓		
30	✓	✓		
31	✓	✓	✓	✓
32	✓	✓	✓	✓
33	✓	✓	✓	✓
34	✓			✓
35	✓	✓		✓
36	✓	✓	✓	✓
37	✓	✓		✓
38	✓	✓	✓	
รวม	36	26	20	16
ร้อยละ	94.74	68.42	52.63	42.11

หมายเหตุ : เนื่องจากมีการนับรวมผลผลิตทั้งหมดซึ่ง 1 โครงการมีหลายผลผลิต

จากตารางที่ 4.11 จะเห็นได้ว่าผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2560 ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุดถึงจำนวน 36 โครงการ หรือ ร้อยละ 94.74 รองลงมาคือด้านสังคม จำนวน 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.42 และด้านวัฒนธรรม จำนวน 20 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 52.63 และด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด คือ 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 42.11 โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นในแต่ละด้านนั้นสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) มิติด้านเศรษฐกิจ

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการจัดการ/ ดำเนินงาน ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ด้านอาหาร ทั้งในด้านกลยุทธ์ กลวิธี อาทิ ข้อเสนอในการจัดทำเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน พิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และช่องทางประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ต่อไป

นอกจากนั้น ผลผลิตของงานวิจัยได้นำเสนอภาพอนาคตของงานการท่องเที่ยวไทยเพื่อประยุกต์ใช้ในการคาดการณ์หรือการวางแผนในอนาคตได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผลผลิตดังกล่าวเกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวโรงแรม ให้มีความสอดคล้องกับฐานทรัพยากร บริบทของพื้นที่ ความต้องการของผู้บริโภค และบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้

2) มิติด้านสังคม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยวแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนแนวทางการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมแนวทางการตลาดสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) แนวทางในการจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางถนน รวมไปถึงการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนั้นผลผลิตของงานวิจัยยังทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเป็นต้นแบบในการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิเช่น แนวทางในการจัดทำต้นแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์

โดยได้นำกิจกรรมที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งนอกจากจะสร้างให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวแล้วยังทำให้เกิดความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของคนในแต่ละชุมชนในพื้นที่ และเกิดการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดงานในพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากบรรพบุรุษ การเข้าถึงเทคโนโลยี รวมถึงความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ยังทำให้คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น

3) มิติด้านวัฒนธรรม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิม แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสองฝั่งโขง แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวของภูมิภาคที่ยั่งยืน แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้สามารถทำได้เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ โดยการนำเอาวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่มาสร้างเป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว เพราะยังมีอีกหลายพื้นที่ในประเทศไทยที่มีชนบทวัฒนธรรม ประเพณี การละเล่น อีกทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ

รวมถึงวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันออกไป ที่ควรได้รับการสืบสานเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งนอกจากเพื่อคนในท้องถิ่นเองได้อนุรักษ์และหันมาเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมนั้นและนำไปสร้างเป็นจุดขายที่แข็งแกร่งในแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ

4) มิติด้านสิ่งแวดล้อม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการพัฒนาศูนย์การพัฒนาเขานินฮุ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว-ป่าภูเขาลหวง แนวทางการพัฒนาประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งผลผลิตที่ได้นี้จะสามารถทำให้เกิดแนวทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเน้นไปที่การบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยจัดให้มีเส้นทางท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าและธรรมชาติ

4.3 ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ประกอบไปด้วย 1) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560-2564) 2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560 3) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) 4) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 5) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี 6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) สามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

4.3.1 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560-2564)

ประกอบไปด้วย 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

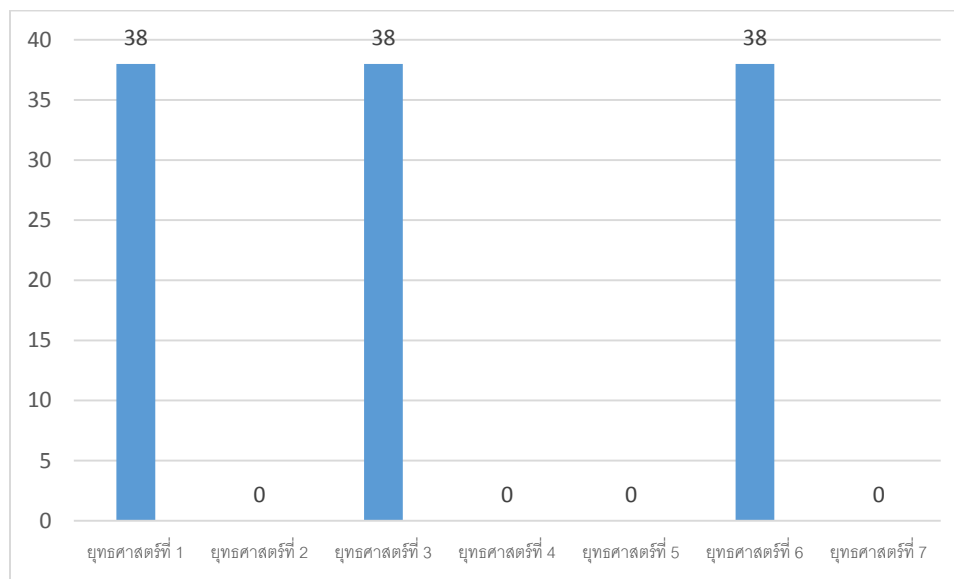
1) เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน

3) ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ

4) เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศให้เข้มแข็ง เป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมถึงสร้างระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม

- 5) พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ
- 6) เพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- 7) พัฒนาความร่วมมือของเครือข่ายวิจัยในประเทศและระหว่างประเทศ

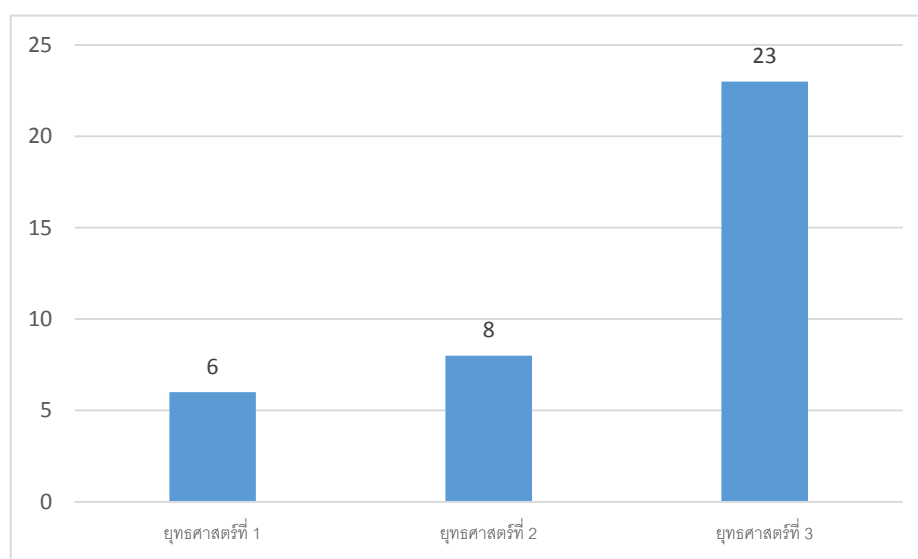
ภาพที่ 4.7 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560-2564)

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560-2564) พบว่า ทั้ง 38 แผนงาน เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 1, 3 และ 6 ทั้งหมด นั่นคือ เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และภารกิจของหน่วยงาน ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ และเพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตามลำดับ

4.3.2 ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560

ประกอบไปด้วย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว
- 2) การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว
- 3) การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.8 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560

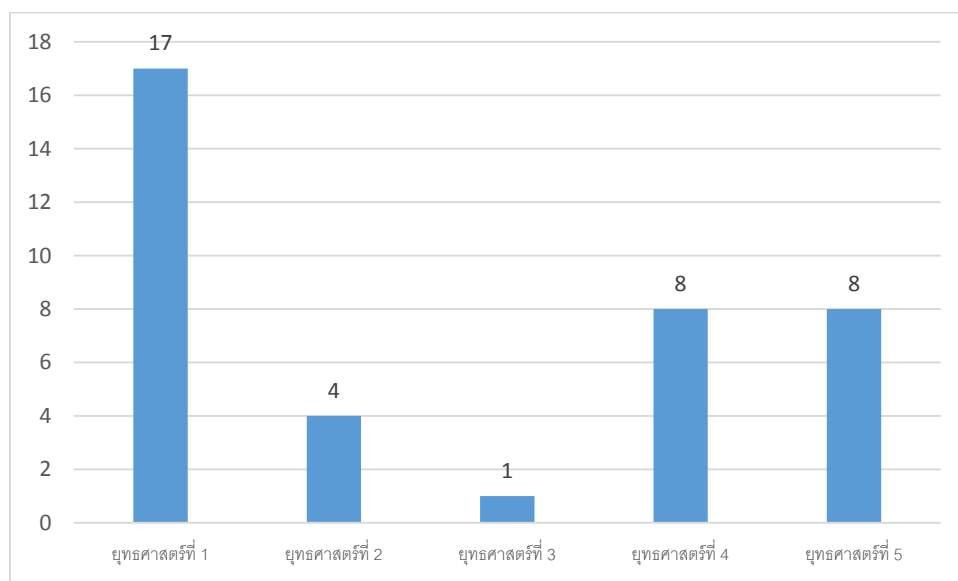
ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 พบว่าเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด จำนวน 23 แผนงาน รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 8 แผนงาน และยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 6 แผนงาน ซึ่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นการกำหนดนโยบายและการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ช่วยสนับสนุนการส่งเสริมการตลาด และการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า การบริหารจัดการยังมีจุดอ่อน ประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ กลยุทธ์บูรณาการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนทั้งระบบ กลยุทธ์พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับ

ผู้ประกอบการ กลยุทธ์การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center) และกลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

4.3.3 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564)

ประกอบไปด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุล และยั่งยืน
- 2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 3) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 4) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว
- 5) การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

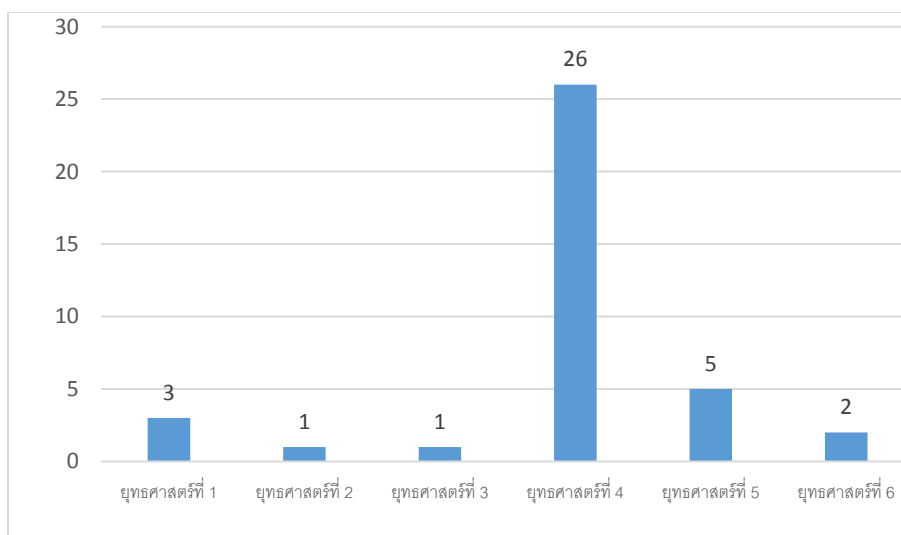
ภาพที่ 4.9 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564)

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) พบว่าเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด จำนวน 17 แผนงาน รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 5 จำนวนยุทธศาสตร์ละ 8 แผนงาน และยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 4 แผนงาน โดยมีแผนงานเดียวที่ตรงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ซึ่งการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความ สมดุลและยั่งยืน ในยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นพื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยว มีปัจจัยหลักที่คุณภาพของ แหล่งท่องเที่ยวสินค้า และบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากล และมีเอกลักษณ์โดดเด่น โดยการพัฒนา ต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลา และกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวซึ่งจะช่วยพัฒนาความมั่งคั่งในทั่วทุก ภูมิภาคของประเทศไทย เช่น การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการทุกรูปแบบอย่างมี มาตรฐาน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการอย่างยั่งยืน และการสร้างสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบทั้งในแง่การกระจายรายได้ และจำนวน นักท่องเที่ยว

4.3.4 แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

ประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับเขต พัฒนาการท่องเที่ยว
- 2) การจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ
- 4) การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่
- 5) การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลก
- 6) การบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการ ต่อยอดในเชิงนวัตกรรม

ภาพที่ 4.10 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

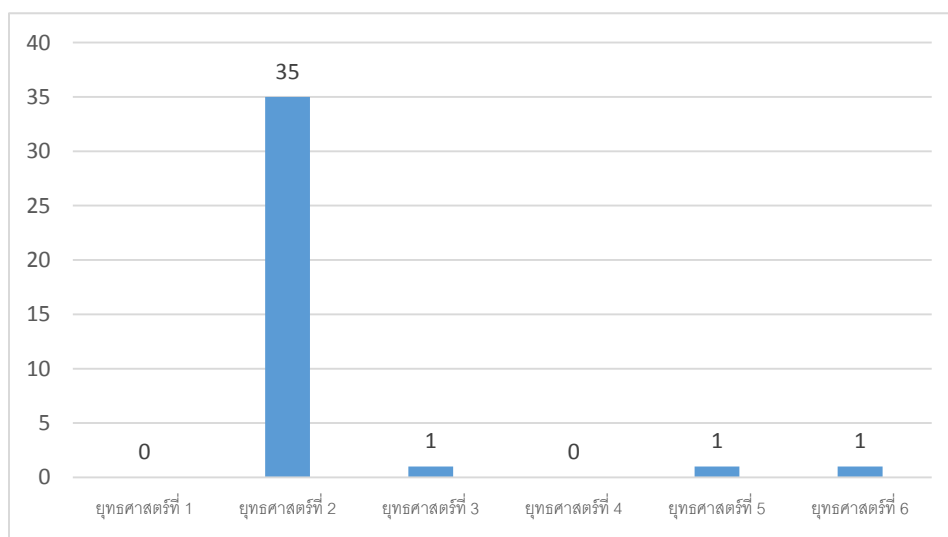
ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564 พบว่าเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด จำนวน 26 แผนงาน รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 5 จำนวน 5 แผนงาน ตามลำดับ ซึ่งประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่ ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ประกอบไปด้วย 8 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยนนานาชาติ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตะวันออกระดับสากล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยนนานาชาติ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยนลาว กัมพูชา และเวียดนาม 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงสู่ความ

ยั่งยืน และ 8) การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางสู่ความยั่งยืน

4.3.5 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี

ประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาพที่ 4.11 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พบว่าเป็นไป ยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด จำนวน 35 แผนงาน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับประสิทธิภาพการผลิต และการใช้วัตรกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม

เกษตร และบริการ การสร้างความมั่นคง และปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า และการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน เช่น การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง เศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน และการพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก เป็นต้น

4.3.6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)

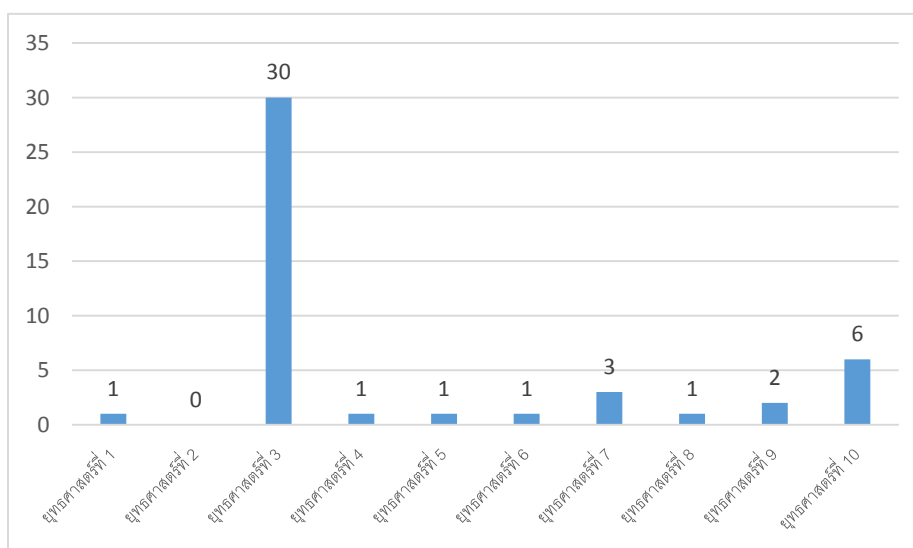
ประกอบไปด้วย 10 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- 1) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- 3) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง
- 4) ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง

และยั่งยืน

6) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย

- 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- 8) ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- 9) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- 10) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

ภาพที่ 4.12 แผนภูมิร้อยละโครงการวิจัยของแผนงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)

ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ จำแนกตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) พบว่าเป็นไปยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด จำนวน 30 แผนงาน รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ที่ 10 จำนวน 6 แผนงาน ตามลำดับ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 3 อ้างถึงการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน กล่าวถึงเศรษฐกิจไทยที่ขยายตัวต่ำกว่าศักยภาพอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งจากผลกระทบของเศรษฐกิจโลกซบเซาและข้อจำกัดภายในประเทศเองที่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มผลิตภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งฐานเศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัวช้าการพัฒนา 5 ปี ต่อจากนี้ไป จึงเน้นให้เศรษฐกิจเติบโตได้ตามศักยภาพและมีเสถียรภาพภาคส่งออกมีการพัฒนาจนสามารถขยายตัว และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ผลิตผลของประเทศเพิ่มขึ้น การลงทุนภาครัฐ และเอกชนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมาจากความร่วมมือกันมากขึ้น ประชาชน และผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบภาษีมากขึ้น และประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงขึ้น นอกจากนี้ ยังเน้นให้เศรษฐกิจรายสาขามีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง ภาคการเกษตรเน้นเกษตรกรรมยั่งยืน และให้เกษตรกรรมรายได้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ การท่องเที่ยวสามารถทำ

รายได้และแข่งขันได้มากขึ้น วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ตลอดจนภาคการเงินมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4.4 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยและการเชื่อมโยง

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัย ปี พ.ศ.2559-2560

ในการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ. 2555 – 2559 จำนวนรวม 152 แผนงาน พบว่าผลผลิตของงานวิจัยนั้นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวไทย (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559) ในประเด็น “ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้า บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว” และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2555 - 2559) “ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว” มากที่สุด และส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมล้านนา” นั่นคือภูมิภาคที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ “ภาคเหนือ” เมื่อพิจารณารูปแบบการท่องเที่ยวพบว่า แผนงานวิจัยมีการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด และผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย / แนวทางในการพัฒนา และได้รับองค์ความรู้เพื่อ “เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย” นอกจากสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 – 2559 ในภาพรวมแล้ว คณะผู้วิจัยจะสรุปผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยรายประเด็น และรายปี รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555-2559

ภูมิภาค	ประเด็นพิจารณา		
	รูปแบบของการท่องเที่ยว	ผลผลิตของแผนงานวิจัย	องค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย
ภาคเหนือ	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์/การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	การท่องเที่ยวเชิง	ยุทธศาสตร์/	การเพิ่มขีดความสามารถใน

ภูมิภาค	ประเด็นพิจารณา		
	รูปแบบของการท่องเที่ยว	ผลผลิตของแผนงานวิจัย	องค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัย
	วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคตะวันออก/ภาคตะวันตก/ภาคกลาง	การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย
ภาคใต้	- การท่องเที่ยวโดยชุมชน - การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทาง	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

ในขณะที่ ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์ และนโยบายด้านการท่องเที่ยว ผลการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการสังเคราะห์ สรุปได้ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ.2560

ประเด็น	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทย	อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย)	มรดกโลกด้านวัฒนธรรม (ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุโลก)
ภูมิภาค	ภาคเหนือ (กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี)	เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็น	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
รูปแบบการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแต่งงานฮันนีมูน
ผลผลิต	ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย /แนวทาง	เว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ
องค์ความรู้	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย	ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวและการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1,3 และ 6	ยุทธศาสตร์ที่ 2,4,5 และ 7
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 1
แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยุทธศาสตร์ที่ 3
แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560 - 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 4	ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 3
ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 2	ยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 2

ผลการวิเคราะห์จึงสรุปช่องว่างของงานวิจัยในระยะที่ผ่านมา (2555-2560) ได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยจำแนกตามพื้นที่พบว่า ยังมีช่องว่างในแง่พื้นที่การวิจัย กล่าวคือ การศึกษาในพื้นที่เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านมีสัดส่วนน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังขาดแคลน การศึกษาในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยใน คลัสเตอร์มรดกโลกด้านวัฒนธรรม

2) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยตามผลผลิตการวิจัย พบว่ายังขาดแคลนการศึกษาเพื่อให้ ได้ผลิตในรูปของเว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ

3) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยวพบว่ายังขาดแคลน การศึกษาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการแต่งงานฮันนีมูนมีสัดส่วนน้อยที่สุดตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ พบว่ายังขาดแคลนการศึกษา ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะ กลุ่มน้อยที่สุด ตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัย จำแนกตามยุทธศาสตร์สรุปได้ว่าผลผลิตโครงการวิจัยสอดคล้อง กับ

5.1) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560 - 2564) ตาม ยุทธศาสตร์ที่ 1,3 และ6 มากที่สุด

5.2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560 ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด

5.3) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด

5.4) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 – 2564 ตาม ยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด

5.5) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด

6.6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มาก ที่สุด

4.4.2 การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

คณะวิจัยได้สังเคราะห์และเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและการท่องเที่ยว ดังนี้

4.4.2.1 ความเชื่อมโยงระหว่าง (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

(ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มีความ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการ

ท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

4.4.2.2 ความเชื่อมโยงระหว่าง (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

(ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้าง **ความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนาความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการประกอบธุรกิจการสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทาง **เศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง

เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือ และซ่อมเรือ และบริการสาธารณูปโภค ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจ บริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยีใหม่ เช่น บริการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อน วัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะ เป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับ กฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับ การบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้ สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิต และบริการได้ตรงตามทิศทางที่ กำหนด ทั้งนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยังมีความเชื่อมโยงกับ **ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว บริการสุขภาพ และการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุง มาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่ม ศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติของ ภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

4.4.2.3 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนา ภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนิน

ธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการ เพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก สนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

4.4.2.4.ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 กับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน **ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนาความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการประกอบธุรกิจการสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ **ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็งโดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือ และซ่อมเรือ และบริการสาธารณสุข ภูเก็ต ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัด

ประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ เช่น บริการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิต และบริการได้ตรงตามทิศทางที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่ที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

4.4.2.5 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้า และบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทัน

ต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทย ให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

4.4.2.6 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้าง **ความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนาความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการประกอบธุรกิจการสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทาง **เศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือ และซ่อมเรือ และบริการสาธารณูปโภค ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จาก

เทคโนโลยีใหม่ เช่น กิจการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิต และบริการได้ตรงตามทิศทางที่กำหนด ทั้งนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยังมีความเชื่อมโยงกับ **ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

4.4.2.7 ความเชื่อมโยงระหว่าง (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2564 กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2564 มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็น **กลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ** ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้า และบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ตลอดจนส่งเสริมสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ให้เป็นแหล่งรวบรวมและศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบผู้บริโภคทุกระดับ และรณรงค์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในการสร้างเครื่องหมายการค้าของตนเอง และสร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลกสนับสนุนผู้ประกอบการเดิมให้สามารถปรับตัว และเตรียมความพร้อมสำหรับรูปแบบการดำเนินธุรกิจใหม่ ๆ และมาตรการทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนยกระดับศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล

4.4.2.8 ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการร่วมกันพัฒนาความรู้ในเชิงทฤษฎีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติเพื่อสร้างศักยภาพให้กับชุมชนในการประกอบธุรกิจการสนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างการแข่งขันทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ และบริการสาธารณูปโภค ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น มากกว่านั้น ยังให้ความสำคัญกับยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัว และมีศักยภาพในการเติบโต อาทิ ธุรกิจบริการดิจิทัล การศึกษานานาชาติ ธุรกิจบันเทิงและคอนเทนต์ และบริการวิชาชีพให้ก้าวไปสู่บริการที่ทันสมัยมากขึ้นโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ เช่น กิจการ Cloud Service แอปพลิเคชันทางการเงิน การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และ

บริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน อาทิ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นการกระจายรายได้ไปสู่คนในชุมชน และท้องถิ่นทั่วประเทศอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ทั้งยังเร่งปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม และบริการสำหรับอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักการ และการบังคับใช้กฎหมาย และกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การอำนวยความสะดวก และการพัฒนาภาคการผลิต และบริการได้ตรงตามทิศทางที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับ **ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัย และพัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม โดยทุนวิจัย และพัฒนากลุ่มเทคโนโลยีที่ประเทศไทยมีศักยภาพพัฒนาได้เอง อาทิ กลุ่มอาหารและเกษตร การแพทย์ สิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ โดยจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและต่อเนื่องสำหรับการต่อยอดงานวิจัยเชิงลึกเพื่อสร้างนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่การวิจัย และให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นประยุกต์ และทดลองเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถแปลงงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งนี้ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) ยังมีความเชื่อมโยงกับ **ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ** ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

4.4.2.9 ความเหมือน ความต่าง อันจะนำไปสู่ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ.2555-2559 และยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2560-2564

ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัย การท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ.2555-2559 โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การวิจัยเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวในทุกระดับ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ คือ เพิ่มมูลค่า และคุณค่าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยผ่านระบบการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวที่มี

ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนำการท่องเที่ยวไทยสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นธรรมยั่งยืน มียุทธศาสตร์การวิจัย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว 2) สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่ที่เชื่อมโยงและ 3) สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยด้านการท่องเที่ยวของชาติ ที่ผ่านมามีการดำเนินงานตามแผน และการสนับสนุนทุนวิจัยอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ผลจากการดำเนินการที่ผ่านมา รวมถึงการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของสถานการณ์การท่องเที่ยวของโลกและประเทศไทย ดังนั้นสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ และความต่อเนื่อง อันจะเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานวิจัยของประเทศไทยต่อไป ประกอบกับรัฐบาลปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปรับโครงสร้างการบริหารการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป้าหมายและแนวทางในการปฏิรูปการท่องเที่ยว ตลอดจนการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการเปลี่ยนแปลงของกระแสการท่องเที่ยวโลกและประเทศไทย จึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ แผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 2560-2564 ที่เล็งเห็นความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์และความต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปรับโครงสร้างการบริหารการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป้าหมาย และแนวทางในการปฏิรูปการท่องเที่ยว ตลอดจนการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการเปลี่ยนแปลงของกระแสการท่องเที่ยวโลกและประเทศไทย จึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ แผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 2560-2564 ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทุกด้านของประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรทุนวิจัยที่เหมาะสม และมีทิศทาง

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย และของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ตามการแบ่งเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2555-2559 และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล ความต้องการ ตลอดจนสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขต พบว่า ในด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อจากนี้ สิ่งสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา ตลอดจนการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว คือ “การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบองค์รวมสู่ความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับระบบการจัดการท่องเที่ยวมหภาคในระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่หรือเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และเน้นกระบวนการวิจัยเพื่อการพัฒนา (Research and Development)” โดย

เน้นในยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560-2564 ยังให้ความสำคัญกับประเด็นการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการท่องเที่ยวโลกประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน “One Destination” โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในทุก Sector ตลอดจนข้อได้เปรียบของประเทศไทย และ 2) การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของอาเซียน และการยกระดับความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน

เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องเชื่อมโยง พบว่ายุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2555-2559 และยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติปี พ.ศ. 2560-2564 มีความเชื่อมโยงกันในยุทธศาสตร์ที่ 2 ประเด็นวิจัยเพื่อจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเชื่อมโยงกับกับยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการวิจัยเพื่อส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติ (National Tourism Excellence Center) ที่สามารถสนับสนุนดำเนินการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงเครือข่ายผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่ยังมีความสอดคล้องกับเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง (ปี 2555-2559) ในประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ภูมิสังคมการท่องเที่ยวใน 14 กลุ่มพื้นที่ ได้แก่ 1) กลุ่มท่องเที่ยวแม่น้ำพຸຣ່ອນ 2) กลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา 4) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกโลกเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 5) กลุ่มท่องเที่ยวแนวปะการัง 6) กลุ่มท่องเที่ยววิถีชีวิตกลุ่มแม่น้ำภาคกลาง 7) กลุ่มท่องเที่ยว Royal Coast 9) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกหัตถกรรมสองสมุทร 10) กลุ่มท่องเที่ยวเลียบริมฝั่งแม่น้ำโขง 10) กลุ่มท่องเที่ยวเส้นทางไดโนเสาร์ 11) กลุ่มท่องเที่ยวมรดกหัตถกรรมเส้นทางบุญ 12) กลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ 13) กลุ่มท่องเที่ยวเส้นทางอัญมณีและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ 14) กลุ่มท่องเที่ยว Active Beach และกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการวิจัยในกลุ่มคลัสเตอร์ของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 1) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด 3) การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับการจัดประชุมและการจัดนิทรรศการต่าง ๆ 4) การท่องเที่ยวด้านการช้อปปิ้ง 5) การท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพความงาม 6) การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารและการบำเพ็ญประโยชน์ และ 7) การท่องเที่ยวที่วางอยู่บนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

อีกทั้ง ยุทธศาสตร์ที่ 6 ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม ยังเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว การสนับสนุนทุนและดำเนินการวิจัยการท่องเที่ยวที่ขาดความเป็นเอกภาพ และไม่มีการบูรณาการ ส่งผลให้สิ้นเปลืองทั้งงบประมาณ เวลา และบุคลากร รวมทั้งผลการวิจัยก็ไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ระบบบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติในระดับต่าง ๆ จึงเป็น “กลไก” สำคัญที่ผลักดันให้เกิดระบบการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตั้งแต่กระบวนการตั้งโจทย์การวิจัย สร้างผลการวิจัย และผลักดันสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยบนฐานความรู้ โดยเฉพาะการส่งเสริมจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติ (National Tourism Excellence Center) ที่มีการทำงานเชิงเครือข่าย และเป็นหน่วยบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวทั้งระบบตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงท้ายน้ำ ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งส่งเสริมการพัฒนานักวิจัยการท่องเที่ยวมืออาชีพที่สามารถผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพด้วยวิธีวิทยาที่ทันสมัย พร้อมส่งเสริมการวิจัยการท่องเที่ยวแบบสหวิทยาการที่สามารถบูรณาการหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน และสร้างวารสารวิชาการการวิจัยการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัย และกระตุ้นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

4.5 ผลติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

4.5.1 การสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

วช. และสกว. ให้การสนับสนุนทุนวิจัย 38 แผนงาน งบประมาณรวม 105,169,000 บาท โดยศึกษาวิจัยตาม 6 กรอบวิจัย กระจายงบประมาณและพื้นที่วิจัยทั่วประเทศ โดยสำนักประสานงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. บริหารจัดการตั้งแต่รับข้อเสนอโครงการ คัดกรองเบื้องต้น คัดกรองร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการวิจัย ศึกษากระจายศึกษาใน ภาคใต้มากที่สุด (ร้อยละ 31) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 24) และภาพรวมทั้งประเทศ (ร้อยละ 18) โดยภาคตะวันตกและภาคกลาง มีสัดส่วนน้อยที่สุด โดยมีการจัดสรรงบประมาณไปตามกรอบการวิจัยที่ 2 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมาคือ กรอบวิจัยที่ 5 กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และ กรอบวิจัยที่ 3 กรอบการวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก โดยการอบวิจัยที่ 4 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุน

มนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ได้รับงบประมาณน้อยที่สุด เมื่อพิจารณา งบประมาณการสนับสนุนการวิจัย แยกตามภูมิภาคพบว่า ภาคใต้ได้มากที่สุด ร้อยละ 32 ของทุนวิจัย ทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาพรวมของประเทศ (ร้อยละ 25) และภาคเหนือ (ร้อยละ 22) โดยภาค ตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตก ได้รับงบประมาณ รวมกันเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น

4.5.2 ผลสัมฤทธิ์จากการสนับสนุนทุนวิจัย

4.4.2.1 ผลการสนับสนุนทุนวิจัยโดยรวม ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

4.4.2.2 ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่นเนื่องจากการประเมินรายงานฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการได้ 24 แผนงาน พบ 1 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด และ 7 แผนงานมีงานวิจัย โดดเด่นมาก คือ แผนงานการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบนำ ชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน โดยมี อาจารย์ เทพชัย ทรัพย์นิธิ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

4.5.2.3 คณะนักวิจัยดีเด่น การสนับสนุนทุนวิจัยปี 2560พบคณะนักวิจัยระดับดีเด่น มาก และระดับดีเด่น ดังนี้

1) คณะนักวิจัยดีเด่นมากเป็นคณะวิจัยที่มีผลการดำเนินงานวิจัยดีเด่นมากกว่า 1 ปี จำนวน 2คน คือ รศ.ดร.ศิวฤทธิ์พงศกรรังศิลป์ และคณะ(ปี พ.ศ. ที่ดำเนินงานวิจัยได้ระดับดีเด่น มาก: 2557, 2558, 2560) และ ผศ.ดร.แสงสรรค์ภูมิสถาน และคณะคณะ(ปี พ.ศ. ที่ดำเนินงาน วิจัยได้ระดับดีเด่นมาก: 2556, 2558, 2560)

2) คณะนักวิจัยดีเด่นเป็นคณะวิจัยที่มีผลการดำเนินงานวิจัยได้คะแนนมาก 75 คะแนน จำนวน 9คน ได้แก่ 1)ศ.ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจและคณะ2)ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถและคณะ3)ผศ. ดร.ธนวัต ลิ้มปักษิณกุลและคณะ4)อาจารย์เทพชัย ทรัพย์นิธิและคณะ5)ผศ.สุรศักดิ์ แก้วอ่อน และคณะ6)ผศ.ดร.ดรชนี เอ็มพันธุ์และคณะ7)ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์และคณะ8)ผศ.จิต ศักดิ์ พุฒจรัสและคณะและ9)ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน และคณะตามลำดับ

3) การวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละ คณะนักวิจัยดีเด่น ปี 2555-2560พบว่า กลุ่ม คณะวิจัยระดับดีเด่น ปี 2555 - 2558 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ ปี 2555 มีแผนงาน / คณะวิจัยร้อยละ 23.07 สามารถดำเนินงานวิจัยได้ระดับดีเด่น และปี 2558 มีแผนงาน / คณะวิจัยเพิ่มเป็นร้อยละ 31.81 แต่ในปี 2559 กลับมีแผนงาน/คณะวิจัยลดลง ร้อยละ 12.91 รวมถึงคณะวิจัยระดับดีก็มีแนวโน้มลดลง แต่ไปเพิ่มในสัดส่วนของนักวิจัยที่มีผลงานดีระดับปาน

กลาง และในปี 2560 พบว่า กลุ่มคณะวิจัยระดับดีเด่น ปี 2555 - 2558 มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นกว่าปี 2559 ดังตาราง...

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์คณะนักวิจัยดีเด่น ปี 2555 – 2560

พ.ศ.	ค่าร้อยละของคณะวิจัย ดีเด่น	จำนวนคณะนักวิจัย ดีเด่น	คณะนักวิจัยใหม่	คณะนักวิจัยเดิม
2555	23.07	9 (จาก 39 แผนงาน)	-	-
2556	23.63	6 (จาก 29 แผนงาน)	6	-
2557	29.03	9 (จาก 31 แผนงาน)	6	3
2558	31.81	7 (จาก 22 แผนงาน)	3	4
2559	12.91	4 (จาก 31 แผนงาน)	1	3
2560	18.42	7 (จาก 38 แผนงาน)	5	2

4.5.3 ข้อมูลนักวิจัยและการบริหารจัดการโครงการวิจัยปี 2560

จากการสำรวจข้อมูลนักวิจัย โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อยในแผนงานให้ข้อมูลตามแบบสำรวจ โดยมีผลการวิเคราะห์จำแนกรายประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) *ประสบการณ์การรับทุนจาก สกว.และสถานะ* นักวิจัย 72 คน ที่ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เคยได้รับทุนจากสกว. ด้านการท่องเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 56.9 โดยนักวิจัยที่เคยได้รับทุนวิจัยจาก สกว. ด้านการท่องเที่ยวนั้น เคยมีสถานะทั้ง ผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการย่อย และนักวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าโดยส่วนใหญ่มีสถานะเป็นหัวหน้าโครงการย่อย คิดเป็นร้อยละ 52.15

2) *วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว* นักวิจัย 315 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกร้อยละ 51.25 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทร้อยละ 44.85 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 3.90 ทั้งนี้ นักวิจัยเพียงร้อยละ 20.06 มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยว ส่วนอีกร้อยละ 79.94 ไม่มีแต่นักวิจัยร้อยละ 33.98 มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี นักวิจัยร้อยละ 24.79 มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว 3-5 ปี โดยนักวิจัยร้อยละ 20.33 ไม่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 4.15

3) *การดำเนินการวิจัย* ข้อมูลเกี่ยวกับดำเนินการวิจัยนำเสนอแยกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ พื้นที่ทำวิจัยประเภทงานวิจัยแหล่งข้อมูลวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(1) พื้นที่ทำวิจัย: โครงการวิจัยร้อยละ 40.28เลือกพื้นที่ทำวิจัยภาคเหนือตอนล่าง รองลงมาคือ ภาคใต้ ร้อยละ 36.11

(2) ประเภทงานวิจัย: โครงการวิจัยร้อยละ 83.33 เลือกประเภทงานวิจัยเชิงปริมาณและเลือกการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยในสัดส่วนเดียวกัน ซึ่งอาจจะอนุมานได้ว่าโครงการวิจัยส่วนใหญ่ นั้นใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม

(3) แหล่งข้อมูล:โครงการวิจัยทุกโครงการร้อยละ100เลือกแหล่งข้อมูลโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง แต่มี 25 โครงการ ที่ใช้แหล่งข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและประชากรร่วมกัน

(4) วิธีการสุ่มตัวอย่าง: โครงการวิจัยเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละโครงการอาจจะเลือกใช้ได้มากกว่า 1 วิธีในการให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลจากการวิเคราะห์พบว่าโครงการที่เลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมีจำนวนมากที่สุดร้อยละ 76.39รองลงมาคือ เลือกสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ร้อยละ 33.33

(5) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล: โครงการวิจัยร้อยละ 91.67 ใช้การสัมภาษณ์ รองลงมาคือ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสอบถามร้อยละ 79.17นอกจากนั้น ยังมีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบอื่นๆ เช่นโครงการวิจัยร้อยละ 76.39เก็บข้อมูลเพิ่มด้วยการสำรวจ และโครงการวิจัยร้อยละ 73.61เก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มเป็นต้น

(6) การวิเคราะห์ข้อมูล: แผนงานร้อยละ 90.28วิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาส่วนแผนงานที่ศึกษาเชิงปริมาณร่วมกับเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และบางแผนงานวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยสถิติอ้างอิง

4) การบริหารจัดการโครงการวิจัย จากการสำรวจข้อมูลโครงการวิจัยโดยให้ผู้อำนวยการโครงการและหัวหน้าโครงการย่อยให้คะแนนระดับการทำงานใน 6 ประเด็น ได้แก่ การวางแผน การแบ่งงานให้นักวิจัย ความร่วมมือในคณะวิจัย การติดตามและควบคุม การจัดสรรงบประมาณ และการประเมินผล (ตารางที่ 4.8) ผลการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

(1) การวางแผน: แบ่งย่อยเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

- การจัดประชุมเพื่อวางแผนร่วมกัน พบว่า โครงการร้อยละ 51.4จัดประชุมวางแผนร่วมกันในระดับมากที่สุด และโครงการร้อยละ 40.3จัดประชุมวางแผนร่วมกันในระดับมาก

- การร่วมจัดทำโครงการการดำเนินงานวิจัยที่สอดคล้อง/สอดคล้องกันระหว่างโครงการและโครงการย่อย พบว่า โครงการร้อยละ 50.0 ดำเนินการวางแผนร่วมกันในระดับมากที่สุด และโครงการร้อยละ 41.7ดำเนินการวางแผนร่วมกันในระดับมาก

- การร่วมประชุมวางแผนป้องกันหรือแก้ปัญหา กรณีเกิดเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานวิจัย พบว่า โครงการร้อยละ 48.6 ดำเนินการวางแผนป้องกันหรือแก้ไขในระดับมากและโครงการร้อยละ 41.7 วางแผนแก้ไขในระดับมากที่สุด

(2) การแบ่งงาน: สอบถามแยกย่อย 3 ประเด็น ได้แก่

- การจัดแบ่งงานให้นักวิจัยทุกคน พบว่า โครงการร้อยละ 59.7 จัดแบ่งงานให้นักวิจัยทุกคนในระดับมากที่สุด โครงการร้อยละ 31.9 จัดแบ่งงานให้นักวิจัยระดับมาก

- การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ พบว่า โครงการร้อยละ 58.3 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้นักวิจัยทุกคนในระดับมากที่สุด และโครงการร้อยละ 38.9 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้นักวิจัยทุกคนในระดับมาก

- การชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานวิจัย พบว่า โครงการร้อยละ 61.1 ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยในระดับมากที่สุด และโครงการร้อยละ 36.1 ชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานวิจัยในระดับมาก

(3) ความร่วมมือในคณะวิจัย: แยกย่อยเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

- ความร่วมมือดำเนินการวิจัย พบว่า นักวิจัยในโครงการร้อยละ 52.8 ให้ความร่วมมือในระดับมากที่สุด และโครงการร้อยละ 44.4 นักวิจัยให้ความร่วมมือในระดับมาก

- ความร่วมมือในกรณีที่ต้องทำงานเพิ่มเติม พบว่า นักวิจัยในโครงการร้อยละ 54.84 ให้ความร่วมมือในระดับมากที่สุด และนักวิจัยร้อยละ 38.71 ให้ความร่วมมือในระดับมาก

(4) การติดตามและควบคุม: แยกย่อยเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

- การติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ พบว่า ผู้อำนวยการโครงการ/หัวหน้าโครงการย่อยในโครงการร้อยละ 59.7 (ติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอในระดับมากที่สุด ส่วนที่เหลือผู้อำนวยการโครงการ/หัวหน้าโครงการย่อยในโครงการร้อยละ 34.7 (10 โครงการ) ติดตามความก้าวหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอในระดับมาก

- การกำกับ ควบคุม และช่วยแก้ไขปัญหา พบว่า ผู้อำนวยการโครงการ/หัวหน้าโครงการย่อยในโครงการร้อยละ 56.9 กำกับ ควบคุมและแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานวิจัยสามารถดำเนินการได้ตามโครงการที่กำหนดในระดับมากที่สุด โครงการร้อยละ 37.5 กำกับ ควบคุมและแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานวิจัยสามารถดำเนินการได้ตามโครงการที่กำหนดในระดับมาก

(5) การจัดสรรงบประมาณการดำเนินงานวิจัยในแต่ละกิจกรรมพบว่า ผู้อำนวยการโครงการ/หัวหน้าโครงการในโครงการร้อยละ 58.3 จัดสรรงบประมาณเหมาะสมในระดับมากที่สุด โครงการร้อยละ 40.3 จัดสรรงบประมาณได้เหมาะสมระดับมาก

(6) การประเมินผลงานตามวัตถุประสงค์การวิจัยพบว่าผู้อำนวยการโครงการ/หัวหน้าโครงการย่อยในโครงการร้อยละ 51.4จัดการประชุมเพื่อประเมินผลงานตามวัตถุประสงค์การวิจัยในระดับมากที่สุด โครงการร้อยละ 43.1จัดการประชุมเพื่อประเมินผลงานในระดับมาก

5) การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในปี 2560 มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ทั้งหมด 129 คน เฉลี่ย 2 คน ต่อโครงการ โดยโครงการร้อยละ 73.6ได้ให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการประชุม และแผนงานร้อยละ 70.8มีนักวิจัยรุ่นใหม่ได้รับโอกาสเข้าร่วมเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้แผนงานร้อยละ 65.3มีนักวิจัยรุ่นใหม่ได้รับโอกาสเข้าร่วมวางแผนการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 4.18

4.5.4 ระบบการติดตามและประเมินผล

สปป.สกว. กำหนดให้นักวิจัยจัดทำรายงานและนำเสนอในการประชุม หลังดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ประเมินและให้ข้อเสนอแนะ ส่วน สปว.สกว. ร่วมกับคณะวิจัยติดตามประเมินผลทำหน้าที่ติดตามและนำเสนอผลสามารถสรุปผลได้ ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการติดตามและประเมินผลในการประชุมนำเสนอ 2 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (ร้อยละ)			
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
ระยะ 2 เดือน					
1	ความชัดเจนในการนำเสนอ		63.20		
2	ความถูกต้องของเครื่องมือวิจัย			50.00	
3	การอธิบายเกี่ยวกับงานวิจัยของนักวิจัย			50.00	
4	การยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ		73.7		
5	ความชัดเจนของกิจกรรมการวิจัยในอนาคต		71.1		
6	ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัย		59.5		
7	การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะศึกษา		43.2		

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (ร้อยละ)			
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
8	ความชัดเจนและเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย		43.2		
9	ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		48.6		
10	ความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บข้อมูล			48.6	
11	ความชัดเจนของแผนการดำเนินงาน		51.4		
12	ความก้าวหน้าของแผนงานตามที่ระบุไว้ในสัญญา		59.5		
13	คุณภาพการเขียนรายงานความก้าวหน้า 2 เดือน		64.5		
14	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมาย	64.5			
15	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนด		64.9		
ระยะ 6 เดือน					
1	ความชัดเจนในการนำเสนอ			52.6	
2	ผลการศึกษาได้ครบถ้วนตามแผนที่ระบุ			57.9	
3	ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์			60.5	
4	การอธิบายเกี่ยวกับงานวิจัยของนักวิจัย			44.7	
5	การยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ			63.2	
6	ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัย			55.3	
7	ความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการ		50.0		
8	การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะวิจัย			44.7	
9	คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย		55.3		
10	การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้		42.1		
11	ผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	100			
12	คุณภาพของรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน			55.3	
13	ความน่าเชื่อถือของข้อมูล		55.26		
14	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมาย		44.74		
15	แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนด		52.63		

ลำดับ	รายการประเมิน	ผลการประเมิน (ร้อยละ)			
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
ระยะ 12 เดือน					
1	ความชัดเจนในการนำเสนอ		50.0		
2	ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วน		56.25		
3	ความครบถ้วนของร่างรายงานฉบับสมบูรณ์		46.88		
4	การอธิบายเกี่ยวกับผลการศึกษาและการเขียนรายงานของนักวิจัย		46.88		
5	ความเป็นไปได้ในการแก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนด		71.88		
6	ความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัย		60.87		
7	คุณภาพของงานวิจัยโดยรวม		60.87		
8	ประโยชน์ของงานวิจัย		60.87		
9	ระดับความโดดเด่นของงานวิจัย		60.87		
10	ผลการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในสัญญา				52.17
11	ได้ผลผลิตตามที่ระบุไว้ในสัญญา			60.87	

จากตาราง 4.15 แสดงให้เห็นถึงผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่ได้รับทุน ปี2560 จำนวน 38 โครงการ โดย

1) ผลการประเมินโครงการวิจัยรอบ 2 เดือน

1.1) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 63.2 มีความชัดเจนในการนำเสนออยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีความชัดเจนในการนำเสนอผลงานวิจัยมากที่สุด ได้แก่(1) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน กรณีศึกษา จังหวัดกระบี่ พังงา และภูเก็ต” (2) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงลุ่มน้ำอย่างยั่งยืนในอำเภอบางพลี จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.สุรศักดิ์ แก้วอ่อน สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีและ(3) แผนงาน “การพัฒนาประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ จังหวัด

สมุทรสงคราม” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.อนันตกุล อินทรผดุง สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.2) ความถูกต้องของเครื่องมือวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 50.00 มีความถูกต้องของเครื่องมือวิจัยในระดับปานกลาง โดยแผนงานที่มีความถูกต้องของเครื่องมือวิจัยมากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “การพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.จิตต์โสภิณ มีระเกตุ สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา (2) แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (3) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (4) แผนงาน “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสองฝั่งโขงในจังหวัดหนองคายและบึงกาฬ เชื่อมโยงกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ศักรินทร์ นนทพจน์ สังกัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย และ (5) แผนงาน “การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นเครื่องมือ ในเขตบริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโตะ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะ 2)” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.สวิขญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ สังกัด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.3) การอธิบายเกี่ยวกับงานที่วิจัยของนักวิจัย (แสดงถึงความเข้าใจในงาน) ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 50.00 การอธิบายเกี่ยวกับงานที่วิจัยของนักวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง โดยแผนงานที่มีการอธิบายเกี่ยวกับงานที่วิจัยของนักวิจัยมากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “การพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.จิตต์โสภิณ มีระเกตุ สังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และ (2) แผนงาน “การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นเครื่องมือ ในเขตบริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโตะ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะ 2)” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.สวิขญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ สังกัด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.4) การยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 73.7 มีการยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิในระดับมาก โดยโครงการที่มีการยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมากที่สุด ได้แก่โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน” ผู้อำนวยการโครงการ อาจารย์เทพชัย

ทรัพย์สิน สิทธิ เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ โดยโครงการดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

1.5) ความชัดเจนของกิจกรรมการวิจัยในอนาคตผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 71.1 มีความชัดเจนของกิจกรรมการวิจัยในอนาคตในระดับมาก โดยแผนงานที่มีการอธิบายเกี่ยวกับงานที่วิจัยของนักวิจัยมากที่สุดได้แก่ (1) แผนงาน “การพัฒนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.จิตต์โสภณ มีระเกตุ สังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา (2) แผนงาน “การพัฒนาแนวทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับสินค้าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) ของประเทศไทย ภายใต้โครงการ The LINK” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.จิตศักดิ์ พุฒจร สังกัดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต สารสนเทศเพชรบุรี (3) โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน” ผู้อำนวยการโครงการ อาจารย์เทพชัย ทรัพย์สิน สิทธิ เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (4) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยในกลุ่มพื้นที่อ่าวปัตตานี ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และอุทยานธรณีสตูล” ผู้อำนวยการแผนงาน นราวดี บัวขวัญ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (5) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก”ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (6) แผนงาน “แนวทางอนุรักษ์ย่านเก่าริมแม่น้ำโขงเพื่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ปรณ์ พัฒนานุโรจน์ สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานสกลนคร (7) แผนงาน “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสองฝั่งโขงในจังหวัดหนองคายและบึงกาฬ เชื่อมโยงกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ศักรินทร์ นนทพจน์ สังกัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย (8) แผนงาน “การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นเครื่องมือ ในเขตบริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต้ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะ 2)”ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.สวิตญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ สังกัด มหาวิทยาลัยแม่โจ้(9) แผนงาน “ศักยภาพ โอกาส และแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทย” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.สัจจาไกรศรีรัตน์ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (10) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน กรณีศึกษา จังหวัดกระบี่ พังงา และภูเก็ต” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์สุชาติ ฉันทสาราญ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (11) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงลุ่มน้ำอย่างยั่งยืนในอำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.สุศักดิ์ แก้วอ่อน สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (12) แผนงาน “การพัฒนา

ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ จังหวัดสมุทรสงคราม” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร. อนันตกุล อินทรผดุง สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และ(13) แผนงาน “การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มของการท่องเที่ยวโดยชุมชนวิถีชา – กาแฟในจังหวัดเชียงราย” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์ อาทิตยา ปาทาน สังกัด มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงโดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.6) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 59.5 ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีความชัดเจนในการนำเสนอผลงานวิจัยมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)”ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.7) การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 43.2 การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาอยู่ในระดับมากและปานกลาง โดยแผนงานที่มีการทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ศึกษามากที่สุด ได้แก่แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)”ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.8) ความชัดเจนและเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 43.2 ความชัดเจนและเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานที่มีความชัดเจนและเหมาะสมของกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.9) ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 48.6 ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่(1) แผนงาน “การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธ์ สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ(2) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก”ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยทั้ง 2 แผนงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.10) ความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บข้อมูลผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 48.6 ความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเก็บข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง โดยแผนงานที่มีความก้าวหน้าของแผนการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ในสัญญาามาก ได้แก่ (1) แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ (2) แผนงาน “การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ” ผู้อำนวยการแผนงาน ศ.ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ สังกัด สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยทั้ง 2 แผนงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.11) ความชัดเจนของแผนการดำเนินงานผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 51.4 ความชัดเจนของแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานที่มีความชัดเจนของแผนการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธ์ สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ (2) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยทั้ง 2 แผนงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.12) ความก้าวหน้าของแผนการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ในสัญญาผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 59.5 ความก้าวหน้าของแผนการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ในสัญญาอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานที่มีความก้าวหน้าของแผนการดำเนินงานตามที่ระบุไว้ในสัญญาามาก ได้แก่แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.13) คุณภาพการเขียนรายงานความก้าวหน้า 2 เดือนผลการประเมินพบว่า แผนงานร้อยละ 64.5 คุณภาพการเขียนรายงานความก้าวหน้า 2 เดือนอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานที่มีคุณภาพการเขียนรายงานความก้าวหน้า 2 เดือนมาก ได้แก่แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพณีชัยกุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

1.14) แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมายผลการประเมินพบว่า แผนงาน ร้อยละ 64.5 แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมายอยู่ในระดับมากที่สุด โดย แผนงานที่มีแนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมายมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยว

ภาคใต้อย่างยั่งยืน” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

1.15) แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนดผลการประเมินพบว่าแผนงานร้อยละ 64.9 แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนดอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานแนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนดมากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวภาคใต้อย่างยั่งยืน” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2) ผลการประเมินโครงการวิจัยรอบ 6 เดือน

2.1) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 52.6 ความชัดเจนในการนำเสนออยู่ในระดับปานกลาง โดยแผนงานวิจัยที่มีความชัดเจนในการนำเสนอมากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์กมลวรรณ เหล่ายัง สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.2) ผลการศึกษาได้ครบถ้วนตามแผนที่ระบุผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 57.9 ผลการศึกษาได้ครบถ้วนตามแผนที่ระบุในระดับปานกลาง โดย แผนงานวิจัยที่มีผลการศึกษาได้ครบถ้วนตามแผนที่ระบุมากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัต ลิ้มบัพพาณิชย์กุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.3) ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 60.5 ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง โดย แผนงานวิจัยที่มีผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์มากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (5 เชียง)” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธนวัตลิ้มบัพพาณิชย์กุล สังกัด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2) แผนงาน “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์กมลวรรณ เหล่ายัง สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (3) แผนงาน “ชุดโครงการประสิทธิภาพความสามารถในการแข่งขัน และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไทย ” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.ปเนต มโนมัยวิบูลย์ สังกัด มูลนิธิสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ (4) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดเพชรบุรี เพื่อบูรณาการสู่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก (จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง)” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์ดณัย วินัยรัตน์ สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขต วังไกลกังวล (5) แผนงาน “การ

พัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่อารยธรรมล้านนา” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.อาชว์บาร์มี มณีตระกูลทอง สังกัด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ (6) แผนงาน “การจัดประสบการณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทย บนฐานวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ปริยาพร ทองผุด สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.4) การอธิบายเกี่ยวกับงานที่วิจัยของนักวิจัย (แสดงถึงความเข้าใจและการทำงานจริง) ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 44.7 มีการอธิบายเกี่ยวกับงานที่วิจัยของนักวิจัยในระดับปานกลาง โดย แผนงานวิจัยที่มีการอธิบายเกี่ยวกับงานที่วิจัยของนักวิจัย (แสดงถึงความเข้าใจและการทำงานจริง) มากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์กมลวรรณ เหล่ายัง สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และ (2) แผนงาน “การจัดประสบการณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทย บนฐานวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ปริยาพร ทองผุด สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.5) การยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 63.2 มีในระดับปานกลาง โดย แผนงานวิจัยที่มีการยอมรับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาหารในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์กมลวรรณ เหล่ายัง สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (2) แผนงาน “การจัดประสบการณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทย บนฐานวัฒนธรรมชุมชนลุ่มน้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ปริยาพร ทองผุด สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงโดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.6) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัย ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 55.3 ความชัดเจนในการนำเสนอผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง โดย แผนงานที่มีความชัดเจนในการนำเสนอผลงานวิจัยมากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ดรชนันท์ เอมพันธุ์ สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ (2) แผนงาน “การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560” ผู้อำนวยการแผนงาน ศ.ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ สังกัด สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.7) ความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการ (เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ระบุไว้หรือไม่) ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 50.0 ความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการ (เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ระบุไว้หรือไม่) อยู่ในระดับมาก โดย แผนงานที่มีความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการ (เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ระบุไว้หรือไม่) มากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “การพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว – ป่าภูเขาลวง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน สังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.8) การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 44.7 การทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง โดยแผนงานที่มีการทบทวนเอกสารครอบคลุมประเด็นที่ต้องการจะวิจัยมากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงลุ่มน้ำอย่างยั่งยืนในอำเภอบางบาล จังหวัดนครราชสีมา” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.สุรศักดิ์ แก้วอ่อน สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีโดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.9) คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 55.3 คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.10) การดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 42.1 มีการดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ในระดับอยู่ในระดับมาก และปานกลาง โดยแผนงานที่มีการดำเนินงานวิจัยเป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้มากที่สุด ได้แก่ แผนงาน “การพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว – ป่าภูเขาลวง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.11) ผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 100 มีผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับมากที่สุด โดย แผนงานที่มีผลการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากที่สุด ได้แก่(1) แผนงาน “การพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว – ป่าภูเขาลวง จังหวัด

นครราชสีมา” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(2) แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ(3) แผนงาน “การสร้างคามเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นเครื่องมือ ในเขตบริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะ 2)” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.สวัญญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ สังกัด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.12) คุณภาพของรายงานความก้าวหน้า 6 เดือนผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัย ร้อยละ 55.3 คุณภาพของรายงานความก้าวหน้า 6 เดือนอยู่ในระดับปานกลาง โดย แผนงานที่มีคุณภาพของรายงานความก้าวหน้า 6 เดือน มากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “การพัฒนาแนวทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับสินค้าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) ของประเทศไทย ภายใต้โครงการ The LINK” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.จิตศักดิ์ พุฒจร สังกัด มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต สารสนเทศเพชรบุรี (2) แผนงาน “การพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว – ป่าภูเขาลอง จังหวัดนครราชสีมา” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และ (3) แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.13) ความน่าเชื่อถือของข้อมูลผลการประเมินพบว่า แผนงานร้อยละ 55.26 ความน่าเชื่อถือของข้อมูลอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานที่มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.14) แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมายผลการประเมินพบว่า แผนงานร้อยละ 44.74 แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมายอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีแนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเป้าหมายมากที่สุด ได้แก่ (1) แผนงาน “การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่หมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ดรชนี เอมพันธุ์ สังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ (2) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงลุ่มน้ำอย่างยั่งยืนในอำเภอบางพาง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.สุรศักดิ์ แก้วอ่อน สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

2.15) แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนดผลการประเมินพบว่าแผนงานร้อยละ 52.63 แนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนดอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานแนวโน้มที่งานวิจัยจะสำเร็จตามเวลาที่กำหนดมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3) ผลการประเมินโครงการวิจัยรอบ 12 เดือน

3.1) ความชัดเจนในการนำเสนอผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 50.00 ความชัดเจนในการนำเสนออยู่ในระดับมาก โดยแผนงานวิจัยที่มีความชัดเจนในการนำเสนอมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.2) ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วนผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 56.25 มีผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วนอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานวิจัยที่มีผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วนมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.3) ความครบถ้วนของร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 46.88 ความครบถ้วนของร่างรายงานฉบับสมบูรณ์อยู่ในระดับมาก โดย แผนงานวิจัยที่มีความครบถ้วนของร่างรายงานฉบับสมบูรณ์มากที่สุด ได้แก่แผนงาน “การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นเครื่องมือ ในเขตบริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะ 2)”ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.สวิษฐา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ สังกัด มหาวิทยาลัยแม่โจ้โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.4) การอธิบายเกี่ยวกับผลการศึกษาและการเขียนรายงานของนักวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 46.88 การอธิบายเกี่ยวกับผลการศึกษาและการเขียนรายงานของนักวิจัยอยู่ในระดับมากโดย แผนงานวิจัยที่มีการอธิบายเกี่ยวกับผลการศึกษาและการเขียนรายงานของนักวิจัยมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.5) ความเป็นไปได้ในการแก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนดผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 71.88 มีความเป็นไปได้ในการแก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนดอยู่ในระดับมาก โดย แผนงานวิจัยที่มีความเป็นไปได้ในการแก้ไขรายงานฉบับสมบูรณ์ตามเวลาที่กำหนดมากที่สุดได้แก่แผนงาน “แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดสงขลา กับพื้นที่เชื่อมโยง” ผู้อำนวยการแผนงาน ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ จินดาบถ สังกัด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.6) ความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 60.87 มีความสามารถในการนำเสนอผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีความสามารถในการนำเสนอผลงานวิจัยมากที่สุด ได้แก่แผนงาน “การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนตามเส้นทางปราสาทขมรรคา (พิมาย – นครวัดนครธม)” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์จังกกล จันทร์เรือง สังกัด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.7) คุณภาพของงานวิจัยโดยรวม ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 60.87 มีคุณภาพของงานวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานวิจัยที่มีคุณภาพของงานวิจัยโดยรวมมากที่สุดได้แก่ โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน” ผู้อำนวยการโครงการ อาจารย์เทพชัย ทรัพย์นินิ สังกัด ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติโดยโครงการดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.8) ประโยชน์ของงานวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 60.87 ประโยชน์ของงานวิจัยอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีประโยชน์ของงานวิจัยมากที่สุด ได้แก่ โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน” ผู้อำนวยการโครงการ อาจารย์เทพชัย ทรัพย์นินิ สังกัด ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติโดยโครงการดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.9) ระดับความโดดเด่นของงานวิจัยผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 60.87 ระดับความโดดเด่นของงานวิจัยอยู่ในระดับมาก โดยแผนงานที่มีระดับความโดดเด่นของงานวิจัยมากที่สุดได้แก่โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน” ผู้อำนวยการโครงการ อาจารย์เทพชัย ทรัพย์นินิ สังกัด ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติโดยโครงการดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.10) ผลการศึกษามรรควัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในสัญญาผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 52.17 มีผลการศึกษาบรรลุมรรควัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในสัญญาอยู่ในระดับน้อย โดยแผนงาน

ผลการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในสัญญาามากที่สุด ได้แก่ (1) โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑิ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑิ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน” ผู้อำนวยการโครงการ อาจารย์เทพชัย ทรัพย์นิธิ สังกัด ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และ (2) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน กรณีสึกษา จังหวัดกระบี่ พังงา และภูเก็ต” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์สุชาติ ฉันทสาราญ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

3.11) ได้ผลผลิตตามที่ระบุไว้ในสัญญา ผลการประเมินพบว่า แผนงานวิจัยร้อยละ 60.87 มีความชัดเจนของแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย โดยแผนงานที่ได้ผลผลิตตามที่ระบุไว้ในสัญญาปานกลาง ได้แก่ (1) โครงการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑิ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑิ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน” ผู้อำนวยการโครงการ อาจารย์เทพชัย ทรัพย์นิธิ สังกัด ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (2) แผนงาน “ชุดโครงการประสิทธิภาพความสามารถในการแข่งขัน และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไทย” ผู้อำนวยการแผนงาน ดร.ปเนต มโนมัยวิบูลย์ สังกัด มูลนิธิสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ และ (3) แผนงาน “การพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิมในพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน กรณีสึกษา จังหวัดกระบี่ พังงา และภูเก็ต” ผู้อำนวยการแผนงาน อาจารย์สุชาติ ฉันทสาราญ สังกัด มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์โดยแผนงานดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดในกลุ่ม

4.6 การผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2560

การผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2560 ได้มีการทบทวนวรรณกรรมทั้งแนวคิด บทความทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 - 2560 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อพัฒนาโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว เพื่อจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และเพื่อถอดบทเรียนการจัดการความรู้ สู่การนำผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จากแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนตั้งแต่ปี 2555-2560 รวมจำนวน 190 แผนงาน โดยแบ่งเป็นปี 2555 จำนวน 39 แผนงานปี 2556 จำนวน 29 แผนงาน แผนงานปี 2557 จำนวน 31 แผนงาน แผนงานปี 2558 จำนวน 22 แผนงาน แผนงานปี 2559 จำนวน 31 แผนงาน และแผนงานปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน นั้น แผนงานที่มีศักยภาพและได้รับคัดเลือกนำไปสู่การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ การผลักดันแผนงานที่ 1: แผนงานวิจัย เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยมี ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน เป็นผู้อำนวยการแผนงาน (ทุนวิจัยปี 2559) ผลจากการผลักดันผลผลิตการวิจัย การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันที่ 21-22 กรกฎาคม 2560 ประกอบด้วยผู้ร่วมทดสอบเส้นทาง จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยนักวิจัยเจ้าของผลงาน ผู้ประกอบการ และคณะนักวิจัยโครงการการผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ รวมจำนวน 17 ท่าน การผลักดันแผนงานที่ 2 : แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 โดยมี ผศ.ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร เป็นผู้อำนวยการแผนงาน (ทุนวิจัยปี 2556) ผลจากการผลักดันผลผลิตการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 จังหวัดเชียงราย จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ โดยส่วนแรกจะเป็นการสำรวจเส้นทาง และส่วนที่ 2 จะเป็นการทดสอบเส้นทาง การผลักดันแผนงานที่ 3 - 5 : เป็นการจัดกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากการเชื่อมโยงผลผลิตการวิจัยจาก 3 แผนงาน ได้แก่ 3) แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา โดย ผศ.ดร.เทิดศักดิ์ เตชะกิจขจร และคณะ (ทุนวิจัยปี 2559) 4) แผนงานวิจัย เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุดรดิษฐ์ แพร่ และน่าน โดย ผศ.ประภาศรี ศรีประดิษฐ์ และคณะ (ทุนวิจัยปี 2557) 5) แผนงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับสินค้าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) ของประเทศไทย ภายใต้โครงการ The LINK โดย ผศ.จิตต์ศักดิ์ พุฒจร และคณะ (ทุนวิจัยปี 2559) ผลจากการผลักดันผลผลิตการวิจัย ใน 3 แผนงานข้างต้น เป็นกิจกรรมการสำรวจเส้นทางที่บูรณาการกันในพื้นที่เชื่อมโยงของ 3 พื้นที่วิจัย เพื่อจัดเตรียมโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ต้อนรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกรุงเทพฯ สาธารณรัฐเช็กตามกรอบความร่วมมือ สกว. และ ททท. โดยได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 28-30 กรกฎาคม 2560 ทั้งนี้ตามเส้นทางดังกล่าว ได้มีการเชื่อมโยงในพื้นที่การวิจัย จำนวน 3 แผนงาน ดังที่กล่าวมา

2) การพัฒนาโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม เกิดเป็นโมเดลการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ที่พัฒนาจากการดำเนินงานผลักดัน ตั้งแต่ปี 2557-2560 เพื่อเป็นต้นแบบในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1.ศึกษา Output และ Outcome ของโครงการที่ได้รับทุนปี 2560 2.สำรวจความต้องการจากผู้ประกอบการ 3.ประชุม คัดเลือก วางแผน 4.ประชุมหารือผู้ประกอบการ และนักวิจัย 5.จัดกิจกรรมการทดสอบเส้นทาง 6.พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว 7.จัด Fam Trip ร่วมกับผู้ประกอบการ ทั้งในและต่างประเทศ 8.ผู้ประกอบการนำผลผลิตการวิจัยไปจัดจำหน่าย 9. ติดตามการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว และ 10.รายงานผลการผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

3) การติดตามผลกระทบภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ได้แก่ แผนงานการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะที่ 1-2) โดยมี ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน และ ดร.สวิตญา ศุภอุดมฤกษ์ ตรีรัตน์ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

4) การสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เนื้อหาที่คัดเลือกมานำเสนอ จะเป็นเนื้อหาเด่นที่ผลผลิตการวิจัยได้มีการเชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วในงาน WTM 2016 และเป็นแผนงานที่กำลังจะนำไปเสนอขายใน WTM 2017 นี้ และอีก 1 แผนงานจะเป็นการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ดังกล่าว โดยแผนงานวิจัยที่ได้นำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ประกอบด้วย 4 แผนงาน ดังนี้ 1) แผนงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพล้านนาตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง โดยมี ผศ.ดร. ประกอบศิริ ภักดีพินิจ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน (ทุนวิจัยปี 2558) 2) แผนงานวิจัย เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ปี 2559 โดยมี ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน เป็นผู้อำนวยการแผนงาน (ทุนวิจัยปี 2559) 3) แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 โดยมี ผศ.ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร เป็นผู้อำนวยการแผนงาน (ทุนวิจัยปี 2556) และ 4) แผนงานวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้เรือพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำในกรุงเทพมหานคร โดยมี ผศ.ดร.ยอดชาย เตียเป็น เป็นผู้อำนวยการแผนงาน (ทุนวิจัยปี 2559)

5) องค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว กระบวนการสร้างคุณค่าผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานวิจัย: การสร้างความเข้มแข็ง

ให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอภักดีชุมพล จังหวัด
เชียงใหม่ (ระยะที่ 2) ปี 2557 และ 2) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยให้การท่องเที่ยวโดยชุมชน
เป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2555 โดยมี ผศ.ดวงพร อ่อนหวาน เป็น
ผู้อำนวยการแผนงาน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แผนงานการติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อทำการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555 – 2560 ตลอดจนการดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 โดยแบ่งการนำเสนอรายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน แยกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

- 1) สรุปผลการวิจัย
- 2) อภิปรายผลกระทบของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยปี 2560
- 3) ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยของร่างรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของแผนงานโครงการการติดตามและประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 จะสรุปผลแยกตามกิจกรรมของแผนงาน ดังนี้

5.1.1 การสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560

โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 38 แผนงาน 96 โครงการย่อยโดยอยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พะเยา) ค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ดี พบว่า ยังมีโครงการวิจัยในจำนวนมากที่ไม่อยู่ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเงินงบประมาณที่ วช. ร่วมกับ สกสว. ได้ สนับสนุนให้กับโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 พบว่า มีโครงการที่ได้รับทุนวิจัย มากกว่า สี่ล้านบาทจำนวน 3 โครงการ แต่โดยส่วนใหญ่จะได้รับงบประมาณ ประมาณ สองล้าน ถึง สองล้านบาทแสนบาท โดยแผนงานวิจัยส่วนใหญ่จะดำเนินการวิจัยภายใต้กรอบการวิจัยที่ 2 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ กรอบการวิจัยที่ 3

หากจำแนกตามพื้นที่วิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 105,169,000 บาท โดนในปี 2560 มีแผนงานวิจัยที่ได้รับทุน

สนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ส่วนใหญ่เป็นการทำการวิจัยในพื้นที่เชื่อมโยง ทั้งในระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่า แผนงานวิจัยที่ทำเฉพาะเจาะจงในแต่ละจังหวัด พบว่า พื้นที่วิจัยในจังหวัดเชียงราย และเชียงใหม่ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ นครศรีธรรมราช

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย พบว่า ในระหว่างปี พ.ศ.2555 – 2560 สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้พิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยแก่นักวิจัยทั้งสิ้น 154 ราย โดยนักวิจัยที่รับผิดชอบแผนงานวิจัยมากที่สุด จำนวน 4 ราย ซึ่งรับผิดชอบแผนงานวิจัยจำนวน 3 แผนงาน และมีผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย จำนวน 28 ราย ซึ่งรับผิดชอบแผนงานวิจัย จำนวนรายละ 2 แผนงาน

ทั้งนี้หากจำแนกงานวิจัยตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทย พบว่าแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ จำนวน 38 แผนงาน มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อารยธรรมล้านนา” ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา (ร้อยละ 20.00) รองลงมา คือ มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว “อันดามัน” จำนวน 15 แผนงาน (ร้อยละ 7.89) โดยประกอบด้วยกลุ่มจังหวัดภูเก็ต กระบี่ ตรัง พังงา และสตูล

จำแนกตามภูมิภาค (ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย) พบว่า ภูมิภาคที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ ภาคเหนือ จำนวน 53 แผนงาน (ร้อยละ 22.75) รองลงมา คือ กลุ่มภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก จำนวน 47 แผนงาน (ร้อยละ 20.17) ภาคใต้ จำนวน 46 แผนงาน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 23 แผนงาน ตามลำดับ

จำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว พบว่ามีแผนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด จำนวน 45 แผนงาน (ร้อยละ 23.44) รองลงมา คือ การท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 33 แผนงาน (ร้อยละ 17.19) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ จำนวน 26 แผนงาน (ร้อยละ 13.54) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จำนวน 24 แผนงาน (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ

จำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2555 – 2560 แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 1,500,001 – 2,000,000 บาท จำนวน 37 แผนงาน (ร้อยละ 19.47) รองลงมา คือ ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,500,001 – 3,000,000 บาท จำนวน 36 แผนงาน และมีแผนงานวิจัย จำนวน 35 แผนงาน ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย 2,000,001 – 2,500,000 บาท (ร้อยละ 18.42) และแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยมากที่สุด คือ 8,000,001 – 8,500,000 บาท มีจำนวน 3 แผนงาน คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของจำนวนแผนงานวิจัยทั้งหมดที่ได้รับอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในระหว่างปี พ.ศ.

2555 – 2560 ส่วนแผนงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยน้อยที่สุด มีจำนวน 1 แผนงานวิจัย ซึ่งได้รับการพิจารณาอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัย จำนวน 0 – 500,000 บาท

จำแนกตามหน่วยงานของผู้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่า ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัยที่ได้รับการอนุมัติทุนสนับสนุนการวิจัยในช่วงปี 2555 – 2560 ปฏิบัติงานในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 16 ราย รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 11 ราย และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 9 ราย

จำแนกตามผลผลิตที่ได้รับ จากการวิจัย พบว่า ผลผลิตจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางการพัฒนา จำนวน 169 แผนงาน (ร้อยละ 46.94) รองลงมา คือ อัตลักษณ์การท่องเที่ยว/ฐานข้อมูล/กิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 60 แผนงาน (ร้อยละ 16.67) และได้รับผลผลิตในรูปของ คู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ และหลักสูตร/คู่มือแนวทางปฏิบัติ จำนวนเท่ากันคือ 25 แผนงาน

จำแนกตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่า องค์ความรู้ที่ได้รับจากแผนงานวิจัยส่วนใหญ่ เป็นองค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย จำนวน 134 แผนงาน รองลงมา คือ องค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ จำนวน 66 แผนงาน และ 63 แผนงาน ตามลำดับ สำหรับแผนงานวิจัยที่เกิดองค์ความรู้ การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมีจำนวนน้อยที่สุด คือ จำนวน 3 แผนงาน

5.1.2 การวิเคราะห์ผลผลิตและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ระหว่างปี 2560

ผลผลิตจากงานวิจัย ปี 2560 ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจมากที่สุดถึงจำนวน 36 โครงการ หรือ ร้อยละ 94.74 รองลงมาคือด้านสังคม จำนวน 26 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 68.42 และด้านวัฒนธรรม จำนวน 20 คิดเป็นร้อยละ 52.63 และด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด คือ 16 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 42.11

5.1.3 ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยจำแนกตามยุทธศาสตร์ และนโยบายด้านการท่องเที่ยว
ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ สรุปได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ผลสรุปการสังเคราะห์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี พ.ศ.2560

ประเด็น	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทย	อารยธรรมล้านนา (เชียงใหม่ เชียงราย)	มรดกโลกด้านวัฒนธรรม (ตาก กำแพงเพชรสุโขทัย พิษณุโลก)
ภูมิภาค	ภาคเหนือ (กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี)	เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน
รูปแบบการท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและ ประวัติศาสตร์	การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการแต่งงานฮันนีมูน
จำนวนเงินทุนสนับสนุน การวิจัย	2,000,001 – 2,500,000 บาท	0 – 500,000 บาท, 4,000,0001 – 4,500,000 บาท, 5,000,001 – 8,000,000 บาท
ผลผลิต	ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย /แนวทาง	เว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ
องค์ความรู้	การเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย	ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษ ของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม
นโยบายและยุทธศาสตร์ การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1,3 และ 6	ยุทธศาสตร์ที่ 2,4,5 และ 7
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ไทย พ.ศ.2558 – 2560	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 1
แผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยุทธศาสตร์ที่ 3

ประเด็น	สัดส่วนมากที่สุด	สัดส่วนน้อยที่สุด
แผนยุทธศาสตร์การวิจัย การท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 4	ยุทธศาสตร์ที่ 2 และ 3
ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 2	ยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 4
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 2

จากตารางที่ 5.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก วช. ร่วมกับ สกสว. ปี 2560 จำนวน 38 แผนงาน จำแนกตาม ยุทธศาสตร์ ผลผลิตการวิจัย พื้นที่การวิจัย และอื่น ๆ สรุปได้ว่า

1) ผลการวิเคราะห์จำแนกตามพื้นที่พบว่า โครงการวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษาในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยในอารยธรรมล้านนามากที่สุด แต่มีการศึกษามรดกโลกด้านวัฒนธรรมน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาในแง่ภูมิภาค พบว่า ภาคเหนือมีสัดส่วนมากที่สุด ส่วนการศึกษาในพื้นที่เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านมีสัดส่วนน้อยที่สุด

2) ผลการวิเคราะห์จำแนกตามผลผลิตการวิจัยสรุปได้ว่า ผลผลิตการวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในรูปของ ยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทางการพัฒนามากที่สุด โดยผลิตในรูปของเว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ มีสัดส่วนน้อยที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยวสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์มากที่สุด แต่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการแต่งงานฮันนีมูนมีส่วนน้อยที่สุดตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยจำแนกตามจำนวนเงินทุนสนับสนุนการวิจัย สรุปได้ว่า แผนงานวิจัยส่วนใหญ่ได้รับทุนสนับสนุน 2,000,001 – 2,500,000 บาทมากที่สุด โดยมีบางโครงการที่ได้รับทุน 0 – 500,000 บาท, 4,000,001 – 4,500,000 บาท, 5,000,001 – 8,000,000 บาทน้อยที่สุดตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมากที่สุด โดย ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มน้อยที่สุด ตามลำดับ

6) ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัย จำแนกตามยุทธศาสตร์สรุปได้ว่าผลผลิตโครงการวิจัยสอดคล้องกับ

6.1) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560 - 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 1,3 และ6 มากที่สุด

6.2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 – 2560 ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด

6.3) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด

6.4) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 – 2564 ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด

6.5) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด

6.6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด

สรุปผลการวิเคราะห์ช่องว่างงานวิจัยและความเชื่อมโยง

ผลการวิเคราะห์จึงสรุปช่องว่างของงานวิจัยในระยะเวลาที่ผ่านมา (2555-2560) ได้ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยจำแนกตามพื้นที่พบว่า ยังมีช่องว่างในแง่พื้นที่การวิจัย กล่าวคือ การศึกษาในพื้นที่เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านมีสัดส่วนน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังขาดแคลนการศึกษาในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (คลัสเตอร์) ของไทยใน คลัสเตอร์มรดกโลกด้านวัฒนธรรม

2) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยตามผลผลิตการวิจัย พบว่ายังขาดแคลนการศึกษาเพื่อให้ได้ผลผลิตในรูปของเว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ

3) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยวพบว่ายังขาดแคลนการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการแต่งงานอันนี้มีสัดส่วนน้อยที่สุดตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ช่องว่างของงานวิจัยจำแนกตามองค์ความรู้ พบว่ายังขาดแคลนการศึกษา ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มน้อยที่สุด ตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์โครงการวิจัย จำแนกตามยุทธศาสตร์สรุปได้ว่าผลผลิตโครงการวิจัยสอดคล้องกับ

5.1) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2560 - 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 1,3 และ6 มากที่สุด

5.2) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2558 - 2560 ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด

5.3) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 - 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 มากที่สุด

5.4) แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564 ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด

5.5) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด

6.6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ตามยุทธศาสตร์ที่ 3 มากที่สุด

การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมในปี 2560 ได้ดังนี้

1) (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) มีความเชื่อมโยงระหว่างกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ และบริการสาธารณสุขโรค ธุรกิจด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น และยังมี ความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการสุขภาพ และการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ

ในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

2) ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

ผลการศึกษาพบว่ายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน ที่มุ่งหวังให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ที่เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรม และบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตบริการ และอุตสาหกรรมดิจิทัล สร้างสรรค์สินค้า และบริการรูปแบบใหม่ให้มีจุดเด่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

3) ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพ ทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็งโดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของฐานบริการเดิมให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง เช่น การท่องเที่ยว บริการขนส่ง และโลจิสติกส์ การค้าส่งค้าปลีก อสังหาริมทรัพย์ บริการก่อสร้าง ต่อเรือและซ่อมเรือ และบริการสาธารณสุข ภูเก็ต ธุรกิจ

ด้านการกีฬา บริการทางการเงิน บริการสุขภาพ การจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติ (MICE) เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีความเชื่อมโยงกับ ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยว บริการสุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงของภาคเหนือ ยกกระดานการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติของภาคกลาง และยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึงของภาคใต้

4) ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

ผลการศึกษาพบว่าแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในประเด็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ ซึ่งมุ่งหวังให้ สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวและส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลยุทธ์พัฒนาผู้ประกอบการ/เศรษฐกิจชุมชน

5) ความเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ในกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการการพัฒนาบริการและการท่องเที่ยว:

5.1.4 สรุปผลการติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560

5.1.4.1 การสนับสนุนทุนวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2560

วช. และสกว. ให้การสนับสนุนทุนวิจัย 38 แผนงาน งบประมาณรวม 105,169,000 บาท โดยศึกษาวิจัยตาม 6 กรอบวิจัย กระจายงบประมาณและพื้นที่วิจัยทั่วประเทศ โดยสำนักงานโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. บริหารจัดการตั้งแต่รับข้อเสนอโครงการ คัดกรองเบื้องต้น คัดกรองร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิและพัฒนาโจทย์วิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ โครงการวิจัย ศึกษากระจายศึกษาใน ภาคได้มากที่สุด (ร้อยละ 31) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (ร้อยละ 24) และภาพรวมทั้งประเทศ (ร้อยละ 18) โดยภาคตะวันตก และภาคกลาง มีสัดส่วนน้อยที่สุด โดยมีการจัดสรรงบประมาณไปตามกรอบการวิจัยที่ 2 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด รองลงมาคือ กรอบการวิจัยที่ 5 กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และ กรอบการวิจัยที่ 3 กรอบการวิจัยเพื่อจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก โดยการอบวิจัยที่ 4 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ได้รับงบประมาณน้อยที่สุด เมื่อพิจารณางบประมาณการสนับสนุนการวิจัย แยกตามภูมิภาคพบว่า ภาคใต้ได้มากที่สุด ร้อยละ 32 ของทุนวิจัยทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ภาพรวมของประเทศ (ร้อยละ 25) และภาคเหนือ (ร้อยละ 22) โดยภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตก ได้รับงบประมาณ รวมกันเพียงร้อยละ 7 เท่านั้น

5.1.4.2 ผลสัมฤทธิ์จากการสนับสนุนทุนวิจัย

1) ผลการสนับสนุนทุนวิจัยโดยรวม ก่อให้เกิดผลเชิงบวก ในมิติทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2) ผลผลิตงานวิจัยที่โดดเด่น เนื่องจากการประเมินรายงานฉบับสมบูรณ์ ดำเนินการได้ 24 แผนงาน พบ 1 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมากที่สุด และ 7 แผนงานมีงานวิจัยโดดเด่นมาก คือ แผนงานการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน โดยมี อาจารย์ เทพชัย ทรัพย์นิธิ เป็นผู้อำนวยการแผนงาน

3) คณะนักวิจัยดีเด่น การสนับสนุนทุนวิจัยปี 2560 พบคณะนักวิจัยระดับดีเด่นมากและระดับดีเด่น ดังนี้

(1) คณะนักวิจัยดีเด่นมาก เป็นคณะวิจัยที่มีผลการดำเนินการวิจัยดีเด่นมากกว่า 1 ปี จำนวน 2 คน คือ รศ.ดร.ศิวฤทธิ์ พงศกรรังศิลป์ และคณะ (เป็ พ.ศ. ที่ดำเนินงานวิจัยได้

ระดับดีเด่นมาก: 2557, 2558, 2560) และ ผศ.ดร.แสงสรรค์ ภูมิสถาน และคณะ คณะ (ปี พ.ศ. ที่ดำเนินงานวิจัยได้ระดับดีเด่นมาก: 2556, 2558, 2560)

(2) คณะนักวิจัยดีเด่น เป็นคณะวิจัยที่มีผลการดำเนินงานวิจัยได้

คะแนนมาก 75 คะแนน จำนวน 9 คน

4) ข้อมูลนักวิจัยและการบริหารจัดการโครงการวิจัยปี 2560 จากการสำรวจข้อมูลนักวิจัย โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยการแผนงานและหัวหน้าโครงการย่อยในแผนงานให้ข้อมูลตามแบบสำรวจ โดยมีผลการวิเคราะห์จำแนกรายประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) *ประสบการณ์การรับทุนจาก สกสว.และสถานะ* นักวิจัย ส่วนใหญ่เคยได้รับทุนจาก สกสว. ด้านการท่องเที่ยว โดยนักวิจัยที่เคยได้รับทุนวิจัยจาก สกสว. ด้านการท่องเที่ยว นั้น เคยมีสถานะทั้ง ผู้อำนวยการแผนงาน หัวหน้าโครงการย่อย และนักวิจัย ซึ่งแต่ส่วนใหญ่มีสถานะเป็นหัวหน้าโครงการย่อย

(2) *วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การวิจัยด้านท่องเที่ยว* นักวิจัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกโดยนักวิจัยที่มีวุฒิการศึกษาด้านการท่องเที่ยวมีไม่มากนัก แต่มีประสบการณ์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวมากกว่า 5 ปี

(3) *การดำเนินการวิจัย* พบว่า โครงการวิจัยส่วนใหญ่เลือกพื้นที่ทำวิจัยภาคเหนือตอนล่าง โดย เลือกประเภทงานวิจัยเชิงปริมาณและเลือกการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยในสัดส่วนเดียวกัน ซึ่งอาจจะอนุมานได้ว่าโครงการวิจัยส่วนใหญ่เน้นใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และประชากรร่วมกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้นั้นได้มาโดยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ แล้วทำการการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาส่วนแผนงานที่ศึกษาเชิงปริมาณร่วมกับเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และบางแผนงานวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมด้วยสถิติอ้างอิง

(4) *การบริหารจัดการโครงการวิจัย* จากการสำรวจข้อมูลโครงการวิจัย พบว่า โครงการวิจัยส่วนใหญ่มีการวางแผนงานดี มีการแบ่งงานกันและ โดยส่วนใหญ่ นักวิจัยในโครงการจะให้ความร่วมมือในการทำงาน รวมถึง ร่วมมือในการทำงานกับแหล่งทุนเป็นอย่างดี และเมื่อดำเนินการวิจัยแล้ว โครงการวิจัยมีกระบวนการการติดตามและควบคุมในระดับมาก และที่สำคัญโครงการวิจัยเกือบทุกโครงการมีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ เฉลี่ย โครงการละ 2 คน

(5) *ระบบการติดตามและประเมินผล* พบว่า จากผลการประเมินการนำเสนอ รายงานความก้าวหน้า รอบ 2 เดือน และ 6 เดือน และร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลการประเมินในระดับปานกลางถึงดี เป็นส่วนใหญ่ในทุก ๆ ประเด็น ทั้งในแง่การนำเสนอ การรับฟัง

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ การปรับปรุงแก้ไข ความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ลีสามสำเร็จของการดำเนินการวิจัยตามแผนงานและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

5.1.5 การผลักดันผลผลิตโครงการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ปี 2560 มีวัตถุประสงค์สำคัญคือการผลักดันผลผลิตงานวิจัยโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2555 - 2560 ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยแผนงานที่มีศักยภาพและได้รับคัดเลือกนำไปสู่การผลักดันการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ได้แก่ 1) แผนงานวิจัย เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (ทุนวิจัยปี 2559) ผลจากการผลักดันผลผลิตการวิจัย การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยผู้ร่วมทดสอบเส้นทางจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยนักวิจัยเจ้าของผลงาน ผู้ประกอบการ และคณะนักวิจัยโครงการ การผลักดันผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ 2) แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารและจัดการการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 (ทุนวิจัยปี 2556) ผลจากการผลักดันจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ โดยส่วนแรกจะเป็น การสำรวจเส้นทาง และส่วนที่ 2 จะเป็นการทดสอบเส้นทาง และแผนงานที่ 3 - 5 : เป็นการจัดกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากการเชื่อมโยงผลผลิตการวิจัยจาก 3 แผนงาน ได้แก่ แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา แผนงานวิจัย เรื่อง การจัดการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ และ แผนงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับสินค้าการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) ของประเทศไทย ภายใต้โครงการ The LINK ผลจากการผลักดันผลผลิตการวิจัย ใน 3 แผนงานข้างต้น เป็น กิจกรรมการสำรวจเส้นทางที่บูรณาการกันในพื้นที่เชื่อมโยงของ 3 พื้นที่วิจัย เพื่อเตรียมโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ต้อนรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกรุงเทพฯ สาธารณรัฐเช็กตามกรอบความร่วมมือ สกสว. และ ททท. ทั้งนี้ตามเส้นทางดังกล่าว ได้มีการเชื่อมโยงในพื้นที่การวิจัย จำนวน 3 แผนงาน ดังที่กล่าวมา

นอกจากนั้น ยังได้ทำการพัฒนาโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม เกิดเป็นโมเดลการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ที่พัฒนาจากการดำเนินงานผลักดัน ตั้งแต่ปี 2557-2560 เพื่อเป็นต้นแบบในการผลักดันผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน

อีกทั้งยังมีการติดตามผลกระทบภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ได้แก่ แผนงาน การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการ ศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย (ระยะที่ 1-2) พบว่า การรวมกลุ่มชมรมชีววิถี : ในโครงการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพฯ แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแบบ พอเพียงของนักเรียนและนักศึกษา ได้มุ่งเน้นกิจกรรมสำคัญๆ คือ การบริหารจัดการ “ชมรมชีววิถี” โครงการศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต ตามพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1.เป็นแหล่งผลิตอาหาร ปลอดภัย 2.เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพให้กับคนในชุมชน 3.อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 4.อนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณี และ 5.สร้างรายได้เสริม

ในขณะเดียวกันก็ได้มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลผลผลิตการวิจัยที่ผลักดัน ไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยเนื้อหาที่คัดเลือกมานำเสนอ จะเป็นเนื้อหาเด่นที่ผลผลิตการวิจัยได้มีการ เชื่อมโยงไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้วในงาน WTM 2016 และเป็นแผนงานที่กำลังจะนำไปเสนอ ขายใน WTM 2017 นี้ และอีก 1 แผนงานจะเป็นการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในประเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการ เตรียมพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในพื้นที่ดังกล่าว โดยแผนงานวิจัยที่ได้นำไปสู่การใช้ ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว ประกอบด้วย 4 แผนงาน ดังนี้ 1) แผนงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพล่านนา ตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง 2) แผนงานวิจัย เรื่อง การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูงโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ ในพื้นที่บริการ ศูนย์การเรียนรู้บ้านนาโต อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย ปี 2559 3) แผนงานวิจัย เรื่อง การบริหารและ จัดการการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน ปี 2556 และ 4) แผนงานวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้เรือพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำในกรุงเทพมหานคร

และในท้ายที่สุด คณะวิจัยได้ถอดบทเรียนองค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว กระบวนการ สร้างคุณค่าผลผลิตการวิจัยด้านการท่องเที่ยวไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานวิจัย: การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ (ระยะที่ 2) ปี 2557 และ 2) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน บนพื้นที่สูง โดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นเครื่องมือ กรณีศึกษา อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2555

5.2 อภิปรายผลกระทบของโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยปี 2560

1) มิติด้านเศรษฐกิจ

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการจัดการ/ ดำเนินงาน ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม ด้านอาหาร ทั้งในด้านกลยุทธ์ กลวิธี อาทิ ข้อเสนอในการจัดทำเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน พิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และช่องทางประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ต่อไป

นอกจากนั้น ผลผลิตของงานวิจัยได้นำเสนอภาพอนาคตของงานการท่องเที่ยวไทย เพื่อประยุกต์ใช้ในการคาดการณ์หรือการวางแผนในอนาคตได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผลผลิตดังกล่าวเกิดประโยชน์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวโรงแรม ให้มีความสอดคล้องกับฐานทรัพยากร บริบทของพื้นที่ ความต้องการของผู้บริโภค และบูรณาการให้เกิดความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้

2) มิติด้านสังคม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการจัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน แนวทางการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แนวทางการตลาดสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ท้องถิ่น (Local Experience) แนวทางการจัดการความปลอดภัยของการท่องเที่ยวทางถนน รวมไปถึงการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนั้นผลผลิตของงานวิจัยยังทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเป็นต้นแบบในการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิเช่น แนวทางการจัดทำต้นแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีระบบพิพิธภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และระบบนำชมพิพิธภัณฑ์

โดยได้นำกิจกรรมที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งนอกจากจะสร้างให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวแล้วยังทำให้เกิดความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของคนในแต่ละชุมชนในพื้นที่ และเกิดการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชน รวมทั้งเป็นการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ทำให้เกิดงานในพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่การทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากบรรพบุรุษ การเข้าถึงเทคโนโลยี รวมถึงความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ยังทำให้คุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น

3) มิติด้านวัฒนธรรม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับมุสลิม แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวสองฝั่งโขง แนวทางการพัฒนาแบรนด์แหล่งท่องเที่ยวของภูมิภาคที่ยั่งยืน แนวทางการเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวทางการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน ซึ่งผลผลิตที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้สามารถทำได้เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ โดยการนำเอาวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่มาสร้างเป็นพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยว เพราะยังมีอีกหลายพื้นที่ในประเทศไทยที่มีชนบทธรรมนิยม ประเพณี การละเล่น อีกทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ รวมถึงวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันออกไป ที่ควรได้รับการสืบสานเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งนอกจากเพื่อคนในท้องถิ่นเองได้อนุรักษ์และหันมาเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมนั้นและนำไปสร้างเป็นจุดขายที่แข็งแกร่งในแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ

4) มิติด้านสิ่งแวดล้อม

ผลผลิตของแผนงานและโครงการวิจัยส่งผลให้เกิดแนวทางการพัฒนาศูนย์การพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาศักยภาพเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าวังน้ำเขียว-ป่าภูเขาลวง แนวทางการพัฒนาประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งผลผลิตที่ได้นี้จะสามารถทำให้เกิดแนวทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเน้นไปที่การบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยจัดให้มีเส้นทางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สัตว์ป่าและธรรมชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการสังเคราะห์ได้นำมาสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

1) หากจำแนกตามผลผลิตที่ได้จากการวิจัยแล้วจะพบว่า ผลผลิตในด้านยุทธศาสตร์/ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย/แนวทางนั้นจะเป็นผลผลิตที่ได้มากที่สุดในแต่ละปี ตั้งแต่ปี 2555-2560 แต่สำหรับผลผลิตทางด้านคู่มือการท่องเที่ยว/สื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผลผลิตทางด้านเว็บไซต์/แอปพลิเคชัน/ระบบสารสนเทศ ยังมีจำนวนอยู่น้อยมาก ดังนั้นควรเพิ่มเติมกรอบหรือประเด็นวิจัยที่สนับสนุนโครงการที่ได้รับผลผลิตดังกล่าวให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันนั้นเป็นสังคมแห่งเทคโนโลยี ผู้บริโภคมีการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์รวมทั้งการหาข้อมูลจากทางสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

2) องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยในด้านการเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการมีจำนวนมากที่สุด แต่สำหรับองค์ความรู้ทางด้านความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว นั้น มีจำนวนงานวิจัยจำนวนน้อยมาก ซึ่งในบางปีนั้นไม่มีงานวิจัยทางด้านนี้เลย ทั้งนี้ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

3) สำหรับผลผลิตที่ส่งผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านนั้นคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมนั้น จะเห็นได้ว่าผลผลิตได้เน้นไปทางด้านเศรษฐกิจเกือบทั้งหมด ดังนั้นในอนาคต งานวิจัยนั้นควรเน้นเรื่องความเข้มแข็งของชุมชน การอนุรักษ์ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในปริมาณที่เท่า ๆ กันเพื่อรักษาความสมดุลของทุกด้าน

4) ข้อเสนอแนะเพื่อให้การผลักดันการใช้ประโยชน์มีความต่อเนื่อง

4.1) ควรมีการขยายผลโมเดลต้นแบบกระบวนการผลักดันผลผลิตงานวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ในพื้นที่ที่มีความพร้อม และมีศักยภาพ

4.2) ควรมีการติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภายหลังจากที่มีการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์แล้ว อย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะได้ที่จะได้ทราบถึงผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน หรือผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว

4.3) ควรมีการถอดบทเรียนกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมต่อไป

4.4) ควรมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ผลผลิตการวิจัยด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการในรูปแบบสื่อดิจิทัล (Digital Media) เพื่อให้เกิดการเข้าถึงได้ในวงกว้าง

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย (พ.ศ. 2558-2560)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กาญจนา สุระ. (2556). *การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่กับท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่ 3*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และ ฉัตรฉวี คงดี. (2559). *การติดตามประเมินผลและการผลักดันการใช้ประโยชน์โครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการปี 2559* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ และ เรณูมาศ มาอุ่น. (2553). การประเมินประสิทธิภาพด้านการบริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในภาคเหนือของประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 3(2), 1-16.
- ชมภูษ หนุนาค. (2558). การศึกษาความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 5(2), 113-124.
- ซัซพล ทรงสุนทรวงศ์, อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ม หฤษฎี ภัทรดิลก และดลพร บุญญารอด. (2557). *โครงการย่อยที่ 1 การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2555* (รายงานผลการวิจัย) . กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เดือนเพ็ญ คำพวง, ศุภพร ไทยภักดี, และพันธ์จิตต์ สีเหนียง. (2559). กระบวนการสร้างเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ*, 12(1), 65-90.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *การวิเคราะห์ห่อภิมาณ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: นิชินแอตเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.
- พัชนี เขยจรรยา. (2558). *การวิจัยเชิงปริมาณทางนิเทศศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ไพศาล พรชัยสิทธิกุล. (2556). การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบางกระทู้ จังหวัดพิษณุโลก (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัชนิวรรณ แซ่มโซติ. (2554). การประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนหมู่บ้านคลองเรือ จังหวัดชุมพร ใน การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2554 (น. 139-144). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาคจิรา แสนใจ และ สถาพร มงคลศรีสวัสดิ์. (2558). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวรูปแบบ ไมซ์ MICE ในจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 11(1), 54-67.
- ภูมิศักดิ์ ราสี (2551). แบบจำลองการประเมินผลโครงการกรณี แบบจำลอง CIPP Model. สืบค้นจาก <http://gotoknow.org/file/robertrasri/view/202122>
- ยุบล เป็ญจรงค์กิจ. (2554). การวางแผนและการประเมินผลการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด
- รัตนะ บัวสนธ์. (2555). ปรัชญาวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลดาวัลย์ คำภา. (2559). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี Sustainable Development Goals และแผนฯ 12 ของประเทศ. ใน เวทีสาธารณะนโยบายน้ำ สกว. ครั้งที่ 7 เรื่อง การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำกับยุทธศาสตร์ชาติ (น. 1-65). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุดารัตน์ แสงจำนง. (2553). แนวทางการพัฒนารูปแบบแหล่งท่องเที่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศูนย์อนุรักษ์ป่าชายเลนคลองโคน จ.สมุทรสงคราม. วารสารวิจัยและพัฒนา, 2(2), 60-69.
- สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์. (2555). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางสู่การเป็นศูนย์กลางอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 10(1), 1-11.
- ห้าวหาญ ทวีแสง. (2555). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: กรณีศึกษา ศูนย์กลางเศรษฐกิจนันทนาการนครยะลา (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. (2555). รายงานการติดตามและประเมินผลความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดขอนแก่น หมู่บ้านเต่า บ้านกอก ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์ และหฤษฎี ภัทรดิตร. (2557). การติดตามและประเมินผลโครงการวิจัย

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ ปี 2556 (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อุทุมพร จามรมาน. (2531). *การสังเคราะห์งานวิจัย: เชิงปริมาณ: เน้นวิธีวิเคราะห์เมตต้า*. กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟันนี้พับบลิชซิ่ง.

ภาษาอังกฤษ

Clark, A., & Dawson, R. (2005). *Evaluation research: An introduction to principles, methods, and practices*. Thousand, CA: Sage Publications.

Jugenheimer, D.W., Bradley, S.D., Kelly, L.D., & Hudson, J.C. (2010). *Advertising and public relations research*. Armonk, New York, NY: M.E. Sharp.

Macnamara, J. (2002). Research and evaluation. In C. Tymson & P. Laxar (Eds.), *The new Australian and New Zealand public relations manual* (pp. 103-134). Tymson Communications.

Rossi, P. H., & Freeman, H. E. (1995). *Evaluation: A systematic approach*. Newbury Park California, CA: Sage Publications.

Smith, S. M., & Albaum, G.S. (2005). *Fundamental of marketing research*. Mahwah, New Jersey, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

ภาคผนวก 1

เครื่องมือวิเคราะห์โครงการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 รหัสโครงการวิจัย.....
- 1.2 ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย.....
- 1.3 เพศของหัวหน้าโครงการวิจัย ☐ หญิง ☐ ชาย
- 1.4 ต้นสังกัดของหัวหน้าโครงการวิจัย.....จังหวัด.....
- 1.5 ปีที่ได้รับทุน.....

2. แนวทางการวิจัย

- ☐ การวิจัยเชิงปริมาณ ☐ การวิจัยเชิงคุณภาพ ☐ การวิจัยแบบผสม

3. แหล่งที่มาของข้อมูล

- ☐ ปฐมภูมิ ☐ ทติภูมิ

3. เก็บข้อมูลจาก

- ☐ ประชากร ☐ กลุ่มตัวอย่าง ☐ ผู้ให้ข้อมูลหลัก

4. วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูล

- ☐ Non - Probability Sampling โดยวิธี
- ☐ กลุ่มเดียวกับประชากร ☐ เจาะจง ☐ สะดวก ☐ บังเอิญ ☐ โควต้า ☐ ลูกโซ่
- ☐ Probability Sampling โดยวิธี
- ☐ สุ่มอย่างง่าย ☐ สุ่มเป็นระบบ ☐ สุ่มแบ่งชั้น ☐ สุ่มแบ่งกลุ่ม ☐ สุ่มหลายชั้น

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ แบบสอบถาม ☐ แบบสัมภาษณ์
- ☐ แบบทดสอบ ☐ แบบสังเกต
- ☐ แบบบันทึกข้อมูล
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

6. สถิติพรรณนา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ความถี่ และร้อยละ ☐ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ☐ การวัดการกระจาย

7. สถิติอนุมาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ t-test ☐ chi-square ☐ ANOVA
- ☐ Correlation ☐ Regression
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ภาคผนวก 2

เกณฑ์การจำแนกเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลผลผลิตงานวิจัยอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวและบริการ ปี 2560 – 2564

นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564)

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็น เร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และการกิจของหน่วยงาน					
	Res 11	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และสนองตอบต่อประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศ และการกิจของหน่วยงาน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 12	กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาตามกรอบวิจัยมุ่งเป้า และวิจัยท้าทายไทยที่เป็นประเด็นการพัฒนาเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์ชาติระยะ 5 ปี และ 20 ปี หรือการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศในอนาคต	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 13	กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างสังคมวิจัยในระดับท้องถิ่น และชุมชนให้มีศักยภาพเข้มแข็งในการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับการพัฒนา และแก้ไขปัญหาในพื้นที่	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 14	กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการวิจัย และพัฒนาแบบสหสาขาให้สามารถได้รับการจัดสรรงบประมาณการวิจัยอย่างต่อเนื่องระยะยาว เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสังคม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน					
	Res21	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเพิ่มการลงทุน และขยายการวิจัยและพัฒนาภายในองค์กร ในการสร้างผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยให้เกิดประโยชน์ด้านการผลิต พาณิชยกรรมและบริการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 22	กลยุทธ์ที่ 2 ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการ กลไก วิธีการ และการบังคับใช้ให้สามารถเอื้อต่อการลงทุน/ร่วมลงทุน การดำเนินการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
		วิจัย และพัฒนา และการจัดสิทธิบัตรของภาคเอกชน			
	Res 23	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมระบบและกลไกความร่วมมือ และร่วมลงทุนระหว่าง ภาคเอกชน ภาครัฐ และภาคการศึกษาในการวิจัย และพัฒนาและการใช้ประโยชน์รวมถึงกลไกการดำเนินการวิจัยร่วมระหว่างบุคลากรของภาครัฐต่างหน่วยงาน ภาครัฐกับภาคเอกชน และภาคการศึกษาภาคเอกชน ที่ได้ผลในทางปฏิบัติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ					
	Res 31	กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดการความรู้และสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จากงานวิจัย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม สำหรับภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย์ สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res32	กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการถ่ายทอดกระบวนการวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากผลงานวิจัยอย่างทั่วถึงสู่ภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย์ สังคม/ชุมชน วิชาการ และนโยบาย เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 33	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและมาตรการให้เอื้อต่อการนำผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยภาคอุตสาหกรรม/พาณิชย์ สังคม/ชุมชน วิชาการและภาครัฐ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 34	กลยุทธ์ที่ 4 ประชาสัมพันธ์เชิงรุก และใช้นวัตกรรมการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการวิจัย ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจากงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 4 เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศให้เข้มแข็ง เป็นเอกภาพ และยั่งยืน รวมถึงสร้างระบบนิเวศการวิจัยที่เหมาะสม					

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
	Res 41	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดพัฒนาระบบวิจัยของประเทศ ตาม แนวทางการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึง ให้มีการบริหารจัดการการวิจัยที่มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบ (Accountability) ระบบงบประมาณในลักษณะบูรณา การ และระบบติดตามประเมินผลการวิจัยเชิง สร้างสรรค์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 42	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศการวิจัยที่ เหมาะสม และเอื้อต่อการลงทุน การบริหารจัดการ การ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และการใช้ประโยชน์ จาก งานวิจัย โดยทุกภาคส่วน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 43	กลยุทธ์ที่ 3 ทบทวนและพัฒนาหน่วยงานหลักในระบบ วิจัยของประเทศให้ปรับบทบาท หน้าที่ และภารกิจ เพื่อให้มีความชัดเจน เข้มแข็ง ทางานแบบบูรณาการ และร่วมขับเคลื่อนการวิจัย และการใช้ประโยชน์ให้ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนา ของประเทศ					
	Res 51	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ โครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพด้าน การวิจัยและพัฒนา ให้มีจำนวนที่เพียงพอ และได้มาตรฐาน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 52	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ โครงสร้างพื้นฐานเชิงกลไกด้านการวิจัยและพัฒนาที่เอื้อ และสนับสนุนต่อการวิจัยในทุกภาคส่วน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 53	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของ โครงสร้างพื้นฐานด้านระบบสารสนเทศการวิจัยให้ ครอบคลุม เชื่อมโยง และใช้ประโยชน์ได้ทั่วประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 6 เพิ่มจำนวน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการวิจัย และพัฒนา เพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ					
	Res 61	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งรัดการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและ พัฒนาที่มีคุณภาพในทุกภาคส่วน และทุกระดับ รวมถึง	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อ ตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
		เสริมสมรรถนะ และสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่			
	Res 62	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา ในด้านการบริหารโครงการวิจัย การจัดการความรู้ การถ่ายทอด และการใช้ประโยชน์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 63	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพวิจัย และอัตราค่าตอบแทน เพื่อจูงใจ และเก็บรักษาบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 64	กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้เยาวชน และบุคลากรในท้องถิ่น	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 7 พัฒนาคือร่วมมือของเครือข่ายวิจัยในประเทศและระหว่างประเทศ					
	Res 71	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาและเสริมสร้างการบริหารจัดการเครือข่ายวิจัยระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และเครือข่ายวิจัยของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 72	กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างเครือข่ายวิจัย ทุกภาคส่วน และทุกระดับในรูปแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ (Collaborative Partnership)	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Res 73	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและขยายความร่วมมือระหว่างเครือข่ายวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ โดยใช้กลไกข้อตกลงความร่วมมือ ศูนย์ความร่วมมือโครงการวิจัย รูปแบบสหวิทยาการ การร่วมลงทุนวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัย	1	0=ไม่มี 1=มี	99

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2564)

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว					

	ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาดของตัวแปร	ค่าที่เป็นไปได้และความหมาย	ค่า Missing
	Sta 11	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมกลไกและการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงนโยบายระดับประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 12	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อสร้างการบูรณาการการท่องเที่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 13	กลยุทธ์ที่ 3 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันในเชิงนโยบายประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta14	กลยุทธ์ที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 15	กลยุทธ์ที่ 5 การวิจัยเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถทางการแข่งขันและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน และการท่องเที่ยวโลก	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประเด็นวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก					
	Sta 21	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดเป้าหมายคุณภาพ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 22	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อจัดการการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ประเด็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ					
	Sta 31	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 32	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อแข่งขันในประเทศอาเซียน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่					
	Sta	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
	41	พัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นเมือง ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิง สร้างสรรค์ เชื่อมโยงนานาชาติ			
	Sta 42	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออกสู่การเป็นเมือง ท่องเที่ยวชายทะเลสี่สัปดาห์วันออกระดับสากล ที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงนานาชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 43	กลยุทธ์ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตกสู่การเป็นเมือง ท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 44	กลยุทธ์ที่ 4 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยว ทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 45	กลยุทธ์ที่ 5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้สู่การเป็น เมือง ท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานได้ร่วมสมัย เชื่อมโยง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 46	กลยุทธ์ที่ 6 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมสู่ความ ยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 47	กลยุทธ์ที่ 7 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงสู่ความยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 48	กลยุทธ์ที่ 8 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขต พัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลางสู่ความ ยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 5 ประเด็นการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการ ท่องเที่ยวโลก					
	Sta 51	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวอาเซียน “One Destination” โดย การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในทุก Sector ตลอดจนข้อ ได้เปรียบของประเทศไทย	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
	52	ของอาเซียน และการยกระดับความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน			
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม					
	Sta 61	กลยุทธ์ที่ 1 การวิจัยเพื่อบริหารจัดการการวิจัยด้านการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Sta 62	กลยุทธ์ที่ 2 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการนำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวในการนำไปใช้ประโยชน์	1	0=ไม่มี 1=มี	99

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว					
	Tha 11	กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การยกระดับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสู่การเป็น Quality Leisure Destination	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 12	กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การปรับโครงสร้างตลาดสู่ High Value	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 13	กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการท่องเที่ยวสู่คนไทยทุกกลุ่ม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 14	กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์สร้างสมดุลเชิงเวลาและพื้นที่	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว					
	Tha 21	กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 22	กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์การพัฒนาสายสาขา	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 23	กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาดของตัวแปร	ค่าที่เป็นไปได้และความหมาย	ค่า Missing
	Tha 24	กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์พัฒนาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 25	กลยุทธ์ที่ 5 กลยุทธ์พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว					
	Tha 31	กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์บูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนทั้งระบบ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 32	กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์พัฒนาศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวและยกระดับผู้ประกอบการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 33	กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์การพัฒนากระบวนข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center)	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Tha 34	กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์ปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง	1	0=ไม่มี 1=มี	99

(ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560-2579)

	ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาดของตัวแปร	ค่าที่เป็นไปได้และความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน					
	Nat 11	กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Nat 12	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้ประกอบการ และเศรษฐกิจชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Nat 13	กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม					
	Nat 21	กลยุทธ์ที่ 1 จัดระบบอนุรักษ์ พืชน้ำและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
	Nat 22	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	1	0=ไม่มี 1=มี	99

หมายเหตุ: พิจารณาเฉพาะยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มีความเชื่อมโยงกับแผน/ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนได้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม					
	Eco 11	กลยุทธ์ที่ 1 เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน					
	Eco21	กลยุทธ์ที่ 1 การเสริมสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต และบริการการพัฒนาภาคบริการ และการท่องเที่ยว: การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว: เสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการที่มีศักยภาพทั้งฐานบริการเดิมและฐานบริการใหม่เพื่อส่งเสริมให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม					
	Eco 21	กลยุทธ์ที่ 1 เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ					
	Eco 31	กลยุทธ์ที่ 1 ภาคเหนือ: พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและความยั่งยืน มีธุรกิจบริการต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวบริการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99

	ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาดของตัวแปร	ค่าที่เป็นไปได้และความหมาย	ค่า Missing
		สุขภาพและการศึกษาที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง			
	Eco 32	กลยุทธ์ที่ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: ยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม อารยธรรมขอม ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ และกีฬาสู่นานาชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Eco 33	กลยุทธ์ที่ 3 ภาคกลาง: ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
	Eco 34	กลยุทธ์ที่ 4 ภาคใต้: ยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง และกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่พื้นที่เชื่อมโยงรวมทั้งชุมชนและท้องถิ่นอย่างทั่วถึง	1	0=ไม่มี 1=มี	99

หมายเหตุ: พิจารณาเฉพาะยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มีความเชื่อมโยงกับแผน/ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนได้

งบประมาณ

ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาดของตัวแปร	ค่าที่เป็นไปได้และความหมาย	ค่า Missing
Bud	งบประมาณ	ไม่จำกัด	กรอกตามเป็นจริง	

ภูมิภาค

ชื่อตัวแปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
Reg 1	ภาคเหนือ ประกอบด้วย 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด กำแพงเพชร จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัด ตาก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดแพร่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัด ลำพูน จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดอุทัยธานี	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 20 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดบึงกาฬ จังหวัด บุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดนครพนม จังหวัดนครราชสีมา จังหวัด หนองบัวลำภู จังหวัดหนองคาย จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดสกลนคร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดยโสธร	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 3	ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคกลาง มี 25 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัด ปราจีนบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัด สระแก้ว จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัด สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัด พระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัด สระบุรี และจังหวัดอ่างทอง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 4	ภาคใต้ มี 14 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัด พัทลุง จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดระนอง จังหวัดพังงา จังหวัด ภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง และจังหวัดสตูล	1	0=ไม่มี 1=มี	99

Reg 5	ภาพรวมของประเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
Reg 6	เชื่อมโยงประเทศเพื่อบ้าน	1	0=ไม่มี 1=มี	99

รูปแบบการท่องเที่ยว

คำถาม ที่	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
58	Mol 1	การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร	1	0=ไม่มี 1=มี	99
59	Mol 2	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และจิตอาสา	1	0=ไม่มี 1=มี	99
60	Mol 3	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
61	Mol 4	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
62	Mol 5	การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	1	0=ไม่มี 1=มี	99
63	Mol 6	การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
64	Mol 7	การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
65	Mol 8	การท่องเที่ยวโดยชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
66	Mol 9	การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
67	Mol 10	การท่องเที่ยวฮาลาล	1	0=ไม่มี 1=มี	99
68	Mol 11	การท่องเที่ยวเชิงศาสนา	1	0=ไม่มี 1=มี	99
69	Mol 12	การแต่งงานและอันนิมุน	1	0=ไม่มี 1=มี	99

ผลผลิต

คำถาม ที่	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
70	Out 1	เส้นทางท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
71	Out 2	คู่มือการท่องเที่ยว / สื่อประชาสัมพันธ์	1	0=ไม่มี 1=มี	99
72	Out 3	อัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยว / ฐานข้อมูล / กิจกรรมการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
73	Out 4	ยุทธศาสตร์ / ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย / แนวทาง	1	0=ไม่มี 1=มี	99
74	Out 5	เว็บไซต์ / แอปพลิเคชัน / ระบบสารสนเทศ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
75	Out 6	หลักสูตร / คู่มือแนวทางปฏิบัติ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
76	Out 7	คู่มือประเมิน	1	0=ไม่มี 1=มี	99

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

คำถาม ที่	ชื่อตัว แปร	รายการข้อมูล	ขนาด ของตัว แปร	ค่าที่เป็นไปได้ และ ความหมาย	ค่า Missing
77	Bodkn 1	การเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์และผู้ประกอบการ	1	0=ไม่มี 1=มี	99
78	Bodkn 2	ความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
79	Bodkn 3	การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
80	Bodkn 4	การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย	1	0=ไม่มี 1=มี	99
81	Bodkn 5	การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการสิ่งแวดล้อม	1	0=ไม่มี 1=มี	99
82	Bodkn 6	การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	1	0=ไม่มี 1=มี	99
83	Bodkn 8	การใช้เทคโนโลยีและสื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	1	0=ไม่มี 1=มี	99
84	Bodkn 9	การท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของ นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม	1	0=ไม่มี 1=มี	99

*1 โครงการตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ภาคผนวก 3

ตารางการสังเคราะห์ผลกระทบผลผลิตจากโครงการวิจัยปี 2560

ที่	รหัส โครงการ	ชื่อแผน / โครงการ	เศรษฐกิจ	สังคม	วัฒนธรรม	สิ่งแวดล้อม	อภิปรายผล